

JEDZIEMY DO WÓD W...

Biuletyn Informacyjny nr 1-2
Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP
maj 2011
ISSN 1427-0900

Biuletyn wydany przez:
Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477-74-50, fax 18 477-74-51

www.sgurp.pl
e-mail: biuro@sgurp.pl

Redakcja
Jan Golba
Iwona Drozd

Fotografie
Archiwum SGU RP

F.P.H.U. ERIZED Sebastian Marchacz
33-312 Tęgoborze 37

Spis treści

Od Redakcji	5
-----------------------	---

Z ŻYCIA SGU RP

Zwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w Wieliczce (Iwona Drozd)	7
Wspomnienie postaci śp. Józefa Hlebowicza (Katarzyna Rymarczyk-Wajda)	15
Konsekwencje dla gmin uzdrowiskowych wynikające z podpisania dnia 15 listopada 2010 r. zmian w ustawie „o podatkach i opłatach lokalnych”.	17
Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych z dnia 04 marca 2011 r.	19
Korespondencja z NFOŚiGW - program priorytetowy System Zielonych Inwestycji „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”	33
Pierwsze spotkanie w sprawie powołania Konsorcjum Produktowego. (Iwona Drozd)	37

PREZENTACJA GMINY UZDROWISKOWEJ

Horyniec-Zdrój	41
--------------------------	----

UZDROWISKA PO LIFTINGU

Rabka-Zdrój - doskonale miejsce na krótszy lub dłuższy odpoczynek, punkt wypadowy dla amatorów górskich wycieczek oraz uzdrowisko z tradycjami	45
--	----

PROMOCJA

Międzynarodowe Targi Turystyczne w Kijowie (Iwona Drozd)	49
--	----

REFERATY

Opłata miejscowa i uzdrowiskowa: aspekty teoretyczne i praktyczne (prof. nadzw. dr Tomasz Wołowiec, dr Dariusz Reško).	53
Kontrowersje związane z preferencyjną stawką podatku od nieruchomości związanych z działalnością w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych (prof. nadzw. dr Tomasz Wołowiec, dr Dariusz Reško).	63
Podatek od nieruchomości sanatoriów a wyłączenie z podstawy opodatkowania z uwagi na „względy techniczne”. (prof. nadzw. dr Tomasz Wołowiec, dr Dariusz Reško).	69
(Bez)cenna woda z uzdrowisk! (Iwona Wachna)	75
Podatek od obiektów sanatoryjnych. Czy zmiana ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest zgodna z konstytucją? (Iwona Wachna)	81
Ratujmy lecznictwo uzdrowiskowe dzieci (Tomasz Hurkała).	85

Od redakcji

Droży Czytelniczy,

Po niezwykle intensywnym w wydarzenia okresie dociera do Państwa kolejny numer Biuletynu Informacyjnego Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP „Jedziemy do wód...”.

Niniejszy biuletyn rozpoczynamy od podsumowania minionej kadencji Zarządu SGU RP i jednocześnie nakreślenia dalszego strategicznego planu działania na następne lata. Dotychczasowa działalność Stowarzyszenia dowiodła, że działając jako przedstawiciel rodziny uzdrowiskowej jesteśmy w stanie przeciwstawiać się próbom spychania problematyki gmin uzdrowiskowych na margines, przeciwdziałać tworzeniu sztucznych barier w ich rozwoju, czy też korzystać z możliwości wsparcia finansowego na rozwój uzdrowisk.

Najważniejszymi wydarzeniami ostatnich miesięcy w sferze legislacyjnej dla wszystkich gmin uzdrowiskowych były: nowelizacja ustawy „o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych i zmiana w ustawie „o podatkach i opłatach lokalnych”, która znacząco zaniżyła dochody gmin uzdrowiskowych. W informatorze nie zabraknie również publikacji naukowych związanych z problematyką uzdrowiskową.

Prezentujemy także założenia programu priorytetowego NFOŚiGW System Zielonych Inwestycji „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”, którego pierwotne niezbyt korzystne założenia zostały zweryfikowane dzięki uwagom naszego Stowarzyszenia. Dzięki wprowadzonym zmianom program ten będzie dostępny dla większej liczby jednostek samorządu terytorialnego, organizacji, szkół czy zakładów opieki zdrowotnej.

Trwają prace nad powołaniem Konsorcjum Produktowego w zakresie turystyki uzdrowiskowej, spa i wellness w ramach partnerskich grup produktowych przy Polskiej Organizacji Turystycznej. Utworzenie Konsorcjum będzie poprzedzało formalne włączenie wszystkich krajowych organizacji działających na rzecz uzdrowisk w struktury Europejskiego Związku Uzdrowisk.

W związku z rocznicą śmierci wspominamy postać śp. Józefa Hlebowicza wieloletniego, zasłużonego dla Stowarzyszenia Prezesa Zarządu.

Na prośbę Czytelników wracamy do cyklu artykułów przedstawiających zmiany zachodzące w uzdrowiskach polskich. Uzdrowiskiem rozpoczynającym na nowo prezentację zmian w gminach uzdrowiskowych jest Rabka-Zdrój, która w 2009 r. dzięki funduszom unijnym znacznie wzbogaciła swoją ofertę uzdrowiskową. Między innymi wybudowano tutaj pierwszą czynną w Małopolsce, a szóstą w kraju tężnię solankową.

Zamieszczamy sprawozdanie z Międzynarodowych Targów Turystycznych w Kijowie, w którym uczestniczyło Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP. Po raz kolejny zostaliśmy wyróżnieni przez organizatorów za sukcesy w kreowaniu pozytywnego wizerunku polskich uzdrowisk na wschodzie Europy.

Cieszy nas fakt, że wielu przyszłych doktorantów korzysta z możliwości publikacji własnych referatów na łamach biuletynu i podejmuje aktualne zagadnienia dotyczące problematyki uzdrowiskowej i gmin uzdrowiskowych.

Na łamach czasopisma znajdziecie Państwo bardzo ciekawe referaty nt. opłaty mieszkowej i uzdrowiskowej oraz kontrowersji związanych z preferencyjną stawką podatku od nieruchomości prowadzących działalność leczniczą opracowane przez dr Tomasza Wołowca oraz dr Dariusza Reko.

Na pytanie czy zmiana ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest zgodna z Konstytucją RP stara się odpowiedzieć Iwona Wachna.

Biuletyn Informacyjny kończymy kolejnym referatem Tomasza Hurkały analizującym sytuację w lecznictwie uzdrowiskowym dzieci.

Iwona Drozd Kierownik Biura SGU RP

Zwyczajne Walne Zebranie Członków STOWARZYSZENIA GMIN UZDROWISKOWYCH RP w Wieliczce

W dniach 24-25 lutego 2011 r. w Hotelu „Turówka” oraz Kopalni Soli „Wieliczka” w Wieliczce odbyło się Zwyczajne Walne Zebranie Członków SGU RP, na które przybyli zaproszeni goście, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci z miast i gmin uzdrowiskowych.

Celem obrad było podsumowanie działalności Zarządu SGU RP za okres od 26.02.2007 r. do 10.02.2011 r. oraz wybranie nowych władz i nakreślenie kierunków działania na kolejne cztery lata.

Na zaproszenie Zarządu SGU RP na spotkanie przybyli również:

- Wojciech Kozak - V-ce Marszałek Województwa Małopolskiego,
- Wojciech Chmielewski - Z-ca Dyrektora Departamentu Prywatyzacji Ministerstwa Skarbu Państwa,
- Jan Kubas - Dyrektor Podziemnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Leczniczego w Kopalni Soli „Wieliczka”,
- Łukasz Sadkiewicz - Z-ca Burmistrza Wieliczki.

Sprawozdanie z działalności Zarządu SGU RP przedstawił zebranym Prezes Jan Golba.

W okresie sprawozdawczym Zarząd funkcjonował w następującym składzie:
Jan Golba - Prezes Zarządu, Wojciech Fułek - V-ce Prezes Zarządu, Marek Obrębalski - V-ce Prezes Zarządu, Janusz Gromek - Członek Zarządu, Marek Skowroński - Członek Zarządu.

Skład Komisji Rewizyjnej: Grzegorz Lasak - Przewodniczący Komisji Rewizyjnej, Mirosława Boduch - Sekretarz Komisji Rewizyjnej, Barbara Nowak - Członek Komisji Rewizyjnej, Ireneusz Stachowiak - Członek Komisji Rewizyjnej, Ryszard Urban - Członek Komisji Rewizyjnej.

W okresie kadencji Zarząd SGU RP realizował wyznaczone przez Zwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP zadania programowe, zawarte w uchwale Nr 6/2007 z dnia 27 lutego 2007 r. w Ustroniu.

W szczególności: wprowadzenie zmian legislacyjnych w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin

Uczestnicy i delegaci Zwyczajnego Walnego Zebrania Członków SGU RP w Wieliczce

uzdrowiskowych; rozpowszechnianie wiedzy i informacji o turystyce uzdrowiskowej; promocja polskich uzdrowisk w kraju i za granicą; umocnienie pozycji SGU RP na forum krajowym i międzynarodowym; monitorowanie procesu prywatyzacji uzdrowiskowych Spółek Skarbu Państwa; pozyskiwanie środków pomocowych, krajowych i zagranicznych na promocję, badania naukowe, szkolenia, tworzenie programów rozwoju gmin uzdrowiskowych i uzdrowisk; zabieganie o wsparcie Rządu dla realizacji programu aktywizacji gmin uzdrowiskowych; działania na rzecz pozyskiwania środków pomocowych na realizację infrastruktury uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjno-sportowej.

Priorytetowym zadaniem Zarządu w zakresie **wprowadzenia zmian legislacyjnych w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin uzdrowiskowych** było wprowadzenie zmian w obowiązującej ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

W zakresie nowelizacji ustawy najważniejszymi okazały się kwestie związane m. in.

z zagospodarowaniem przestrzennym, uściśleniem wielkości stref ochrony uzdrowiskowej, korektą wskaźników terenów zielonych i biologicznie czynnych, uregulowaniem terminologii itp. W toku prac legislacyjnych procedowane były dwa projekty ustawy o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym ...(...), projekt poselski przygotowany przez SGU RP wraz z Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (druk nr 2770) oraz projekt rządowy opracowany przez Ministerstwo Zdrowia (druk nr 3111). W zakresie uzgodnień dot. nowelizacji ustawy odbyło się kilkanaście posiedzeń Komisji i Podkomisji Sejmowych i Senackich, konferencji i spotkań środowiskowych w różnych regionach kraju, przy czynnym udziale przedstawicieli Zarządu Stowarzyszenia.

Zarząd SGU RP na bieżąco monitorował proces legislacyjny związany z projektem ustawy. Na ręce przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Bronisława Dutki oraz przewodniczącego Komisji Zdrowia Bolesława Piechy, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia Marka Habera, przewodniczących Klubów Poselskich oraz wielu posłów kierowano liczne pisma, protesty, a nawet

zdecydowane sprzeciwy w sprawie propozycji wprowadzenia niekorzystnych dla gmin uzdrowiskowych zapisów.

Jak się okazało największym problemem w czasie prac nad ustawą była próba wprowadzenia zakazu działalności turystycznej w strefie „A” czyli zakaz lokalizacji hoteli, basenów, obiektów rekreacyjnych typu spa itp.

W wyniku dogłębnej analizy przyjętego przez Sejm w dniu 20 stycznia 2011 r., komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym.... (...) Zarząd SGU RP zwrócił się do Senackiej Komisji Zdrowia z prośbą o zmiany w następujących kwestiach:

- konieczności skreślenia w art. 38 ust. 1 pkt. 2 ppkt „b” tj. zapisu o zakazie lokalizacji w strefie „B” obiektów handlowych o powierzchni większej niż 400 m²,
- umożliwienia lokalizacji stacji nadawczych telefonii komórkowej także w strefie „A” pod warunkiem spełnienia wymogów w zakresie emisji fal elektromagnetycznych i dostosowania wyglądu przekazników do wymogów urbanistyczno-przestrzennych danej miejscowości,
- wyłączenia strefy uzdrowiskowej „C” z wymogu posiadania 45 % terenów „biologicznie czynnych”.

Niestety, w trakcie prac końcowych nie wszystkie postulaty podnoszone przez SGU RP zostały zaakceptowane. Jednak dzięki ogromnemu zaangażowaniu Zarządu SGU RP w trakcie prac nad nowelizacją ustawy udało się uniknąć wielu niekorzystnych dla środowisk samorządowych gmin uzdrowiskowych zapisów.

Najważniejsze przyjęte zmiany w ustawie uzdrowiskowej to: zdefiniowanie pojęć ustawowych w tym definicja „zieleni”; wprowadzenie „rehabilitacji uzdrowiskowej” jako możliwej do prowadzenia w uzdrowisku; wprowadzenie możliwości prowadzenia leczenia uzdrowiskowego w podziemnych wyrobiskach górniczych; uwzględnienie wniosków Zarządu SGU RP w zakresie odnoszącym się do uprawnień Ministra Zdrowia, czyli określanie kierunków działalności uzdrowisk wyłącznie

w zakresie dotyczącym leczenia uzdrowiskowego, a nie uzdrowisk oraz w zakresie odnoszącym się do uprawnień Ministra Zdrowia w zakresie odnoszącym się do potwierdzania spełnienia warunków koniecznych do nadania danemu obszarowi statusu uzdrowiska, bez potrzeby przeprowadzenia nowego postępowania; uregulowanie statusu lekarza naczelnego i jego kwalifikacji; uregulowanie kwestii związanych z pokrywaniem się stref uzdrowiskowych; uwzględnienie postulatu o zmniejszeniu obszarów terenów zielonych w strefach uzdrowiskowych: „A” z 75 % do 65%; „B” z 65 % do 50 %; zwiększenie liczby miejsc postojowych do 15 % liczby miejsc noclegowych w strefie „A” i w strefie „B” do 50; uregulowanie kwestii wycinki drzew w strefie „A” i „B”; uregulowanie kwestii robót melioracyjnych i inwestycji; ograniczenie obowiązku sporządzenia planu jedynie do strefy uzdrowiskowej „A”; doprecyzowanie wymagań co do treści operatu uzdrowiskowego oraz statutu uzdrowiska; zdjęcie obowiązku ponownego opracowywania operatu przy zmianach granic stref itp.

Można śmiało stwierdzić, że ustawa z dnia 04 marca 2011 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych wpisuje się na listę sukcesów Stowarzyszenia.

W dalszej części sprawozdania Prezes J. Golba podkreślił, że **konsekwencje** wynikające z podpisania niekorzystnej dla miast i gmin uzdrowiskowych ustawy „o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych” z dnia 24 września 2010 r. są olbrzymie. Przyjęta zmiana stawki podatku od budynków „zajętych na prowadzenie działalności w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych” za 1 m² powierzchni z 20,51 zł do 4,16 zł spowoduje obniżenie dochodów gmin uzdrowiskowych o ponad 20 mln zł. rocznie. Są to ogromne kwoty dla poszczególnych gmin uzdrowiskowych.

Kolejnym punktem wystąpienia było omówienie spraw związanych z **rozpowszechnianiem wiedzy i informacji o turystyce uzdrowiskowej**. SGU RP od wielu lat prowadzi systematyczną działalność wydawniczą. W okresie sprawozdawczym

Uczestnicy i delegaci Zwyczajnego Walnego Zebrania Członków SGU RP w Wieliczce

zostało wydanych dziewięć numerów Biuletynu Informacyjnego „Jedziemy do wód w...” w łącznym nakładzie ok. 3 000 egz. Zostały one rozesłane do wszystkich gmin członkowskich, uczelni wyższych, bibliotek i organizacji turystycznych. Poszczególne numery zostały zamieszczone na stronie internetowej Stowarzyszenia: www.sgurp.pl.

Powołano Radę Naukową Biuletynu w skład której weszli nauczyciele akademicy zajmujący się problematyką uzdrowiskową. Rada Naukowa będzie również recenzować materiały naukowe dot. turystyki i uzdrowisk.

Skład Rady Naukowej Biuletynu Informacyjnego:

- prof. dr hab. inż. arch. Elżbieta Węclawowicz - Biłska,
- prof. dr hab. Andrzej Rapacz,
- prof. dr hab. Marek Zdebel,
- prof. dr hab. Janusz Szopa,
- dr Tomasz Wołowicz prof. nadzw.,
- dr Tadeusz Burzyński.

W okresie sprawozdawczym Biuro SGU RP wydało m.in.: Monografię XVIII Kongresu Uzdrowisk Polskich w Muszynie, Europejskie Ustawy Uzdrowiskowe. Skutkiem

przeprowadzenia kampanii informacyjno-promocyjnej SGU RP wśród gmin nie należących do Stowarzyszenia było przywrócenie członkostwa Gminy Mieroszów, oraz przyjęcie Kudowy-Zdrój do SGU RP. Bez echa nie pozostał także aktywny udział Zarządu w ważnych dla gmin wydarzeniach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich, liczne wywiady telewizyjne i prasowe, w których podejmowano problematykę uzdrowiskową.

Zarząd Stowarzyszenia nadal kontynuuje działania związane z **promocją polskich uzdrowisk w kraju i za granicą**. Przedstawiciele Zarządu SGU RP (Jan Golba, Wojciech Futek) czynnie uczestniczą w pracach Rady POT. Stowarzyszenie współpracuje z dwoma wydawnictwami zajmującymi się problematyką uzdrowiskową i zdrowotną, są to: „Gazeta Kuracjusza” i „Poradnik Kuracjusza”. W 2009 r. we współpracy z „Rzeczpospolitą” SGU RP przygotowało specjalny dodatek promujący polskie uzdrowiskową, został on rozdyskrebowany podczas XVIII Kongresu Uzdrowisk Polskich w Muszynie i na terenie całej Polski. W 2010 r. reklama Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP zamieszczona została

w 3 częściowej publikacji pt. „Najpiękniejsze polskie uzdrowiska”. Ukończono prace nad 2-języcznym albumem fotograficznym „Uzdrowiska Polskie” oraz „Bankiem Wizerunku Uzdrowisk Polskich”, pozycjami w profesjonalny i pełny sposób oddającymi niepowtarzalny urok i piękno polskich uzdrowisk. Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskowych RP od 2001 r. uczestniczy w międzynarodowych targach turystycznych w Kijowie i Mińsku, posiadając (jako jedyne) kompleksową ofertę polskich uzdrowisk. Czterokrotnie, w latach 2003, 2006, 2009 i 2010 zostało wyróżnione za aktywny udział w targach i sukcesy w kreowaniu pozytywnego wizerunku polskich uzdrowisk na wschodzie Europy. Stałym punktem promocji uzdrowisk w kraju i za granicą pozostają programy telewizyjne, radiowe oraz wiadomości prasowe.

W ramach umocnienia pozycji **SGU RP jako organizacji wspierającej gminy uzdrowskowe na forum krajowym i międzynarodowym** Zarząd SGU RP realizował swoje cele na wielu płaszczyznach. Współorganizacja przez SGU RP wielu kongresów, konferencji czy forum uzdrowskowych gościła zawsze szansę na nawiązanie dialogu pomiędzy przedstawicielami rządu, parlamentarzystami, a środowiskami uzdrowskowymi.

Uzdrowskami, które w ostatnich latach gościły uczestników Kongresów Uzdrowskich były:

- Krynica - Zdrój, 2007 r., motto kongresu: „Otwórz oczy - zobacz polskie uzdrowiska”,
- Kudowa-Zdrój, 2008 r., hasło przewodnie kongresu: „Konkurencyjność Uzdrowskich na jednolitym rynku UE”,
- Muszyna, 2009 r., motto kongresu: „Innowacyjne kierunki rozwoju turystyki uzdrowskowej i lecznictwa uzdrowskowego”,
- Sopot, 2010 r., hasło przewodnie kongresu: „Dlaczego do uzdrowiska”.

Dzięki współpracy z EZU Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskowych RP stało się również organizacją znaną i cenioną na płaszczyźnie międzynarodowej. Z inicjatywy SGU RP trwają prace nad powołaniem organizacji reprezentującej wszystkie podmioty uzdrowskowe, która

docelowo stanie się aktywnym członkiem Europejskiego Związku Uzdrowskich.

SGU RP uruchomiło Zespół Projektowy ds. opracowywania operatów uzdrowskowych, który opracował operaty uzdrowskowe dla: UM w Kołobrzegu oraz UMIG w Szczawnicy. Biuro SGU RP konsultowało i monitorowało proces przyjmowania operatów przez Ministerstwo Zdrowia oraz wielokrotnie udzielało gminom porad prawnych w zakresie interpretacji zawitych zapisów prawnych, podatkowych itp.

Od 2008 r. funkcjonuje „Katalog Inwestycyjny Gmin Uzdrowskowych” (www.sgurp-inwestycje.pl). Założeniem katalogu jest rozpropagowanie aktualnych ofert inwestycyjnych znajdujących się w posiadaniu jednostek samorządu terytorialnego na rynku krajowym i zagranicznym, celem pozyskania nowych i dynamicznych przedsiębiorców.

Zarząd podjął również działania mające na celu pozyskanie środków pomocowych, krajowych i zagranicznych na promocję, badania naukowe, tworzenie programów rozwoju gmin uzdrowskowych i uzdrowskich. W 2009 r. SGU RP pozyskało z Ministerstwa Sportu i Turystyki środki w wysokości 95 tys. zł, z przeznaczeniem na organizację XVIII Kongresu Uzdrowskich Polskich w Muszynie.

Zarząd Stowarzyszenia był inicjatorem uruchomienia przez NFOŚiGW specjalnego programu budowy instalacji solarnych dla odbiorców indywidualnych w gminach uzdrowskowych na bazie realizowanego przez władze Miasta Szczawnica pilotażowego programu pn.: „Ograniczenie niskiej emisji poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii przez odbiorców indywidualnych i zbiorowych na terenie Szczawnicy z użyciem instalacji solarnych będących własnością gminy”. Ponadto, SGU RP zwróciło się z prośbą o stworzenie podobnego pilotażowego programu budowy zespołów baterii fotowoltaicznych w uzdrowskach dla wsparcia oświetlenia ulicznego, parkowego i oświetlenia budynków użyteczności publicznej.

SGU RP uzyskało dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Na realizację projektu pn.: „Rozwój i promocja Małopolskiego Produktu

Podziemny Ośrodek Rehabilitacyjno-Leczniczy - komora „Stajnia Gór Wschodnich”

Uzdrowiskowego w ramach krajowych i europejskich sieci współpracy”. Stowarzyszenie uzyskało dofinansowanie w wysokości 955 147,92 zł. W projekcie oprócz partnerów zagranicznych udział bierze osiem małopolskich gmin uzdrowiskowych. Projekt zbudowany został z kilku wzajemnie wynikających z siebie elementów, na które składają się: wizyty studialne, szkolenia tematyczne, konferencje i seminaria międzynarodowe, działania promocyjne i popularyzujące projekt. Działaniem podsumowującym cały projekt jest opracowanie Strategii Rozwoju i Promocji Małopolskiego Produktu Uzdrowiskowego.

Wymiernym rezultatem w zakresie zabiegania o wsparcie Rządu dla realizacji programu aktywizacji gmin uzdrowiskowych jest nowelizacja ustawy uzdrowiskowej z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym(....). Ponadto, należy podkreślić, że Ministerstwo Gospodarki w ramach programów i działań uruchomiło tzw. poddziałania, w których zapisano możliwość pozyskania środków na turystykę uzdrowiskową. W rezultacie niektóre Urzędy Marszałkowskie zapisały w swoim Programie Regionalnym i Regionalnych Programach

Operacyjnych „Rozwój Infrastruktury Uzdrowiskowej”. Poczynając od 2006 r. do chwili obecnej zainwestowano w uzdrowiskach z różnych źródeł ponad 1 mld zł.

Podsumowując należy stwierdzić, że Zarząd SGU RP w okresie mijającej kadencji w pełni zrealizował uchwałę programową przyjętą podczas Zwyczajnego Walnego Zebrania w Ustroniu, a nawet wyszedł daleko poza jej zakres. Na zakończenie sprawozdania Prezes Jan Golba w imieniu Zarządu i własnym podziękował członkom stowarzyszenia, członkom honorowym i sympatykom za owocną współpracę w trakcie trwania kadencji.

Udzielenie absolutorium i wybory władz SGU RP

Niezwykle pracowita kadencja i osiągnięcia Zarządu zostały pozytywnie ocenione przez delegatów spotkania. Członkowie Walnego Zebrania przyjęli sprawozdania i udzielili absolutorium Zarządowi i Komisji Rewizyjnej.

Następnie dokonano wyboru władz Stowarzyszenia na lata 2011-2015.

Prezesem Zarządu SGU RP kolejny raz został Jan Golba uzyskując 25 głosów na 26 uprawnionych do głosowania. Ostatecznie

Wojciech Kozak - V-ce Marszałek Województwa Małopolskiego ze Statuetką Asklepiosa, Jan Golba - Prezes zarządu SGU RP

Zarząd SGU RP ukonstytuował się w następującym składzie: Jan Golba (Burmistrz Muszyny) - Prezes Zarządu (25 głosów), Wojciech Fulek (Przewodniczący Rady Miasta Sopotu) - V-ce Prezes (22 głosy), Leszek Dzierżewicz (Burmistrz Ciecchocinka) - V-ce Prezes (14 głosów), Janusz Gromek (Prezydent Kołobrzegu) - Członek (24 głosy), Zofia Czernow (Z-ca Prezydenta Jeleniej Góry) - Członek (19 głosów).

Skład Komisji Rewizyjnej wybrany został jednogłośnie. Wszyscy kandydaci otrzymali po 26 głosów. Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została Mirosława Boduch (Sekretarz Powiatu Kłodzkiego), Sekretarzem - Grzegorz Niezgoda (Burmistrz Szczawnicy), oraz Członkowie Bronisław Karpiński (Burmistrz Augustowa), Kazimierz Kożuchowski (Burmistrz Kamienia Pomorskiego), Ryszard Urban (Wójt Horyńca-Zdroju).

Wyróżnienia

W uznaniu wybitnych zasług na rzecz rozwoju gmin uzdrowiskowych, na wniosek Zarządu SGU RP Prezes Jan Golba uroczyście wręczył Wojciechowi Kozakowi - V-ce Marszałkowi Województwa Małopolskiego Statuetkę Asklepiosa. Nagroda ta jest wręczana

za wybitne osiągnięcia w obszarze popularyzowania, promocji i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego oraz gmin uzdrowiskowych.

Prezes Jan Golba w imieniu Zarządu SGU RP oraz członków Stowarzyszenia podziękował nieobecnemu na spotkaniu Posłowi Panu Bronisławowi Dutce za wkład i zaangażowanie w działania związane z pracami nad nowelizacją ustawy uzdrowiskowej.

Podziemny Ośrodek Rehabilitacyjno-Leczniczy w Kopalni Soli „Wieliczka”

W drugim dniu spotkania, na zaproszenie Jana Kubasa - Dyrektora Podziemnego Ośrodka Rehabilitacyjno-Leczniczego uczestnicy zwiedzili podziemne sanatorium mieszczące się w kopalni soli „Wieliczka”.

Kopalnia Soli „Wieliczka” to czynny nieprzerwanie od średniowiecza zakład górniczy, wpisany na Światową Listę Dziedzictwa Kulturowego UNESCO- w którym działa Podziemny Ośrodek Rehabilitacyjno-Leczniczy.

Profesjonalny zespół medyczny prowadzi jedyną w skali światowej aktywną rehabilitację układu oddechowego pod ziemią,

wykorzystując naturalny mikroklimat podziemnych komór solnych, który jest niemożliwy do odtworzenia na powierzchni ziemi. Mikroklimat kopalni cechuje wyjątkowa czystość bakteriologiczna, bogactwo mikroelementów (m.in. leczniczy chlorek sodu, jony magnezu i wapnia), brak alergenów i szkodliwego promieniowania, a także izolacja od zanieczyszczeń obecnych na powierzchni ziemi.

W ośrodku do leczenia schorzeń dróg oddechowych wykorzystuje się metodę subteraneoterapii. Metoda ta polega na poddaniu chorych specyficznemu działaniu intensywnych bodźców natury fizycznej, chemicznej i biologicznej, występujących tylko w głębi ziemi o złożonej naturalnej strukturze i biodynamice. Należy podkreślić, że Ośrodek realizuje program aktywnej rehabilitacji w specyficznym mikroklimacie solnych wyrobisk, uwzględniającej ćwiczenia kontroli oddechu, korekcji wzoru oddechowego, naukę oddychania torem przeponowym, trening mięśni oddechowych oraz zabiegi toalety drzewa oskrzelowego. Leczenie odbywa się na III poziomie kopalni, 135 m pod ziemią w solnych komorach „Jezioro Wessel” i „Stajnia Gór Wschodnich”.

Pobyt leczniczy wzbogacony jest również o zajęcia z muzykoterapii. Leczenie w Ośrodku realizowane jest zarówno w ramach skierowań z NFZ (turnusy dzienne), jak również za pełną odpłatnością (turnusy dzienne i nocne).

Podziemny Ośrodek Rehabilitacyjny - leczniczy zajmuje się także organizacją konferencji, szkoleń oraz warsztatów dla lekarzy i personelu medycznego w solnych wyrobiskach Kopalni Soli „Wieliczka”, a także bierze udział w akcjach promujących profilaktykę zdrowotną.

Iwona Drozd

W dziesiątą rocznicę śmierci śp. Józefa Hlebowicza (1916-2000)

„Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią się im płaci”

Wisława Szymborska

W dniu 31 lipca 2010r. minęło 10 lat od śmierci wyjątkowego działacza środowisk samorządowych śp. Józefa Hlebowicza, Burmistrza Konstancina-Jeziorny w latach 1990 - 1993 oraz długoletniego Prezesa Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP. To wyjątkowa okazja do ponownego przywołania naszym Czytelnikom postaci śp. Józefa Hlebowicza.

Śp. Józef Hlebowicz ur. 28.11.1916r. w Petersburgu, absolwent Głównej Szkoły Handlowej Warszawie. We wrześniu 1939r. został wzięty do niewoli sowieckiej i wywieziony do obozu w Ostaszkowie z którego uciekł. Udało mu się przeżyć dzięki temu, że zataił swój stopień oficerski. W latach 1940-1945 przebywał w niewoli niemieckiej, a po wojnie do 1948 r. służył w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie (jako adiutant gen. Piskora i oficer łącznikowy), następnie powrócił do Polski. Posiadał wybitne zdolności językowe. Biegle władał 5-ciomą językami zachodnimi. Był podziemnym działaczem „Solidarności”.

Śp. Józef Hlebowicz od 1990 roku pełnił funkcję burmistrza Konstancina-Jeziorny.

Był pomysłodawcą utworzenia Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych i jego pierwszym założycielem. W 1990 r. stanął na czele Komitetu Założycielskiego i został wybrany prezesem Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP. Czynnie uczestniczył w pracach nad powołaniem pierwszej, wspólnej organizacji samorządów w Polsce Federacji Związków Gmin i Powiatów. Przez wiele lat pełnił również funkcję wiceprzewodniczącego Federacji Związków Gmin i Powiatów RP. Działalność samorządową rozpoczął w okresie niezwykle trudnym, w okresie reformy administracji publicznej i kształtowania świadomości odrębności ustrojowej gmin uzdrowiskowych.

Na każdym stanowisku wyróżniał się konsekwencją działania i zaangażowaniem w sprawy samorządowe. Z jego inicjatywy Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP zostało w 1998 r. włączone do struktur Europejskiego Związku Uzdrowisk, europejskiej organizacji działającej na rzecz uzdrowisk. Przez 10 lat walczył o uregulowanie najważniejszej dla środowisk uzdrowiskowych sprawy: uchwalenia

Delegacja Zarządu wręcza medal Honorowego Prezesa SGU RP wdowie po zmarłym Hannie Hlebowicz

ustawy o uzdrowiskach i gminach uzdrowiskowych. Był inicjatorem wielu konferencji i sympozjów poświęconych problematyce uzdrowiskowej, redaktorem biuletynu informacyjnego „Jedziemy do wód w...”, organizatorem wielu wyjazdów studyjnych do zagranicznych kurortów. Zmarł w 2000 r. do końca pełniąc funkcję Prezesa Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP z siedzibą w Konstancinie Jeziornej.

W uznaniu wybitnych zasług dla środowiska samorządowego gmin uzdrowiskowych, delegaci gmin uzdrowiskowych na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu Członków SGU RP, które odbyło się w dniu 20 maja 2010 r. w Sopocie przyznali pośmiertnie śp. Józefowi Hlebowiczowi tytuł Honorowego Prezesa Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP.

Wypełniając wolę prezydentów, burmistrzów i wójtów przedstawiciele Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w osobach Jan Golba - prezes Zarządu, burmistrz Muszyny oraz Marek Skowroński - członek Zarządu, burmistrz Konstancina-Jeziorny w dniu 4 sierpnia 2010 r. złożyli kwiaty i zapalili symboliczny znicz na

grobie śp. Józefa Hlebowicza na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. W dniu 5 sierpnia 2010r. delegacja wręczyła nadany uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków SGU RP medal Honorowego Prezesa Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP wdowie po zmarłym Pani Hannie Hlebowicz.

Postać śp. Józefa Hlebowicza to nieodłączony wzór, autorytet dla polskich samorządowców, człowiek „europejskiego formatu”, który pozostanie na zawsze w naszej pamięci, bowiem nie umiera ten, kto trwa we wdzięcznej pamięci żywych.

Autor: Katarzyna Rymarczyk-Wajda

Konsekwencje dla gmin uzdrowiskowych wynikające z podpisania dnia 15 listopada 2010 r. zmian w ustawie „o podatkach i opłatach lokalnych”.

W środowiskach lokalnych gmin uzdrowiskowych nadal trwają dyskusje i spory nad ustawą „o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych” przyjętej dnia 24 września 2010 r.

Przypominamy, że od dnia 1 stycznia 2011 r. weszły w życie nowe stawki podatków lokalnych. Przyjęta zmiana stawki podatku od budynków „zajętych na prowadzenie działalności w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych” z maksymalnej kwoty ustawowej wynoszącej **20,51 zł** została zmniejszona na **4,16 zł** za **1 m²** od powierzchni budynku zajętego na prowadzenie działalności gospodarczej. Nowe stawki bezspornie doprowadzą do znaczącego obniżenia dochodów własnych gmin uzdrowiskowych. Na prośbę Czytelników zamieszczamy podpisaną przez Prezydenta RP w dniu 02 listopada 2010 r. ustawę „o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych”.

Zdaniem Zarządu SGU RP szukanie ulg podatkowych w budżetach samorządów, doprowadzi w konsekwencji do zaniżenia standardu utrzymania uzdrowiska,

i sytuacji w której wiele gmin uzdrowiskowych zrezygnuje z ponoszenia nakładów na infrastrukturę uzdrowiskową.

Ponadto, zdaniem wielu prawników przyjęta ustawa jest niekonstytucyjna, bowiem narusza zasadę adekwatności wyrażoną w art. 167 Konstytucji RP oraz uprzywilejowuje niektóre podmioty w zakresie opodatkowania. Należy podkreślić, że ogółem gminy uzdrowiskowe stracą na zmianach legislacyjnych dotyczących podatku od nieruchomości ponad 20 mln zł.

Polecamy Państwu uwadze umieszczone w biuletynie „Jedziemy do wód...” referaty, związane tematycznie z kontrowersjami wokół ustawy „o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.”

USTAWA

**z dnia 24 września 2010 r.
o zmianie ustawy o podatkach i opłatach
lokalnych**

Art. 1. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 i Nr 96, poz. 620) w art. 5 w ust. 1 w pkt 2 lit. d otrzymuje brzmienie:

"d) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - 4,27 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,".

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych z dnia 04 marca 2011 r.

Zakończono prace nad nowelizacją ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Prace nad nowelizacją ustawy trwały od roku 2008 do 2011.

Zarząd SGU RP zwracał szczególną uwagę na uregulowanie kwestii związanych m. in. z zagospodarowaniem przestrzennym, uściśleniem wielkości stref ochrony uzdrowiskowej, korektą wskaźników terenów zielonych i terenów biologicznie czynnych, uregulowaniem terminologii itp.

W toku prac legislacyjnych procedowane były dwa projekty ustawy o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym ...(...), - poselski przygotowany przez Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP wraz z Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej(druk 2770) oraz projekt rządowy opracowany przez Ministerstwo Zdrowia(druk nr 3111). Projekty ustaw wraz z opiniami zostały zamieszczone w poprzednim numerze biuletynu.

Wszyscy mamy świadomość, że przyjęta zmiana ustawy o lecznictwie

uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych z dnia 04 marca 2011 r. nie w pełni zadowala środowiska samorządowe gmin uzdrowiskowych. Niestety, w czasie prac legislacyjnych nie udało się wprowadzić wszystkich postulowanych przez gminy zmian, a nawet doszło do takiej sytuacji, kiedy trzeba było bronić korzystnych rozwiązań przyjętych w ustawie uzdrowiskowej z 2005 roku, bo podjęto próbę ich zmian. Za szczególnie niekorzystną zmianę należy uważać wprowadzenie zapisu o ustaleniu w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej powierzchni biologicznie czynnej o wielkości 45 % jej obszaru. Nie udało się także zwiększyć (choćby częściowo) powierzchni użytkowej obiektów handlowych w strefie „B”, co w świetle występujących tendencji w handlu (sklepy wielko powierzchniowe) może okazać się szczególnie niekorzystne dla rozwoju gmin uzdrowiskowych.

W trakcie dwuletnich prac nad projektem nowelizacji ustawy udało się jednak uniknąć wprowadzenia wielu niekorzystnych zapisów, a wprowadzić zapisy

korzystne dla gmin uzdrowiskowych. Jako przykłady należy podać: ograniczenie obowiązku sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego tylko do strefy „A”, zmniejszenie powierzchni terenów zielonych w strefach „A” i „B”, zwiększenie ilości miejsc na parkingach, uproszczenie procedur związanych z operatem uzdrowiskowym itd.

Najważniejsze zmiany przyjęte w ustawie uzdrowiskowej to: zdefiniowanie pojęć ustawowych w tym definicja „zieleni”; wprowadzenie pojęcia „rehabilitacji uzdrowiskowej” jako możliwej do prowadzenia w uzdrowisku; wprowadzenie możliwości prowadzenia leczenia uzdrowiskowego w podziemnych wyrobiskach górniczych; uwzględnienie wniosków Zarządu SGU RP w zakresie odnoszącym się do uprawnień Ministra Zdrowia dotyczącym określania kierunków działalności uzdrowisk wyłącznie w zakresie dotyczącym leczenia uzdrowiskowego oraz do potwierdzania spełnienia warunków koniecznych do nadania danemu obszarowi statusu uzdrowiska bez potrzeby przeprowadzenia nowego postępowania. Ponadto, uregulowanie statusu lekarza naczelnego i jego kwalifikacji; uregulowanie kwestii związanych z pokrywaniem się stref uzdrowiskowych; uwzględnienie postulatu o zmniejszeniu obszarów zielonych w strefach uzdrowiskowych: „A” z 75 % do 65%; „B” z 65 % do 55 %; zwiększenie liczby miejsc postojowych do 15 % liczby miejsc noclegowych w strefie „A” i w strefie „B” do 50; uregulowanie kwestii wycinki drzew w strefie „A” i „B”; uregulowanie kwestii robót melioracyjnych i inwestycji; ograniczenie obowiązku sporządzenia planu jedynie do strefy uzdrowiskowej „A”; doprecyzowanie wymagań co do treści operatu uzdrowiskowego oraz statutu uzdrowiska; zdjęcie obowiązku ponownego opracowywania operatu przy zmianach granic stref itp.

Na prośbę Czytelników zamieszczamy ustawę z dnia 04 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

USTAWA

**z dnia 4 marca 2011 r.
o zmianie ustawy o lecznictwie
uzdrowiskowym, uzdrowiskach
i obszarach ochrony uzdrowiskowej
oraz o gminach uzdrowiskowych oraz
niektórych innych ustaw¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399, z 2007 r. Nr 133, poz. 921 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

”1) lecznictwo uzdrowiskowe - zorganizowaną działalność polegającą na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, prowadzoną w uzdrowisku przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego albo poza uzdrowiskiem w szpitalach i sanatoriach znajdujących się w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych, przy wykorzystaniu warunków naturalnych, takich jak:

- a) właściwości naturalnych surowców leczniczych,
- b) właściwości lecznicze klimatu, w tym talassoterapia i subterraneoterapia, oraz właściwości lecznicze mikroklimatu

- a także towarzyszące zabiegi z zakresu fizjoterapii;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

”1a) rehabilitacja uzdrowiskowa - zorganizowaną działalność prowadzoną w uzdrowisku przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, mającą na celu przywrócenie pacjentowi zdrowia lub możliwej do osiągnięcia dla danego stanu samodzielności ruchowej i społecznej, przy wykorzystaniu naturalnych surowców leczniczych;”;

c) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) strefy ochrony uzdrowiskowej - części obszaru uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej, określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska i urządzeń uzdrowiskowych;"

d) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

"8) naturalne surowce lecznicze - gazy lecznicze oraz kopaliny lecznicze, w tym wody lecznicze i peloidy, których właściwości lecznicze zostały potwierdzone na zasadach określonych w ustawie;"

e) w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 11-14 w brzmieniu:

"11) tereny zieleni - powierzchnie gruntu pokryte roślinnością trwałą lub sezonową;

12) tereny biologicznie czynne - tereny z nawierzchnią ziemną urządzoną w sposób zapewniający naturalną roślinność, w szczególności jako trawniki lub kwietniki, a także stanowiące 50% sumy powierzchni tarasów i stropodachów z taką nawierzchnią, nie mniejszej jednak niż 10 m², oraz wodę powierzchniową na tych terenach;

13) zakład przemysłowy - zespół budynków i urządzeń wraz z terenem, na którym prowadzi się działalność wytwórczą polegającą na przekształcaniu mechanicznym, fizycznym lub chemicznym materiału, substancji lub ich części składowych w nowy produkt;

14) powierzchnia użytkowania - powierzchnię budynku lub jego części, mierzoną po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, oraz powierzchnię pomieszczeń pomocniczych, takich jak: magazyny, biura, ekspozycje wystawowe.";

2) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W uzdrowiskach leczenie uzdrowiskowe jest prowadzone w zakładach leczenia uzdrowiskowego zlokalizowanych w strefie "A" ochrony uzdrowiskowej.";

3) w art. 5 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"Leczenie uzdrowiskowe jest prowadzone przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, takich jak:"

4) w art. 6:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) szpitale uzdrowiskowe dla dzieci i sanatoria uzdrowiskowe dla dzieci;"

b) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 5 i 6 w brzmieniu:

"5) zakłady przyrodolecznictwa;

6) szpitale i sanatoria w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych.";

5) uchyla się art. 7;

6) art. 8-10 otrzymują brzmienie:

"Art. 8. Do zadań szpitala uzdrowiskowego należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:

1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;

2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;

3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;

4) korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;

5) edukacji zdrowotnej.

Art. 9. 1. Do zadań sanatorium uzdrowiskowego należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:

1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;

2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarskiej;

3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;

- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) edukacji zdrowotnej.
2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują związane z leczeniem uzdrowiskowym albo rehabilitacją uzdrowiskową świadczenia zdrowotne rzeczowe, o których mowa w art. 5 pkt 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.²⁾).

Art. 10. 1. Do zadań szpitala uzdrowiskowego dla dzieci i sanatorium uzdrowiskowego dla dzieci należy zapewnienie dziecku, które skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) świadczeń opiekuńczych;
- 6) edukacji zdrowotnej.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zapewniane przez sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci, obejmują związane z leczeniem uzdrowiskowym albo rehabilitacją uzdrowiskową świadczenia zdrowotne rzeczowe, o których mowa w art. 5 pkt 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.”;

7) w art. 11 wprowadzenie do wyciszenia otrzymuje brzmienie:
 ”Do zadań przychodni uzdrowiskowej należy zapewnienie pacjentowi”;

8) po art. 11 dodaje się art. 11a-11c w brzmieniu:

”Art. 11a. Do zadań zakładu przyrodoleczniczego należy udzielanie zabiegów z zakresu fizjoterapii.

Art. 11b. Do zadań szpitala w urzędowym podziemnym wyrobisku górniczym należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie

uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 5) edukacji zdrowotnej.

Art. 11c. 1. Do zadań sanatorium w urzędowym podziemnym wyrobisku górniczym należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych lub ambulatoryjnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) edukacji zdrowotnej.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują związane z leczeniem uzdrowiskowym albo rehabilitacją uzdrowiskową świadczenia zdrowotne rzeczowe, o których mowa w art. 5 pkt 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.”;

9) art. 12 otrzymuje brzmienie:

”Art. 12. Szpital uzdrowiskowy dla dzieci i sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci udzielające świadczeń opieki zdrowotnej osobom objętym obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki zapewniają warunki do prowadzenia nauczania i wychowania w zakresie i na zasadach określonych w art. 71c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.³⁾)).”;

10) w art. 14 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- "1) skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową, albo";
- 11) art. 15 otrzymuje brzmienie:
 "Art. 15. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417 i Nr 76, poz. 641 oraz z 2010 r. Nr 96, poz. 620), ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o akredytacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 418 i Nr 76, poz. 641) oraz ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 419 i Nr 76, poz. 641 oraz z 2010 r. Nr 107, poz. 679).";
- 12) w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 "2. Osoby inne niż świadczeniobiorcy oraz świadczeniobiorcy, którzy nie uzyskali skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na zasadach określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, mogą korzystać z lecznictwa uzdrowiskowego za odpłatnością w wysokości ustalonej przez zakład lecznictwa uzdrowiskowego, po przedstawieniu zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowisku.";
- 13) w art. 19:
 a) w ust. 1:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 "1) określanie kierunków działalności uzdrowisk w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego";
 - pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 "5) potwierdzenie spełnienia warunków koniecznych do nadania danemu obszarowi statusu uzdrowiska albo statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej albo utrzymania
- tego statusu na podstawie operatu uzdrowiskowego";
 - uchyla się pkt 8,
 b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 "3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, w tym przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej stanowiące podstawę kwalifikowania pacjenta, kierując się bezpieczeństwem pacjenta, a także wskazaniem nauki i praktyki.";
 c) uchyla się ust. 4;
- 14) w art. 20 w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
 "W przypadku stwierdzenia, na podstawie ust. 1, naruszenia przepisów ustawy minister właściwy do spraw zdrowia powiadamia kierownika zakładu lecznictwa uzdrowiskowego o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz:";
- 15) w art. 24:
 a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 "1. Wojewoda powołuje i odwołuje naczelnego lekarza uzdrowiska. Wojewoda może powołać naczelnego lekarza uzdrowiska dla więcej niż jednego uzdrowiska na terenie danego województwa.";
 b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 "1a. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw zdrowia informację o powołaniu albo odwołaniu naczelnego lekarza uzdrowiska.";
 c) uchyla się ust. 4;
- 16) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:
 "Art. 24a. 1. W ramach nadzoru, o którym mowa w art. 24 ust. 2, naczelnym lekarzem uzdrowiska jest uprawniony w szczególności do:
 1) żądania udostępnienia dokumentów związanych z działalnością zakładów

lecznictwa uzdrowiskowego oraz za-
poznawania się z ich treścią;

- 2) żądania przekazania wszelkich in-
formacji i wyjaśnień dotyczących
działalności zakładów lecznictwa
uzdrowiskowego;
- 3) przeprowadzania kontroli na terenie
zakładów lecznictwa uzdrowiskowego
i żądania wyjaśnień potrzebnych do
oceny ich działalności i jakości udzie-
lanych przez nie świadczeń zdro-
wotnych oraz funkcjonowania tych
zakładów.

2. Naczelnny lekarz uzdrowiska nie może
przeprowadzać kontroli, o której mowa
w ust. 1 pkt 3, jeżeli jest:

- 1) właścicielem zakładu lecznictwa
uzdrowiskowego;
- 2) świadczeniodawcą, który zawarł
umowę o udzielanie świadczeń opie-
ki zdrowotnej w rozumieniu prze-
pisów ustawy z dnia 27 sierpnia
2004 r. o świadczeniach opieki zdro-
wotnej finansowanych ze środków
publicznych;
- 3) osobą współpracującą z zakładem
lecznictwa uzdrowiskowego lub
świadczeniodawcą, o którym mowa
w pkt 2.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2,
kontrolę przeprowadzają osoby, o któ-
rych mowa w art. 21 ust. 1.”;

17) art. 25 otrzymuje brzmienie:

”Art. 25. Naczelnym lekarzem uzdrowiska
może być lekarz posiadający:

- 1) tytuł specjalisty w zakresie balneolo-
gii i medycyny fizykalnej oraz co naj-
mniej 5-letni staż pracy w:
 - a) zakładach lecznictwa uzdrowisko-
wego lub
 - b) zakładach mających siedzibę w in-
nych niż Rzeczpospolita Polska
państwach członkowskich Unii
Europejskiej oraz państwach człon-
kowskich Europejskiego Porozu-
mienia o Wolnym Handlu (EFTA)
- stronach umowy o Europejskim
Obszarze Gospodarczym lub Kon-
federacji Szwajcarskiej, wykorzy-
stujących przy udzielaniu świad-
czeń opieki zdrowotnej właściwości

naturalnych surowców leczniczych
oraz właściwości lecznicze klima-
tu lub

- 2) tytuł specjalisty zgodny z co najmniej
jednym z kierunków leczniczych pro-
wadzonych w uzdrowisku i udoku-
mentowane rozpoczęcie specjaliza-
cji w zakresie balneologii i medycyny
fizykalnej oraz co najmniej 10-let-
ni staż pracy w zakładach, o których
mowa w pkt 1.”;

18) art. 27 otrzymuje brzmienie:

”Art. 27. 1. Naczelnny lekarz uzdrowi-
ska prowadzi dokumentację zwią-
zaną z nadzorem nad lecznictwem
uzdrowiskowym oraz ewidencję za-
kładów lecznictwa uzdrowiskowego
i urzędzeń lecznictwa uzdrowisko-
wego, znajdujących się na obszarze
uzdrowiska.

2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1,
zawiera:

- 1) nazwę zakładu lecznictwa uzdrowi-
skowego lub urzędu leczenia uzdrowi-
skowego;
- 2) rodzaj zakładu lecznictwa uzdrowi-
skowego lub urzędu leczenia uzdrowi-
skowego;
- 3) określenie podmiotu, który utworzył
zakład lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) regulamin określający sposób ko-
rzystania z urzędu leczenia uzdrowi-
skowego;
- 5) dane dotyczące zakresu i ro-
dzaju udzielanych świadczeń
zdrowotnych;
- 6) informacje o kwalifikacjach pracow-
ników na poszczególnych rodzajach
stanowisk związanych z udzielaniem
świadczeń zdrowotnych;
- 7) datę wpisu do ewidencji.

3. Kierownik zakładu lecznictwa uzdro-
wiskowego zgłasza zakład lecznictwa
uzdrowiskowego lub urzędu leczenia
uzdrowiskowego do ewiden-
cji, o której mowa w ust. 1, po uzy-
skaniu wpisu tego zakładu do rejestru
zakładów opieki zdrowotnej, o któ-
rym mowa w art. 12 ustawy z dnia 30
sierpnia 1991 r. o zakładach opieki
zdrowotnej.

4. Zgłoszenie zawiera informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1-6.
5. Kierownik zakładu lecznictwa uzdrowiskowego jest obowiązany niezwłocznie zgłosić naczelnemu lekarzowi uzdrowiska zmiany danych objętych ewidencją, o której mowa w ust. 1.";

19) art. 28 otrzymuje brzmienie:

- "Art. 28. 1. Działalność naczelnego lekarza uzdrowiska jest finansowana ze środków właściwego wojewody.
2. Wynagrodzenie naczelnego lekarza uzdrowiska nie może przekraczać 1,3 kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.)).";

20) w art. 29:

- a) uchyla się pkt 3,
- b) uchyla się pkt 5;

21) art. 33 otrzymuje brzmienie:

- "Art. 33. 1. Granice obszaru, któremu został nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, pokrywają się z granicami administracyjnymi gmin, miast lub jednostek pomocniczych gmin.
2. Granica obszaru, któremu został nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, pokrywa się z granicą strefy "C" ochrony uzdrowiskowej.
3. W sytuacjach, w których określenie strefy "C" ochrony uzdrowiskowej nie jest możliwe, a nie będzie miało negatywnego wpływu na właściwości naturalnych surowców leczniczych lub właściwości lecznicze klimatu ani nie będzie stanowiło przeszkody w prowadzeniu lecznictwa uzdrowiskowego

granica obszaru, któremu został nadany status uzdrowiska, może częściowo pokrywać się z granicą strefy "B" ochrony uzdrowiskowej.

4. Jeżeli odcinek granicy strefy "A" pokrywa się z brzegiem morskim, to stanowi on na tym odcinku również granicę strefy "B" i "C" obszaru, któremu został nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej.";

22) w art. 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- "3. W przypadku zmiany granic administracyjnych, o których mowa w art. 33 ust. 1, wskutek której gmina uzyska dostęp do dodatkowych naturalnych surowców leczniczych, które będą eksploatowane w celu wykorzystania ich do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego, stosuje się odpowiednio ust. 1.";

23) art. 38 otrzymuje brzmienie:

- "Art. 38. Na obszarze uzdrowiska lub obszarze ochrony uzdrowiskowej wydzielają się trzy rodzaje stref ochrony uzdrowiskowej, oznaczone literami "A", "B" i "C":

- 1) strefa "A", dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 65%, obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urzędzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w zakresie nieutrudniającym funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie;
- 2) strefa "B", dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 50%, obejmuje obszar przyległy do strefy "A" i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów - obiektów usługowych,

turystycznych, w tym hoteli, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem;

- 3) strefa "C", dla której procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi nie mniej niż 45%, obejmuje obszar przyległy do strefy "B" i stanowiący jej otoczenie oraz obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych.";

24) po art. 38 dodaje się art. 38a i art. 38b w brzmieniu:

"Art. 38a. 1. W strefie "A" ochrony uzdrowiskowej zabrania się:

- 1) budowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235):
 - a) zakładów przemysłowych,
 - b) budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych,
 - c) garaży wolno stojących,
 - d) obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m²,
 - e) stacji paliw oraz punktów dystrybucji produktów naftowych,
 - f) autostrad i dróg ekspresowych,
 - g) parkingów naziemnych o liczbie miejsc postojowych większej niż 15% miejsc noclegowych w szpitalach uzdrowiskowych, sanatoriach uzdrowiskowych i pensjonatach, nie większej jednak niż 30 miejsc postojowych, oraz parkingów naziemnych przed obiektami usługowymi o liczbie miejsc postojowych nie większej niż 10,
 - h) stacji bazowych telefonii ruchomej, stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych, stacji radiolokacyjnych i innych emitujących fale elektromagnetyczne, z wyłączeniem

urządzeń łączności na potrzeby służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, z zastrzeżeniem że urządzenia te będą oddziaływały na środowisko polami elektromagnetycznymi o poziomie nie wyższym niż określone dla strefy "B",

- i) obiektów budowlanych mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności takich jak: warsztaty samochodowe, wędzarnie, garbarnie, z wyjątkiem obiektów budowlanych służących poprawie stanu sanitarnego uzdrowiska, w szczególności takich jak: sieć wodno-kanalizacyjna, sieć gazowa, kotłownie gazowe, wiercenia wykonywane w celu ujmowania wód leczniczych,
- j) zapór piętrzących wodę na rzekach oraz elektrowni wodnych i wiatrowych;

- 2) uruchamiania składowisk odpadów stałych i płynnych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych, składów nawozów sztucznych, środków chemicznych i składów opatu;
- 3) uruchamiania pól biwakowych i campingowych, budowy domków turystycznych i campingowych;
- 4) prowadzenia targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę;
- 5) prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.⁵⁾);
- 6) trzymania zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 223, poz. 1775 oraz z 2010 r. Nr 127, poz. 857);
- 7) organizacji rajdów samochodowych i motorowych;
- 8) organizowania imprez masowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca

- 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 oraz z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 152, poz. 1021), zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną w godz. 22.00-6.00, z wyjątkiem imprez masowych znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych;
- 9) pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze;
 - 10) wyciętu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych;
 - 11) prowadzenia robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych;
 - 12) prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu.
2. W strefie "B" ochrony uzdrowiskowej zabrania się:
- 1) budowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane:
 - a) stacji paliw, bliżej niż 500 m od granicy strefy "A" ochrony uzdrowiskowej,
 - b) urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne, będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.⁶⁾), oddziałujących na strefę "A" ochrony uzdrowiskowej polami elektromagnetycznymi o poziomach wyższych niż dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych - charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych - dla miejsc dostępnych dla
 - ludności, określone na podstawie art. 122 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.⁷⁾),
 - c) parkingów naziemnych o liczbie miejsc postojowych powyżej 50, z wyjątkiem podziemnych i naziemnych parkingów wielopoziomowych;
 - 2) wyciętu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyciętu określonego w planie urządzenia lasu;
 - 3) budowy lub innych czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, d oraz pkt 2, 9, 11 i 12.
3. W strefie "C" ochrony uzdrowiskowej zabrania się budowy lub innych czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 9, 11 i 12 oraz w ust. 2 pkt 2.
- Art. 38b. Gmina, która na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw zdrowia uzyska potwierdzenie możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na swoim obszarze, sporządza i uchwała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy "A" ochrony uzdrowiskowej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w terminie do 2 lat od dnia otrzymania tej decyzji.;
- 25) w art. 39:
- a) w ust. 4 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
 - "3) opis zagospodarowania przestrzennego obszaru, o którym mowa w pkt 2, z uwzględnieniem powierzchni i granic stref ochrony uzdrowiskowej, dokładnych danych o lokalizacji i stanie infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, oraz prowadzonych robotach budowlanych dotyczących tej infrastruktury, a także terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pod lecznictwo uzdrowiskowe oraz działalność rekreacyjno-wypoczynkową i działalność gospodarczą;

- 4) określenie projektowanych stref ochrony uzdrowiskowej wraz z określeniem koniecznych do zachowania terenów zieleni i terenów biologicznie czynnych;";
 - b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:
 - "5. Część graficzna operatu uzdrowiskowego obejmuje mapy obszaru, któremu ma zostać nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, z zaznaczeniem poszczególnych planowanych stref ochrony uzdrowiskowej oraz graficznym przedstawieniem informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 3, 4, 7, 9 i 10.
 6. Część graficzną sporządza się w skali nie mniejszej niż 1:5000 dla projektowanej strefy "A" ochrony uzdrowiskowej, 1:10 000 wspólnie dla stref "A" i "B" ochrony uzdrowiskowej oraz 1:25 000 wspólnie dla stref "A", "B" i "C" ochrony uzdrowiskowej.";
- 26) w art. 40 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- "2a. W decyzji, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw zdrowia ustala kierunki lecznicze dla danego uzdrowiska na podstawie:
- 1) świadectwa, o którym mowa w art. 36 ust. 4;
 - 2) opinii krajowego konsultanta do spraw balneologii i medycyny fizykalnej w zakresie skuteczności leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej w danym kierunku leczniczym;
 - 3) informacji o kwalifikacjach pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych;
 - 4) informacji o rodzajach zakładów lecznictwa uzdrowiskowego w danym uzdrowisku.";
- 27) w art. 41:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - "2. Statut uzdrowiska albo statut obszaru ochrony uzdrowiskowej zawiera w szczególności:
- 1) nazwę uzdrowiska lub nazwę obszaru ochrony uzdrowiskowej i określenie jego granic;
 - 2) określenie powierzchni obszaru uzdrowiska wraz z opisem stref ochrony uzdrowiskowej, o których mowa w art. 38;
 - 3) przepisy mające na celu ochronę funkcji leczniczej w uzdrowiskach, określające w szczególności:
 - a) formy i miejsca prowadzenia punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze,
 - b) formy i miejsca lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych;
 - 4) opis właściwości naturalnych surowców leczniczych występujących na terenie uzdrowiska albo obszaru ochrony uzdrowiskowej i właściwości leczniczych klimatu;
 - 5) część graficzną określającą strefy ochrony uzdrowiskowej oraz granice obszaru i terenu górniczego, ustanowionego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.⁸⁾), obejmującą mapy strefy "A" ochrony uzdrowiskowej w skali 1:5000 z zaznaczonymi ulicami, terenami zieleni, zakładami lecznictwa uzdrowiskowego i urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego, mapy strefy "B" ochrony uzdrowiskowej w skali 1:10 000 oraz mapy strefy "C" ochrony uzdrowiskowej i obszaru górniczego w skali 1:25 000.",
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- "2a. Statut uzdrowiska powinien zawierać także wykaz zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego oraz kierunków leczniczych ustalonych przez ministra właściwego do spraw zdrowia.";
- 28) w art. 42:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Jeżeli obszar ochrony uzdrowiskowej spełnia wymaganie, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 3, i gmina przekaże uzupełniony operat uzdrowiskowy, o którym mowa w art. 40, minister właściwy do spraw zdrowia występuje do Rady Ministrów z wnioskiem o nadanie obszarowi ochrony uzdrowiskowej statusu uzdrowiska.",

b) w ust. 2 na końcu pkt 2 skreśla się przecinek i uchyla pkt 3;

29) w art. 43 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. W przypadku wystąpienia istotnych zmian na obszarze gminy, w szczególności zmiany granic stref ochrony uzdrowiskowej, kierunków leczniczych i przeciwwskazań do leczenia w danym uzdrowisku oraz zmiany liczby zakładów lecznictwa uzdrowiskowego na terenie uzdrowiska, gmina sporządza uzupełnienie operatu w tym zakresie i przedstawia je ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w celu potwierdzenia, o którym mowa w ust. 1.";

30) w art. 46 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) gospodarki terenami, z uwzględnieniem potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego, ochrony źródeł naturalnych surowców leczniczych oraz budowy lub innych czynności zabronionych w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej;"

31) w art. 47 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny wchodzące w skład stref ochrony uzdrowiskowej;"

32) w art. 50 na końcu pkt 4 stawia się przecinek i dodaje pkt 5 w brzmieniu:

"5) wbrew zakazowi prowadzi działalność lub wykonuje czynności, o których mowa w art. 38a".

Art. 2. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472 oraz z 2010 r. Nr 81, poz. 531) w art. 73 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Opieka medyczna obejmuje świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.⁹⁾), z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej."

Art. 3. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.¹⁰⁾) art. 33 otrzymuje brzmienie:

"Art. 33. 1. Leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitacja uzdrowiskowa przysługuje świadczeniobiorcy na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

2. Skierowanie, o którym mowa w ust.

1, wymaga potwierdzenia przez oddział wojewódzki Funduszu właściwy ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, a jeżeli nie można ustalić miejsca jego zamieszkania - oddział wojewódzki Funduszu właściwy dla siedziby świadczeniodawcy, który wystawił skierowanie.

3. Świadczeniobiorca ponosi koszty przejazdu na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową i z leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej oraz częściową odpłatność za wyżywienie i zakwaterowanie w sanatorium uzdrowiskowym. Podmiot zobowiązany do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych pokrywa do wysokości określonej w umowie oddziału wojewódzkiego Funduszu z sanatorium uzdrowiskowym różnicę

kosztów wyżywienia i zakwaterowania ubezpieczonego.

4. Dzieci i młodzież do ukończenia lat 18, a jeżeli kształcą się dalej - do ukończenia lat 26, dzieci niepełnosprawne w znacznym stopniu - bez ograniczenia wieku, a także dzieci uprawnione do renty rodzinnej nie ponoszą odpowiedzialności za koszty wyżywienia i zakwaterowania w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci, sanatorium uzdrowiskowym dla dzieci i sanatorium uzdrowiskowym.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Funduszu oraz Naczelnej Rady Lekarskiej, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) sposób wystawiania skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego,
 - 2) tryb potwierdzania skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową oraz wzór tego skierowania - uwzględniając konieczność weryfikacji celowości skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową."

Art. 4. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589, z późn. zm.¹¹⁾) art. 52 otrzymuje brzmienie:

"Art. 52. Główny Inspektor Pracy może udzielić pracownikowi wykonującemu lub nadzorującemu czynności kontrolne płatnego urlopu zdrowotnego na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający 30 dni w roku kalendarzowym."

Art. 5. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322) art. 139 otrzymuje brzmienie:

"Art. 139. Funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa

do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik urzędu na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym."

Art. 6. Obszary uznane na podstawie dotychczasowych przepisów za uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej oraz zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urzędy leczenia uzdrowiskowego stają się uzdrowiskami i obszarami ochrony uzdrowiskowej oraz zakładami lecznictwa uzdrowiskowego i urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 7. Gmina, która w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiada status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, sporządza i uchwała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy "A" ochrony uzdrowiskowej w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Naczelny lekarz uzdrowiska powołany na podstawie dotychczasowych przepisów staje się naczelnym lekarzem uzdrowiska w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. Kierownik zakładu lecznictwa uzdrowiskowego zgłosi do ewidencji, o której mowa w art. 27 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zakład lecznictwa uzdrowiskowego lub urządzenie lecznictwa uzdrowiskowego znajdujące się na obszarze uzdrowiska nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, a w przypadku uzdrowiska, w którym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie powołano naczelnego lekarza uzdrowiska - nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia powołania tego lekarza.

Art. 10. 1. Statut uzdrowiska albo statut obszaru ochrony uzdrowiskowej uchwalony na podstawie dotychczasowych przepisów staje się statutem uzdrowiska albo statutem obszaru ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Gmina dostosuje statut uzdrowiska albo statut obszaru ochrony uzdrowiskowej, uchwalony na podstawie dotychczasowych przepisów, do wymagań określonych w art. 41 ust. 2 i 2a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. 1. Przepisów art. 38a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do zakładów przemysłowych, budynków, obiektów, autostrad i dróg ekspresowych, parkingów, stacji, zapór oraz urządzeń, które istniały przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisu art. 38a ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie zakazu budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych, nie stosuje się do budowy takich budynków przez osoby, które uzyskały prawo do nieruchomości przed dniem 2 października 2005 r.

Art. 12. Skierowanie na leczenie uzdrowiskowe, wydane w trybie, o którym mowa w art. 33 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność i stanowi podstawę do leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, w rozumieniu art. 2 pkt 1 i 1a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 13. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 19 ust. 3

ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:
B. Komorowski

- 1) Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy i ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.
- 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991.

- 4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726.
- 5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 113, Nr 90, poz. 756, Nr 143, poz. 1199 i Nr 179, poz. 1484, z 2006 r. Nr 143, poz. 1028 i 1029, z 2007 r. Nr 168, poz. 1187 i Nr 192, poz. 1382, z 2008 r. Nr 74, poz. 444, Nr 130, poz. 826, Nr 141, poz. 888 i Nr 209, poz. 1320, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 116, poz. 979, Nr 195, poz. 1504, Nr 201, poz. 1540 i Nr 215, poz. 1666, z 2010 r. Nr 57, poz. 357, Nr 75, poz. 473, Nr 107, poz. 679, Nr 226, poz. 1476, Nr 238, poz. 1578, Nr 247, poz. 1652 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 64, poz. 432.
- 6) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 145, Nr 106, poz. 675, Nr 119, poz. 804, Nr 143, poz. 963 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159.
- 7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz. 489, Nr 119, poz. 804, Nr 152, poz. 1018 i 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498 i Nr 249, poz. 1657 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159 i Nr 63, poz. 322.
- 8) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489.
- 9) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235.
- 10) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235.
- 11) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656, z 2009 r. Nr 6, poz. 33 i Nr 20, poz. 106 oraz z 2010 r. Nr 109, poz. 708, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1725.

Korespondencja z NFOŚiGW - program priorytetowy System Zielonych Inwestycji „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”

Wstęp

Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP od lat podejmuje działania na rzecz ochrony klimatu poprzez wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań i programów poprawiających efektywność wykorzystania energii odnawialnej na terenie gmin uzdrawiskowych. Miasta i gminy uzdrawiskowe z racji posiadania na swoim terenie uzdrawiska posiadają szczególne obowiązki w zakresie ochrony środowiska. Dotyczą one przede wszystkim spełnienia określonych norm z zakresu: ochrony powietrza, wody, gleby, hałasu. Normy te dla obszarów uzdrawiskowych są bardzo zaostrzone i wymagają dla ich spełnienia podejmowania czasami niekonwencjonalnych działań.

Prezes Zarządu J. Golba zwrócił się do Prezesa NFOŚiGW z prośbą o rozważenie możliwości uruchomienia specjalnego, pilotażowego programu budowy instalacji solarnych dla odbiorców indywidualnych w gminach uzdrawiskowych na bazie realizowanego przez władze Miasta Szczawnica pilotażowego programu pn „Ograniczenie

niskiej emisji poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii przez odbiorców indywidualnych i zbiorowych na terenie Szczawnicy z użyciem instalacji solarnych będących własnością gminy” z równoczesnym zapewnieniem na ten cel środków finansowych w wysokości co najmniej 50% dofinansowania. Ponadto SGU RP zwróciło się z prośbą o stworzenie podobnego pilotażowego programu budowy zespołów baterii fotowoltaicznych w uzdrawiskach dla wsparcia oświetlenia ulicznego, parkowego i oświetlenia budynków użyteczności publicznej.

Na podstawie obserwacji można śmiało stwierdzić, że wypracowany i sprawdzony przez Szczawnicę mechanizm organizacyjno-prawny- na bazie którego powstał program ekologiczny obejmujący ograniczenie niskiej emisji w gospodarstwach domowych - powinien zostać udostępniony również innym gminom uzdrawiskowym. Stworzenie wspólnego programu pozwoliłoby na objęcie nim dużej liczby podmiotów i uzyskanie tym samym skumulowanego efektu ekologicznego poprzez ograniczenie tzw.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Departament Komunikacji i Strategii

ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa, tel: (22) 45 90 100, fax: (22) 45 90 195

www.nfosigw.gov.pl, fundusz@nfosigw.gov.pl

Warszawa, 19 lutego 2011 roku

NF/DL/DK/371/2011

Pan
Jan Golba
Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 stycznia 2011 roku (nr SGU-07/01/2011), pragnę przede wszystkim wyrazić podziękowanie za zrozumienie i przychyłność dla propozycji współpracy w zakresie upowszechniania informacji na temat III edycji konkursu w ramach programu priorytetowego System Zielonych Inwestycji (GIS - Green Investment Scheme) część 1) „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”. Informacja Pana Prezesa jest tym bardziej miła, iż znane jest mi doświadczenie i zaangażowanie kierowanego przez Pana Stowarzyszenia w zakresie realizacji projektów prośrodowiskowych.

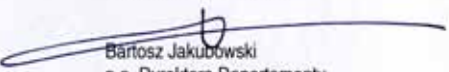
Odnosząc się do sugestii i uwag podnoszonych w w/w piśmie, chciałbym poinformować, co następuje:

1. założenia programu priorytetowego System Zielonych Inwestycji (GIS - Green Investment Scheme) część 1) „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej” wynikają w głównej mierze z podpisanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących sprzedaży jednostek uprawnień do emisji (AAU) i zawartych w nich uwarunkowań dot. wydatkowania środków zgodnie z wolą i życzeniem nabywcy w/w uprawnień,
2. w wyniku analizy poprzedniej edycji konkursu tego Programu jego warunki zostały zweryfikowane i zmienione pod kątem minimalnego kosztu całkowitego przedsięwzięcia (zmniejszenie wartości ogólnej projektu z 10 mln zł do 2 mln zł lub 5 mln zł w przypadku projektów grupowych) oraz sposobu wypłat środków (umożliwienie wypłat w formie zaliczki),
3. planowany obecnie konkurs jest już trzecią jego edycją, a implementacja proponowanych rozwiązań zgłaszana przez potencjalnych beneficjentów i uczestników poprzednich edycji konkursowych spowodowała zwiększenie zainteresowania obecnym konkursem, co przejawia się choćby w korespondencji kierowanej do NFOŚiGW.

Jednocześnie chciałbym poinformować, iż na naszej witrynie internetowej w zakładce „GIS – System Zielonych Inwestycji” (bezpośredni odnośnik: <http://www.nfosigw.gov.pl/system-zielonych-inwestycji---gis/>), zamieszczono szczegółowe informacje na temat Programu, w tym m.in. podział na poszczególne priorytety, podstawy prawne, informacje o aktualnych naborach, słowniczek zawierający najważniejsze terminy dotyczące GIS, a także dane kontaktowe Zespołu ds. Systemu Zielonych Inwestycji w NFOŚiGW.

Dziękując za zainteresowanie i życzliwość

Pozostaje z szacunkiem

Bartosz Jakubowski
p.o. Dyrektora Departamentu
Komunikacji i Strategii

„niskiej emisji”, czyli emisji do atmosfery pyłów i gazów pochodzących głównie z palenisk domów jednorodzinnych i lokalnych kotłowni.

Poniżej przedstawiamy Państwu założenia programu priorytetowego NFOŚiGW - System Zielonych Inwestycji „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”, który także dzięki działaniom SGU RP stanie się dostępniejszy dla większej liczby jednostek samorządu terytorialnego, organizacji, szkół czy zakładów opieki zdrowotnej.

Pół miliarda złotych na termomodernizację dla samorządów i nie tylko

Termomodernizację długo kojarzono jedynie z „ocieplaniem” budynków przez obłożenie ścian styropianem, wymianą okien czy też zaworów termostatycznych. Obecnie działania takie stanowią, co najwyżej pierwszy etap. Zakres oraz cel termomodernizacji uległ znacznemu poszerzeniu. Na plan pierwszy wysuwa się zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a co za tym idzie redukcja kosztów ogrzewania oraz.... obniżenie emisji gazów cieplarnianych. Dzięki środkom z Systemu Zielonych Inwestycji (GIS - Green Investment Scheme) termomodernizacja budynków użyteczności publicznej staje się dziś opłacalną, długoterminową inwestycją,

zarówno dla samorządów, jak i środowiska naturalnego.

Ratyfikując Protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych ws. zmian klimatu, państwa-sygnatariusze wskazane w tym Protokole (wśród nich Polska) zobowiązały się do redukcji emisji gazów cieplarnianych. W celu ułatwienia realizacji tych zobowiązań, wprowadzono mechanizmy pozwalające na redukcję emisji poprzez finansowanie działań prowadzących do ograniczenia emisji w innych krajach. Jednym z takich mechanizmów jest handel jednostkami przyznanej emisji (AAU; Assigned Amount Units); państwa, które emitują mniej gazów cieplarnianych niż wyznaczony cel redukcji emisji, dysponują w ten sposób nadwyżką niewykorzystanych jednostek emisji (AAU), którą mogą sprzedać państwom przekraczającym dopuszczalny pułap emisji (Polska należy do grupy krajów dysponujących takimi właśnie nadwyżkami i jest trzecim państwem na świecie pod względem wielkości nadwyżki).

Zasadą Systemu Zielonych Inwestycji (GIS) - stanowiącego pochodną tego mechanizmu - jest przeznaczenie środków pochodzących z handlu jednostkami AAU wyłącznie na dalszą redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz działania adaptacyjne do zmian klimatu. Jego Krajowym Operatorem jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którego zadanie polega m.in. na opracowaniu programów priorytetowych (obecnie 5), przeprowadzaniu naborów oraz oceny wniosków, a także nadzorowaniu realizowanych projektów oraz weryfikacji uzyskanych efektów ekologicznych.

III edycja Konkursu

Program „Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej” to jeden z 5 programów priorytetowych w ramach GIS. Obecnie trwa organizacja III edycji konkursu w ramach Programu. Wsparcie finansowe kierowane jest na realizację przedsięwzięć

w budynkach użyteczności publicznej, tj. administracji samorządowej, ochrony przeciwpożarowej realizowanej przez OSP, kultury, kultu religijnego, oświaty, nauki, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej, a także w budynkach zamieszkania zbiorowego przeznaczonych do okresowego pobytu ludzi poza stałym miejscem zamieszkania (w szczególności: internaty, domy studenckie), a także w budynkach do stałego pobytu ludzi (w szczególności: domy rencistów lub emerytów, domy dziecka, domy opieki, domy zakonne, klasztory)...

Zakres możliwych przedsięwzięć obejmuje:

- ocieplenie obiektu
- wymianę okien i drzwi zewnętrznych
- przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą źródeł ciepła)
- wymianę systemów wentylacji i klimatyzacji
- zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach
- wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii
- wymianę oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne

Kto może wziąć udział?

Program termomodernizacyjny przeznaczony jest dla:

- jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków
- podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami
- Ochotniczej Straży Pożarnej
- szkół wyższych w rozumieniu ustawy o szkolnictwie wyższym oraz instytutów naukowo-badawczych
- samodzielnych publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej
- organizacji pozarządowych, kościołów, innych związków wyznaniowych, kościelnych osób prawnych prowadzących działalność w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, rehabilitacji lub pomocy społecznej

Warunki dofinansowania

Program realizowany jest w latach 2010-2014. Kwota środków w formie **dota-**
cji przeznaczona na dofinansowanie przedsięwzięć wynosi w ramach programu ogółem **550 mln zł**. Dofinansowanie w tej formie stanowić może do **30 proc.** kosztów kwalifikowanych. Ponadto wnioskodawcy mogą ubiegać się o dodatkowe środki w formie **pożyczek** z Narodowego Funduszu. Stanowią one mogą do **60 proc.** kosztów kwalifikowanych. Na ten cel przeznaczono ponad **1 mld zł**.

Nabór wniosków do III edycji konkursu ogłoszony zostanie w II kwartale 2011 r. Minimalny koszt przedsięwzięcia wynosi **2 mln zł**. W przypadku projektów grupowych **5 mln zł**.

Szczegółowe informacje dotyczące Systemu Zielonych Inwestycji, w tym również innych programów priorytetowych w jego ramach zamieszczone zostały na stronie internetowej www.nfosigw.gov.pl w zakładce „GIS”. Znajdują się tam również informacje o aktualnych naborach wniosków, w tym dokumentacje konkursowe w wersji elektronicznej.

Daniel Kryś
Zespół Strategii i Współpracy
Departament Komunikacji i Strategii
Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Pierwsze spotkanie w sprawie powołania Konsorcjum Produktowego

Od kilku lat SGU RP zabiega o zintegrowanie krajowego środowiska uzdrowiskowego. Zarząd Stowarzyszenia wielokrotnie podejmował próby powołania jednej, wspólnej reprezentacji. Niestety przez wiele lat nie udało się sfinalizować tego zamierzenia.

W imieniu IG „Uzdrowiska Polskie” oraz Stowarzyszenia „Unia Uzdrowisk Polskich” w 2009 roku Zarząd SGU RP zwrócił się ponownie do Pana Rafała Szmytki Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej z prośbą o ponowne rozpatrzenie możliwości przyjęcia wspólnego członkostwa w Europejskim Związku Uzdrowisk. Prezes Polskiej Organizacji Turystycznej pismem z dnia 26 stycznia 2010r. wyraził gotowość przystąpienia do Europejskiego Związku Uzdrowisk. Zaproponował też utworzenie Konsorcjum Produktowego w zakresie turystyki uzdrowiskowej, spa i wellness w ramach inicjowania tworzenia i zarządzania partnerskimi grupami produktowymi przy Polskiej Organizacji Turystycznej.

Biorąc pod uwagę przyszłe korzyści, jakie organizacje wchodzące w skład Konsorcjum Produktowego a działające na

rzecz uzdrowisk mogłyby uzyskać w ramach członkostwa w EZU dążenie do realizacji tej idei jest jak najbardziej uzasadnione. Powrót i czynna obecność polskiej reprezentacji w gronie współpracujących ze sobą uzdrowisk europejskich, byłaby gwarancją niedopuszczenia do marginalizacji polskich uzdrowisk na coraz bardziej konkurencyjnym rynku europejskim.

Niezmiennie istotne z punktu SGU RP są np:

- pozyskanie fachowego doradztwa z zakresu ustawodawstwa europejskiego,
- lobbowanie w zakresie problematyki uzdrowiskowej i SPA w strukturach: Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady Europy,
- przystosowania polskich uzdrowisk do standardów uzdrowisk europejskich (systemy jakości, systemy certyfikacji itp.),
- implementacja innowacyjnych rozwiązań europejskich w zakresie produktu turystyczno-uzdrowiskowego,
- promocji produktu turystyczno-uzdrowiskowego w Europie.

Utworzenie Konsorcjum Produktowego będzie poprzedzało formalne włączenie wszystkich organizacji tj. Polskiej Organizacji Turystycznej, Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP, Unii Uzdrawisk Polskich i Izby Gospodarczej „Uzdrawiska Polskie” w struktury Europejskiego Związku Uzdrawisk.

Pierwsze spotkanie w sprawie powołania Konsorcjum Produktowego „Zdrowie i uroda” odbyło się dnia 03 sierpnia 2010 r. w siedzibie Polskiej Organizacji Turystycznej w Warszawie. Zarząd Stowarzyszenia w spotkaniu reprezentował Marek Skowroński - członek zarządu SGU RP.

Uczestnicy spotkania zwrócili szczególną uwagę na główny problemem, jakim jest sprawa wyboru formuły prawnej działania Konsorcjum, wraz z jego finansowaniem oraz docelowo siedzibą. Warunkiem funkcjonowania konsorcjum produktowego jest udział podmiotów związanych z uzdrawiskami, turystyką zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego. Głównym celem utworzenia i zarządzania konsorcjum produktowym w zakresie turystyki uzdrawiskowej, spa i wellness oraz turystyki medycznej jest wykreowanie, promocja i rozwój markowego „obszaru produktowego” dla Polski. Wykorzystanie bogactwa walorów naturalnych i antropogenicznych naszego kraju w zakresie szeroko rozumianej turystyki uzdrawiskowej i medycznej wraz ze spa i wellness. Pozostałymi tematami poruszonymi na spotkaniu były: możliwość wspólnego propagowania uzdrawiskowego produktu turystycznego w szerszych kręgach, potrzeba promocji tego typu produktów na rynkach zewnętrznych.

Obecnie Polska Organizacja Turystyczna opracowała założenia dotyczące formuły prawnej powoływanego Konsorcjum Produktowego, a także opracowano projekty logotypów, które zostaną przedstawione do wyboru i akceptacji.

W najbliższym czasie planowane jest kolejne spotkanie grupy roboczej Konsorcjum.

Polska Organizacja Turystyczna

Prezes

Rafał Szmytke

DWR-SN-066-008/2010

Warszawa, 26 stycznia 2010 roku

Pan

Jan Golba

Prezes Zarządu

Stowarzyszenia Gmin Uzdrowisk RP

Z dużym zadowoleniem przyjąłem informację o wyrażeniu gotowości ewentualnego członkostwa Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP, Unii Uzdrowisk Polskich i Izby Gospodarczej „Uzdrowiska Polskie” w Europejskim Związku Uzdrowisk.

Mając na uwadze ważną rolę, jaką odgrywają polskie uzdrowiska w promocji turystycznej naszego kraju i rozwoju turystyki uzdrowiskowej w Polsce, w pełni popieramy tę inicjatywę.

Polska Organizacja Turystyczna rozważa również możliwość członkostwa w Europejskim Związku Uzdrowisk. Proponuję jednak, aby przystąpienie do tej europejskiej organizacji nastąpiło po utworzeniu Konsorcjum Produktowego w zakresie turystyki uzdrowiskowej, spa i wellness w ramach inicjowania tworzenia i zarządzania partnerskimi grupami produktowymi przy Polskiej Organizacji Turystycznej, którego utworzenie przewidujemy w marcu 2010 roku.

00-613 Warszawa, ul. Chałubińskiego 8
Sekretariat: tel.: + (48 22) 536 70 01, 536 70 02
fax: + (48 22) 536 70 03
e-mail: pot@pot.gov.pl
<http://www.pot.gov.pl>

Horyniec-Zdrój

Prezentacja gminy uzdrowiskowej

Horyniec-Zdrój leży w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego, na samym krańcu Południoworolniczego Parku Krajobrazowego. Liczy około 3 tysiące mieszkańców i jest coraz bardziej znanym i uznanym uzdrowiskiem. Wyróżnia się wspaniałymi walorami klimatycznymi i przyrodniczymi, zaś malownicze okolice i unikalne zabytki decydują o wyjątkowości tego miejsca.

Horyniec-Zdrój posiada bogatą tradycję uzdrowiskową, które sięgają końca XIX wieku. Powstał dzięki staraniom rodu Ponińskich i Karłowskich, wyróżnia się doskonałymi źródłami wód siarczko-siarkowodorowych i uznanymi za jedno z najlepszych w Europie złożami borowin. Uzdrowisko posiada jedną z najnowszych w Polsce baz sanatoryjno-zabiegowych, które tworzą trzy sanatoria: Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS, „Uzdrowisko Horyniec” oraz „Bajka”. Specjalizują się głównie w leczeniu chorób narządu ruchu i schorzeń reumatycznych oraz chorób skóry, przemian materii, dróg oddechowych i chorób

kobiecych. Dodatkowym atutem Horyńca-Zdroju jest nowoczesna kryta pływalnia z odnową biologiczną „Wodny Świat”, a także basen leczniczy z wodą siarczko-siarkowodorową ze stanowiskami do hydromasażu.

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki kultury, świadczące o bogatej historii tego miejsca, dlatego koniecznie trzeba zobaczyć: najpiękniejszy zespół cerkiewny w Polsce - cerkiew z XIV wieku w Radrużu, kapliczkę leśną w Nowinach Horyńskich - miejsce objawienia Matki Bożej, tajemnicze ruiny monasteru o.o. Bazylianów, krainę wapiennych krzyży w Starym Bruśnie, zabytkowe, zapomniane cmentarze czy przydrożne krzyże i malownicze kapliczki. W Horyńcu-Zdroju zaś znajdziemy zabytkowe obiekty, które zawdzięczamy byłym właścicielom Horyńca-Zdroju, są to: pałac Ponińskich, teatr dworski z XIX wieku, zespół klasztorny z XVIII wieku, kaplica dworska przebudowana na kościół zdrojowy.

W ostatnich latach na terenie gminy powstały liczne ścieżki i szlaki turystyczne, które czekają na miłośników pieszych

Dawny pałac Ponińskich, obecnie sanatorium „Bajka”

i rowerowych wędrówek. Przez teren gminy przebiegają ponadto szlaki turystyczne: Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Linii Mototowa i Szlak Św. Brata Alberta. Kuracjusze nie mają czasu na nudę, po dniu spędzonym na zabiegach popołudnia wykorzystują na zwiedzanie okolic - odkrywaniu tajemnic przeszłości i poznawaniu piękna naszego regionu.

Z myślą o gościach odwiedzających Horyniec-Zdrój organizowane są duże imprezy plenerowe i kulturalno-sportowe oraz małe, kameralne w zabytkowym teatrze dworskim. Niektóre z nich mają już charakter cykliczny. Najważniejszą i najbardziej cenioną jest Biesiada Teatralna. Od ponad trzydziestu lat, w okresie zimowym, odbywają się Ogólnopolskie Konfrontacje Teatrów Małych Form, które przyciągają licznych miłośników teatru. Do kalendarza imprez wpisały się również takie wydarzenia kulturalne jak: cykl imprez letnich pod nazwą Horynieckie Lato, Święto Pieroga, Gminny Dzień Dziecka czy Dziecięca Biesiada Teatralna. Na deskach teatru występują także soliści Operetki Śląskiej, artyści z Ukrainy

czy zespoły taneczne i teatralne działające przy GOK-u.

Turyści przyjeżdżający do Horyńca-Zdroju mogą skorzystać z doskonale przygotowanej bazy noclegowej i coraz większego zaplecza rekreacyjno-sportowego, na które składają się: kryta pływalnia, nowoczesna hala sportowa, korty tenisowe i boiska, stadion sportowy, a także łowisko na zalewie w Horyńcu-Zdroju.

Horyniec-Zdrój odwiedzają tysiące turystów. Przyciąga ich specyficzny mikroklimat, rozległe lasy, interesujące zabytki i wszechobecny spokój tak potrzebny w dzisiejszym świecie.

Urząd Gminy w Horyńcu-Zdroju
Al. Przyjaźni 5, 37-620 Horyniec-Zdrój
tel/fax 016 63 13 455
www.ughoryniec.iap.pl

Gminny Ośrodek Kultury
Informacja Turystyczna
ul. Sobieskiego 4
tel/fax 016 63 13 105
turinphoryniec@interia.pl
gokhoryniec@wp.pl

Dom Zdrojowy w Horyńcu-Zdroju

Biesiada teatralna Scena Młodych STUDIO P z Torunia

Kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich

Pijalnia wód mineralnych w Uzdrowisku Horyniec

Rabka-Zdrój

Uzdrowiska po liftingu

Rabka-Zdrój to doskonałe miejsce na krótszy lub dłuższy odpoczynek, punkt wypadowy dla amatorów górskich wycieczek i mogące się pochwalić wielowiekową tradycją uzdrowisko.

Uzdrowisko usytuowane jest w małowniczej kotlinie u podnóża Gorców na wysokości 500 - 600 m n.p.m. Roztaczają się tu wspaniałe widoki na masyw Lubonia Wielkiego należącego do Beskidu Wyspowego i położone na zachodzie pasmo babiogórskie.

Obok głównej funkcji miasta Rabka-Zdrój, którą jest lecznictwo szczególnie szybko rozwija się turystyka, wykorzystująca atrakcyjne położenie gminy. W lecie miasto jest punktem wyjściowym w góry. To właśnie w uzdrowisku początek bierze wiele szlaków turystycznych. Na terenie Parku Zdrojowego stoi pomnik Papieża - Jana Pawła II - turyści, przy którym rozpoczyna się Szlak Papieski w Gorce i Beskid Wyspowy. Szlak będzie przebiegał przez ulubione miejsca, którymi wędrował Karol Wojtyła.

Uzdrowisko posiada bogatą ofertę turystyczną i kulturalną, zaplecze gastronomiczne oraz obszerną bazę noclegową - oprócz sanatoriów dysponuje licznymi domami wypoczynkowymi, pensjonatami, pokojami gościnnymi oraz gospodarstwami agroturystycznymi. Szlaki turystyczne, rowerowe i spacerowe, ośrodek jazdy konnej, stadion sportowy, skate-park, place zabaw dla dzieci zachęcają do spędzania urlopu właśnie w Rabce - Zdroju.

Wiosną i latem zaprasza Rabkoland - kolejki, karuzele, tory i inne lunaparkowe atrakcje. Na terenie Rabkolandu można również zwiedzić Muzeum Orderu Uśmiechu oraz Muzeum Rekordów i Osobliwości.

Przez miasto przebiega kilka szlaków, inne znajdziemy w pobliskim parku narodowym. Niektóre są przeznaczone dla wytrawnych piechurów, ale znaleźć można i takie dla spacerowiczów. Bardzo dobrym pomysłem na poznanie walorów krajoznawczych i przyrodniczych Gorczańskiego Parku Narodowego jest skorzystanie z jednej ze ścieżek edukacyjnych. Zresztą, niemal w samej Rabce znajdziemy Leśną

Fontanna wykorzystująca grę światła, dźwięku i wody

Ścieżkę Edukacyjną. Dwukilometrową trasę można pokonać w godzinę, chyba, że po drodze skorzystamy z któregoś z miejsc do odpoczynku.

Innym rabczańskim unikatem jest Muzeum im. Władysława Orkana. Urządzono je w budynku XVII-wiecznego drewnianego kościoła. Choć świątynia dziś już nie pełni funkcji sakralnych, wciąż urzeka - czterema kapliczkami-stacjami Męki Pańskiej, zabytkowymi organami, polichromią czy drewnianym otłazem. Z kolei ekspozycja muzeum przedstawia kulturę miejscowych górali oraz największy w Polsce zbiór świątków ludowych.

Centralnym miejscem Rabki jest rozległy Park Zdrojowy. Wiosną i latem jest oazą zieleni, jesienią wabi kolorami, zimą - przysypany białym puchem. Przez cały rok zaprasza spacerowiczów, zakochanych szukających ustronnych alejek albo dzieci, które zawsze znajdą okazję do zabawy. Miejsca dla wszystkich jest dość - można przysiąść przy jednej z fontann, poszaleć na placach zabaw czy sprawdzić formę na ścieżce zdrowia. Kuszącą atrakcją są

przejażdżki dorożkami lub saniami. Dzieci koniecznie powinny odwiedzić teatr Rabcio, który zaprasza małych kuracjuszy na pełne zabawy i uśmiechu przedstawienia.

Uzdrowisko Rabka-Zdrój jest idealnym miejscem dla miłośników aktywnego wypoczynku oraz lubiących ciszę i spokój. Miasto posiada bogatą ofertę turystyczną, kulturalną, zaplecze gastronomiczne oraz noclegowe. Można tu leczyć różnorodne dolegliwości, dzięki doskonałemu rozwiniętym, nowoczesnym obiektom sanatoryjno-uzdrowiskowym.

Park Zdrojowy leży w sercu miasta, należy on do największych parków Małopolski. Na najmłodszych czekają dobrze urządzone place zabaw. Istnieje także możliwość aktywnego spędzenia czasu na ścieżce zdrowia oraz w miasteczku rowerowym. Chętni mogą skorzystać z kortów tenisowych oraz zagrać w siatkówkę plażową.

W czerwcu 2009 roku Rabka -Zdrój znacznie wzbogaciła swoją ofertę uzdrowiskową. Na skraju Parku Zdrojowego w pobliżu źródła solanki jodkowo - bromowej „Helena” wybudowano tężnię solankową

i pijalnię wód mineralnych. To szósta czynna tężnia w kraju, a pierwsza w Małopolsce. Są to dwa obiekty w kształcie rotund. W jednym z nich mieści się pijalnia wód mineralnych, w drugim tężnia solankowa. Mikroklimat wytworzony przez obiekt sprzyja profilaktyce i leczeniu górnych dróg oddechowych, zapalenia zatok, rezydmy płuc, nadciśnienia tętniczego, alergii, nerwicy wegetatywnej. Unikalne właściwości wód solankowych Rabki-Zdroju powodują, że wytworzony wokół tężni aerazol nie ma równego sobie odpowiednika w kraju i na świecie.

W zimie na miłośników białego szaleństwa czekają doskonale przygotowane stoki do narciarstwa zjazdowego oraz trasy do narciarstwa biegowego i nornic walking. W 2009 r. w Rabce-Zdroju zostały wytyczone i oznakowane 4 trasy turystyczne narciarstwa biegowego oraz 3 dodatkowe (krótsze), tzw. Nordic Walking, które można pokonywać na nartach lub pieszo ze wsparciem kijka. Znaki na wszystkich trasach mają intensywne pomarańczowe tło. Większość szlaków rozpoczyna

się w Parku Zdrojowym u zbiegu ulic Orkana i Chopina. Znajduje się tam duża tablica z mapą wraz z naniesionymi na niej trasami:

- szlak niebieski - najkrótszy; po Parku Zdrojowym, o dł. 2,4 km,
- szlak zielony - ze Śmietanowej w Zarytem na Luboń Wielki, o dł. 4,8 km,
- szlak niebieski - z Zarytego na Luboń Wielki, o dł. 3,5 km,
- szlak czarny - z Parku Zdrojowego na Krzywoń, o dł. 4,8 km,
- szlak czerwony - z Parku Zdrojowego do Schroniska PTTK Stare Wierchy, o dł. 8,9 km,
- szlak niebieski - z Obidowej do Schroniska PTTK Stare Wierchy, o dł. 5,4 km
- szlak zielony - z Plaskówki do Bacówki PTTK na Maciejowej, o dł. 6 km.

Rabka - wypieknije

W rankingu „Gminni Mistrzowie Dota-cji” Rabka zajęła pierwsze miejsce w Małopolsce, a 14 w Polsce. W naszej gminie na jednego mieszkańca przypada 5 tys. zł pozyskanych z unijnych funduszy.

Gmina w 2009 r. otrzymała dofinansowanie m.in. na zadanie „Kompleksowa rewitalizacja Parku Zdrojowego” z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Całkowita wartość zadania to 10 000 000 zł, kwota dofinansowania: 6 199 791,92 zł.

Działania podejmowane w projekcie związane są z modernizacją ciągów pieszych i oświetlenia, wyposażeniem przestrzeni w elementy małej architektury, rewitalizacją zieleni parkowej, a także unowocześnieniem placów zabaw, rozbudową „Ścieżki zdrowia”, modernizacją kortów tenisowych i istniejącej fontanny oraz zagospodarowaniem placu „Pod Grzybkim”, jako miejsca organizacji wydarzeń artystycznych dla mieszkańców i gości odwiedzających Rabkę-Zdrój.

Docelowo przewiduje się wyraźny podział Parku na dwie części kompozycyjnie: STREFĘ SŁOŃCA (część zachodnia) i STREFĘ CIENIA (część wschodnia). Każda ze stref będzie miała inny charakter i inną funkcję. W strefie słońca - brukowane alejki, niskie

oświetlenie, niska, atrakcyjna zieleń (ogrody kwiatowe) - funkcja spacerowa. W strefie cienia - charakter parku angielskiego z wysoką zielenią i wyższym oświetleniem - funkcja spacerowo-rekreacyjna (rolki, jogging).

Całość parku zostanie otoczona pętlą pieszo-rowerową.

Ponadto w ramach projektu planuje się wyposażenie parku w elementy podnoszące jego atrakcyjność dla różnych grup:

- altanę koncertową z dużym placem wokół - możliwość organizowania wydarzeń artystycznych (koncertów, spektakli, pokazów, itp.),
- nowoczesne fontanny,
- rozbudowaną o nowe elementy ścieżkę zdrowia, uatrakcyjniony plac zabaw i zmodernizowane korty.

Urząd Miejski w Rabce-Zdroju

Promocja

XVII Międzynarodowe Targi Turystyczne „Ukraine” 2010 w Kijowie

**W dniach 6-8 października 2010r.
na terenie International Exhibition
Center w Kijowie odbyły się
XVII Międzynarodowe Targi
Turystyczne „Ukraine” 2010.**

Stoisko Narodowe przygotowała wspólnie z Polskim Ośrodkiem Informacji Turystycznej w Kijowie Polska Organizacja Turystyczna. Kompleksowa oferta przedstawiona przez Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP cieszyła się ogromnym zainteresowaniem wśród touroperatorów, biur podróży oraz klientów indywidualnych. Do przyjazdu do Polski zapraszały również: Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, Almatur - Opole sp. z o.o., Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Powiat Kłodzki, Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna, Śląska Organizacja Turystyczna, Stowarzyszenie „Region Beskidy”, Małopolska Organizacja Turystyczna, Tatrzańska Agencja Rozwoju, Promocji i Kultury, Świętokrzyski ROT, Mazowiecka Regionalna

Organizacja Turystyczna, LOT, Kopalnia Soli „Wieliczka”.

Zwiedzający tegoroczne targi bardzo chętnie sięgali po mapy, przewodniki, foldery, płytki CD dotyczące oferty uzdrowskowej, wellness i spa. Z obserwacji oraz rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami branży turystycznej można zauważyć duże zainteresowanie pobytami leczniczymi w Polsce. Niestabnącym zainteresowaniem od paru lat na rynku wschodnim cieszy się zimowa oferta pobytowa w polskich górach z możliwością uprawiania narciarstwa. Znaczny odsetek osób zwiedzających targi to ludzie młodzi, zainteresowani aktywnymi formami wypoczynku. Doskonałym uzupełnieniem dla turystyki aktywnej była prezentowana przez SGU RP oferta uzdrowiskowa polskich uzdrowisk. Wysoka jakość usług świadczonych przez polskie kurorty, zróżnicowana infrastruktura turystyczna oraz unikatowe naturalne surowce lecznicze i nadal atrakcyjna dla turysty zza wschodniej granicy cena, - to czynniki za przyczyną których uzdrowiska polskie cieszą się niestabnącym zainteresowaniem.

Nagroda specjalna i wyróżnienie dla POT

Podczas drugiego dnia targów stoisko SGU RP zaszczylił swoją obecnością Pan Rafał Wolski I Radca, Kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie. W tym samym dniu odwiedzający Polskie Stoisko Narodowe mogli skorzystać z porad wizowych udzielanych przez jednego z konsułów wizowych Ambasady RP w Kijowie. Niespodziewanym wyróżnieniem dla wystawców Polskiego Stoiska Narodowego było zaproszenie do Ambasady RP w Kijowie na spotkanie z Panem Jackiem Kluczkowskim, Ambasadorem Nadzwyczajnym i Pełnomocnym RP na Ukrainie.

W ostatnim dniu XVII Międzynarodowych Targów Turystycznych „Ukraine” 2010 podczas ceremonii zamknięcia, organizatorzy wystawy nagrodzili wyróżniających się wystawców. W gronie tym znalazła się również Polska Organizacja Turystyczna, która otrzymała nagrodę i wyróżnienie za wysoki poziom i profesjonalizm turystycznej promocji Polski na Ukrainie. Zauważona została także aktywna promocja polskich uzdrowisk

prowadzona przez Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP. Zostaliśmy kolejny raz nagrodzeni za sukcesy w kreowaniu pozytywnego wizerunku polskich uzdrowisk na wschodzie Europy. Coroczna obecność SGU RP - reprezentanta gmin uzdrowiskowych z całej Polski, nie byłaby możliwa, gdyby nie znaczne ulgi i preferencje udzielane przez Polską Organizację Turystyczną. Przekładają się one m.in. na możliwość corocznego udziału w targach turystycznych oraz na większą ilość materiałów zabieranych na wystawę.

Podsumowując tegoroczną edycję targów „Ukraine” 2010 można stwierdzić, że zapoczątkowana przez stowarzyszenie w 2001r. intensywna promocja na wschodzie przynosi wymierne korzyści. Uzdrawiska polskie są cenionym i rozpoznawalnym produktem turystycznym na rynku ukraińskim. Do popularyzacji polskiego produktu uzdrowiskowego na rynku ukraińskim i intensyfikacji ruchu turystycznego z Ukrainy do Polski przyczynił się także prawie trzyletni okres działalności Polskiego Ośrodka Informacji Turystycznej w Kijowie.

Stoisko Narodowe Polskiej Organizacji Turystycznej w Kijowie

Warto zaznaczyć, że znaczne złagodzenie i uproszczenie procedur związanych z otrzymaniem wizy do Polski w dużym stopniu zwiększyło zainteresowanie pobytem w naszym kraju. Polskie placówki konsularne zanotowały wzrost wydawanych dokumentów wizowych o około 40%. Zauważalnie zwiększyła się też liczba wystawianych dokumentów wielorazowych i długoterminowych. Dla zagranicznego turysty, który dużo i często podróżuje oraz preferuje turystykę aktywną jest to duże udogodnienie.

Ukraina od paru lat zajmuje czołowe miejsce pod względem ilości turystów odwiedzających Polskę. Ze statystyk ogłoszonych przez ukraińskie Ministerstwo Kultury i Turystyki wynika, że w 2009 r. liczba obywateli ukraińskich odwiedzających Polskę wyniosła ponad 2 mln osób. Oznacza to, że Polska absorbuje 82,5% wszystkich wyjazdów do krajów Unii Europejskiej. Mieszkańcy Ukrainy to turyści, którzy chętnie i dużo podróżują. Najwyższy odsetek prawie 70% stanowią pobyty o średniej długości od 1 do 3 noclegów. Jednodniowe

wizyty w Polsce to głównie przyjazdy zorganizowane przez biura podróży, indywidualne przyjazdy na zakupy, nie tylko w rejonach przygranicznych i sąsiedzkie odwiedziny. Przyjazdy turystyczne to przede wszystkim aktywna turystyka wypoczynkowa w polskich górach w sezonie zimowym (Zakopane, Krynica-Zdrój, Szczyrk, Szklarska Poręba), wycieczki weekendowe, turystyka miejska (Kraków, Lublin, Warszawa, Gdańsk). Pozostałe cele to przejazdy tranzytowe, wzrosły przyjazd w interesach i sprawach służbowych, wyraźnie natomiast spadła ilość odwiedzin u krewnych i znajomych.

Wierzymy, że interesująca propozycja polskich uzdrowisk zostanie na stałe włączona do oferty biur podróży, touroperatorów oraz turystów indywidualnych ze wschodu, a kontynuacja prowadzonej przez Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP akcji promocyjnej na targach w Kijowie i Mińsku ugruntuje wysoką pozycję uzdrowisk polskich na rynkach wschodnich.

I. Drozd

ДИПЛОМ

Міжнародний туристичний салон

Україна 2010

**SPA COMMUNES ASSOCIATION IN
POLAND**

*For the diversity and high quality of travel
services for Poland showed at
the Travel Market*

АВТОЕКСПО
Україна. Київ. Жовтень 2010 р.

Po raz czwarty, SGU RP zostało wyróżnione za aktywny udział w targach i sukcesy w kreowaniu pozytywnego wizerunku polskich uzdrowisk na wschodzie Europy.

Opłata miejscowa i uzdrowiskowa: aspekty teoretyczne i praktyczne

Wprowadzenie

W systematyce podatków i opłat publicznych miejsce opłaty miejscowej i uzdrowiskowej jest również wyjątkowe. Sama konstrukcja tych danin nawiązuje do zryczałtowanego podatku od osób fizycznych o charakterze konsumpcyjnym, pobieranego od osobistych dochodów w fazie ich wydatkowania. Sposób poboru wskazuje na pośredni charakter tych danin i pewnego rodzaju podobieństwo z grupą tzw. podatków turystycznych szczególnie „hotelowego”, „restauracyjnego”, „pokojuowego” itp. Jednocześnie można traktować wreszcie, odwołując się wprost do przepisów ustawy, opłatę miejscową i uzdrowiskową można postrzegać jako **daninę koncesyjną nakładaną na korzystanie z zasobów środowiska naturalnego** (traktowaną jako przypadek szczególny opłat za udzielenie praw). Zasadniczo za wprowadzeniem tego rodzaju opłaty przemawiać muszą ważne względy merytoryczne inne niż czysto fiskalne np. ochrona ograniczonych, częściowo nieodnawialnych zasobów wodnych,

leśnych itd. Twórcy koncepcji daniny koncesyjnej podkreślają, że tego rodzaju daniny istnieją obok opłat za korzystanie z urządzeń publicznych i opłat za czynności administracyjne.

Warunki klimatyczne i krajobrazowe

W miejscowościach posiadających korzystne warunki klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób fizycznych w celach wypoczynkowych, szkoleniowych lub turystycznych, aby możliwe było pobieranie opłaty miejscowej, powinny zostać spełnione **minimalne warunki** określone w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 17 ust. 3 i 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: u.p.o.l.). Takie rozporządzenie Rada Ministrów wydała dopiero w dniu 18 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 249, poz. 1851). Władze gminy, chcąc wprowadzić opłatę miejscową, muszą odnieść wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów warunki do konkretnych miejscowości położonych na jej terenie w celu ustalenia, gdzie może

być pobierana opłata miejscowa. Następnie rada gminy, w drodze uchwały, powinna ustalić listę miejscowości, w których te warunki są spełnione.

Wskazać należy, iż powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 15 stycznia 2008 r., a zatem wskazane w nim minimalne warunki, które muszą spełnić miejscowości, aby dopuszczalne było pobieranie w nich opłaty miejscowej odnosić się mogą wyłącznie do uchwał w sprawie opłaty miejscowej podejmowanych przez rady gmin po 15 stycznia 2008 r. W dotychczasowym stanie prawnym w inny sposób ustalało się miejscowości, w których powinna być pobierana opłata miejscowa. Zmiany w zakresie opłaty miejscowej zostały dokonane na podstawie powołanej wyżej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, z której wynika (art. 47 ust. 2), że akty prawa miejscowego - wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą, z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu niniejszą ustawą - zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje. Na mocy art. 47 ust. 3 ww. ustawy, wojewodowie ogłosili wykaz aktów prawa miejscowego, które nadal obowiązują, wśród nich znalazły się m.in. uchwały dotyczące opłaty miejscowej. Z powyższych przepisów wynika, iż do czasu podjęcia przez radę gminy nowej uchwały określającej miejscowości, w których pobierać się będzie opłatę miejscową (z uwzględnieniem minimalnych warunków wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r.), podstawą jej pobierania jest rozporządzenie wojewody wydane na mocy poprzednio (tj. do końca 2005 r.) obowiązującego art. 17 ust. 3 u.p.o.l. Stanowisko takie potwierdzone zostało również w Piśmie Zastępcy Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych i Katastru z dnia 21 grudnia 2005 r., LK-838/05/IP/811 w sprawie opłaty miejscowej.

Zgodnie z nowym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie warunków, jakie powinna spełniać miejscowość, w której można pobierać

opłatę miejscową (Dz.U. Nr 249, poz. 1851), aby możliwe było pobieranie opłaty miejscowej, określona miejscowość musi łącznie spełniać minimalne warunki klimatyczne, krajobrazowe a także posiadac bazę noclegową umożliwiającą zakwaterowanie osób fizycznych w celach wypoczynkowych, szkoleniowych lub turystycznych. Rozporządzenie wskazuje, że minimalne warunki klimatyczne dla miejscowości położonej na terenie strefy, o której mowa w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150).

Dla spełnienia **minimalnych warunków w zakresie klimatu** rozporządzenie wymaga zachowania:

- na terenie strefy - o której mowa w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), na obszarze której położona jest miejscowość - dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi, określonych w przepisach o ochronie środowiska, a także;
- w miejscowości - w której opłata ma być pobierana - dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, również określonych w przepisach o ochronie środowiska.

Poprzez odwołanie się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz dopuszczalnych poziomów szkodliwych dla zdrowia ludzi substancji obecnych w powietrzu, co do których jest prowadzony monitoring, omawiane rozporządzenie gwarantuje, iż poborem opłaty miejscowej nie będą objęte osoby przebywające w miejscowościach niespełniających standardów czystości powietrza oraz standardów w odniesieniu do pól elektromagnetycznych, których zachowanie, co nie ulega wątpliwości, jest konieczne dla zapewnienia osobom wypoczywającym i turystom minimalnych korzystnych warunków klimatycznych.

O zachowaniu dopuszczalnych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu decydują wyniki rocznej oceny. Ocena, w terminie do dnia 31 marca każdego roku

za rok poprzedni, przeprowadza - w strefie, na obszarze której znajduje się miejscowość - wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Strefę, w której dokonuje się oceny jakości powietrza, stanowi:

- 1) aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy;
- 2) obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa, niewchodzący w skład aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy (obszar tych stref, a także ich nazwy i kody określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza - Dz.U. Nr 52, poz. 310). Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47, poz. 281) dopuszczalne poziomy ze względu na ochronę zdrowia ludzi określa się dla: benzeno, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego MP10 i tlenku węgla.

W zakresie pól elektromagnetycznych dopuszczalne poziomy określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883). Wojewódzki inspektor ochrony środowiska obowiązany jest prowadzić okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz aktualizowany corocznie rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności. Informacje dotyczące wyników powyższych pomiarów oraz terenów, na których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych, są udostępniane za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych, w szczególności przy wykorzystaniu elektronicznych baz danych.

Należy zaznaczyć, że omówione wyżej oba warunki muszą być spełnione łącznie, aby dana miejscowość spełniała minimalne warunki klimatyczne. Warunki określone w rozporządzeniu **stanowią pewne minimum**, jakie konieczne jest dla zapewnienia osobom przybywającym do miejscowości, w których istnieje obowiązek uiszczenia opłaty, warunków niezbędnych dla realizacji celów określonych w ustawie (turystycznych, wypoczynkowych i szkoleniowych). Możliwość poboru opłaty, a co za tym idzie obowiązek jej uiszczenia przez osoby do tego zobligowane na mocy ustawy, są zatem powiązane z rzeczywistym potencjałem miejscowości w zakresie stworzenia odpowiednich warunków dla wypoczynku czy też uprawiania turystyki. Dlatego też istnieje obowiązek ciągłego monitorowania spełniania przewidzianych w rozporządzeniu warunków, a utracenie ich przez miejscowość skutkować powinno niepobieraniem opłaty, nawet jeśli osoby zobowiązane do jej uiszczenia spełniałyby określone w ustawie warunki dotyczące celu i czasu przebywania w takich miejscowościach. Rozporządzenie w sprawie warunków, jakie powinna spełniać miejscowość, w której można pobierać opłatę miejscową, **nie dotyczy poboru tej opłaty w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej** na zasadach określonych w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

Za minimalne warunki krajobrazowe uznaje się występowanie na terenie gminy, na obszarze której położona jest miejscowość, jednego z elementów środowiska przyrodniczego istotnych dla wypoczynku lub jednego z walorów krajoznawczych.

Za elementy środowiska przyrodniczego istotne dla wypoczynku uznaje się:

- 1) **szatę roślinną**, tj. lasy lub użytki rolne sklasyfikowane właśnie tak w ewidencji gruntów i budynków, zajmujące łącznie ponad 80% powierzchni gminy,
- 2) **wody**, tj. wody przybrzeżne, morskie wody wewnętrzne lub śródlądowe wody powierzchniowe, w znaczeniu

nadany przez przepisy prawa wodnego.

W zakresie wymienionych w rozporządzeniu wód mieszczą się wszelkie wody, w pobliżu których znajdują się tereny do plażowania, jak również które umożliwiają uprawianie różnorodnych form turystyki i sportów wodnych (w tym: jeziora, rzeki, wody Zatoki Gdańskiej, Zalewu Wiślanego, wody Morza Bałtyckiego wzdłuż wybrzeża od Wyspy Wolin do Helu),

- 3) **wody w kąpieliskach**, czyli - zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.) - wody płynące lub stojące, albo ich części, oraz wody morskie, w których kąpiel jest w wyraźny sposób dozwolona albo nie jest zakazana i jest tradycyjnie dokonywana przez znaczną liczbę kąpiących się, dla których wymagania określają przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. Nr 183, poz. 1530),
- 4) **urozmaiconą rzeźbę terenu**, tj. wyżyny lub góry.

Za **walory krajoznawcze** uznaje się natomiast: osobliwości fauny lub flory, skałki lub grupy skał, wąwozy, doliny lub przeto-my rzeczne, wodospady, źródła lub wywie-rzyska, jaskinie lub grotty, głązy narzuto-we lub głazowiska, parki zabytkowe, zbiory przyrodnicze, ogrody botaniczne lub ogrody zoologiczne, punkty widokowe, parki narodowe, parki krajobrazowe lub rezerваты przyrody, rezerваты archeologiczne, skanseny lub ośrodki twórczości ludowej, zabytki architektury lub budownictwa, zbiory artystyczne, muzea, obiekty historyczno-wojskowe, miejsca martyrologii, zabytki działalności gospodarczej lub techniki, imprezy kulturalne.

Analizując wprowadzone rozporządzenie należy stwierdzić, iż katalog miejscowości, w których możliwy obecnie jest pobór opłaty miejscowej, w porównaniu z poprzednio obowiązującym stanem prawnym z pewnością uległ znacznemu rozszerzeniu. W większości miejscowości

położonych na obszarach wiejskich, o ile posiadają odpowiednią bazę noclegową, możliwe jest pobieranie takiej opłaty. Również w miasteczkach, jeżeli nie jest w nich umiejscowiony uciążliwy dla środowiska przemysł, możliwy jest pobór opłaty miejscowej. Wystarczającym warunkiem do podjęcia stosownej uchwały, jest istnienie w takim miasteczku, obok bazy noclegowej np. kąpieliska, muzeum, zabytku architektonicznego lub organizowana jest impreza kulturalna.

Minimalne warunki umożliwiające pobyt w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych

Za **minimalne warunki umożliwiające pobyt w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych** uznaje się istnienie w miejscowości bazy noclegowej w obiektach hotelarskich i innych obiektach, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie, w rozumieniu przepisów o usługach turystycznych. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.) jako rodzaje obiektów hotelarskich wymienia: hotele, motele, pensjonaty, campingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, schroniska i pola biwakowe. Usługi hotelarskie mogą być również świadczone w innych obiektach, spełniających minimalne wymagania co do wyposażenia, określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy o usługach turystycznych, oraz inne wymagania sanitarne i przeciwpożarowe, określone odrębnymi przepisami (np. w pokojach gościnnych, a także w wynajmowanych przez rolników pokojach i miejscach na ustawianie namiotów w prowadzonych przez nich gospodarstwach rolnych). Kryteria uznania o zachowaniu minimalnych warunków w omawianym zakresie nie obejmują liczby miejsc noclegowych.

Opłata miejscowa może być również pobierana w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano **status obszaru ochrony uzdrowiskowej**. Taki status może być przyznany obszarowi, który łącznie spełnia warunki określone w art. 34 ust. 1 pkt. 1, 2, 4 i 5 ustawy o lecznictwie

uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Warunkami tym są, m.in.: posiadanie złóż naturalnych surowców leczniczych o potwierdzonych właściwościach leczniczych, posiadanie klimatu o leczniczych właściwościach, posiadanie infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej, w zakresie transportu zbiorowego oraz spełnianie określonych wymagań w stosunku do środowiska określonych w przepisach o ochronie środowiska.

Z powyższego wynika, że opłata miejscowa może być pobierana w niektórych gminach zarówno w miejscowościach posiadających korzystne warunki klimatyczne, krajobrazowe oraz odpowiednią bazę turystyczną, jak i w miejscowościach znajdujących się na obszarach posiadających status obszaru ochrony uzdrowiskowej. Należy przyjąć, choć nie wynika to bezpośrednio z nowych przepisów, że w danej miejscowości istnieje możliwość pobierania opłaty miejscowej tylko z jednego tytułu. Jeżeli zatem miejscowość jest położona na obszarze ochrony uzdrowiskowej, to musi być w niej pobierana opłata miejscowa z tego tytułu, a nie z uwagi na korzystne warunki klimatyczne, krajobrazowe czy bazę turystyczną. Opłata taka powinna być naliczona wg wyższych stawek.

Właściwość miejscowa organów pobierających opłatę miejscową i uzdrowiskową

Zgodnie z art. 17 ust. 2a u.p.o.l. od osób, od których pobierana jest opłata uzdrowiskowa, nie pobiera się opłaty miejscowej. Zatem ustawodawca wskazał, iż w przypadku nakładania się zakresu podmiotowego uchwał dotyczących opłaty uzdrowiskowej i miejscowej pierwszeństwo, zapewne z uwagi na wysokość stawki, ma opłata uzdrowiskowa. Nie ulega bowiem wątpliwości, że teren będący uzdrowiskiem posiada jednocześnie korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tym celu. Nie można jednocześnie obciążyć osoby fizycznej obiema opłatami,

pierwszeństwo zawsze będzie miała opłata uzdrowiskowa.

Zasady ustalania właściwości miejscowej gminnych organów podatkowych w zakresie opłat lokalnych reguluje rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie właściwości organów podatkowych. Właściwość miejscową organu ustala się według miejsca położenia miejscowości, w której jest pobierana opłata. Takie określenie właściwości organu, w odniesieniu do opłaty miejscowej, nie stwarza większych problemów praktycznych. **Problem pojawia się w odniesieniu do opłaty uzdrowiskowej.** Przedmiotowe rozporządzenie nie zostało dostosowane do zmian u.p.o.l., jakie nastąpiły w 2005 r. i nie reguluje właściwości miejscowej organów w odniesieniu do opłaty uzdrowiskowej (reguluje za to właściwość organów podatkowych w odniesieniu do opłaty administracyjnej, która została wykreślona z katalogu opłat lokalnych).

W konsekwencji należałoby zastosować zasadę ogólną i przejść na grunt art. 17 ordynacji podatkowej (dalej: o.p.) - mówiącego, iż właściwość miejscową organu ustala się według miejsca zamieszkania podatnika. Stosując ten przepis, opłatę uzdrowiskową należałoby optać w organie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania podatnika, a nie położenia uzdrowiska, co wydaje się rozwiązaniem nie logicznym. Oznaczałoby to, że np. mieszkańiec Warszawy przebywający w Muszynie (miejscowość posiadająca status uzdrowiska) musiałby regulować opłatę za pobyt w tym uzdrowisku w Warszawie, a nie w Muszynie. Dodatkowym nonsensem jest fakt, iż Warszawa nie ma statusu uzdrowiska, zatem rada miasta nie podejmuje uchwały w sprawie opłaty uzdrowiskowej, co w konsekwencji oznacza, że nie ma określonych stawek, według których podatnik byłby zobowiązany do opłacania opłaty.

Przyjęcie takiego rozumowania spowodowałoby, iż przepisy dotyczące opłaty uzdrowiskowej okazałyby się przepisami martwymi. Podatnicy nie mieliby obowiązku regulowania tej opłaty, albowiem w ich miejscu zamieszkania nie byłaby wydawane uchwały w sprawie opłaty uzdrowiskowej. Zatem logicznym rozwiązaniem tego

problemu jest ustalenie właściwości miejscowej organów w zakresie opłaty uzdrowskiej, przy zastosowaniu wykładni celowościowej i systemowej, na identycznych zasadach jak w przypadku opłaty miejscowej, to jest według miejsca położenia uzdrowska (LEX_artykuły). Za powyższym stanowiskiem przemawia fakt, iż opłata uzdrowska została w pewnym sensie wyodrębniona z opłaty miejscowej, a zasady jej poboru są identyczne (obie opłaty są uregulowane w jednym artykule i różnicuje je w zasadzie jedynie zakres przedmiotowy).

Pobyt w szpitalach uzdrowskich a pobór opłaty uzdrowskiej

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 2 u.p.o..l. tej ustawy opłata uzdrowska nie jest pobierana od osób przebywających w szpitalach. Często pojawiają się problemy interpretacyjne wynikające z faktu, iż lokalne organy podatkowe powołując się na art. 2 pkt 10 ustawy lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz gminach uzdrowskich (dalej: ustawa uzdrowska), wskazują, iż **zakładem lecznictwa uzdrowskiego jest m.in. szpital uzdrowski, a zatem nie ma podstaw prawnych aby dla celów zwolnienia określonego w art. 17 ust. 2 pkt 2 u.p.o.l. odmiennie traktować szpital uzdrowski.** Ponieważ zgodnie z treścią art. 8 ustawy uzdrowskiej do zadań szpitala uzdrowskiego należy w szczególności zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowskie w warunkach szpitala uzdrowskiego: udzielanie całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych, całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej, realizacji przewidzianych programem leczenia zabiegów przyrodolecniczych i leczenia farmakologicznego, korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowskiego oraz edukacji zdrowotnej. Biorąc to pod uwagę organy podatkowa zakładają, iż **zasadą przyjęcia pacjenta do szpitala uzdrowskiego jest skierowanie na leczenie uzdrowskie**

w warunkach szpitala i tylko skierowanie lekarskie (szpitalne) jest podstawą przyjęcia pacjenta do takiego szpitala, a konsekwencji tylko tacy pacjenci korzystają ze zwolnienia z opłaty uzdrowskiej.

Niestety takie rozumowanie jest błędne bowiem jeśli uznać, iż szpital uzdrowski jest szpitalem w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 2 u.p.o.l., to niczym nieuzasadnione jest różnicowanie pacjentów takiego szpitala w zależności od tego czy korzystają z leczenia na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, czy jako pacjenci, którzy nie uzyskali skierowania na podstawie ww. przepisów (odpłatnie).

Zgodnie bowiem z uregulowaniami art. 14 ustawy uzdrowskiej świadczenia zdrowotne w zakładach lecznictwa uzdrowskiego (szpital uzdrowski w świetle art. 6 pkt 1 tej ustawy jest zakładem lecznictwa uzdrowskiego) są udzielane na podstawie wystawionych przez lekarza: skierowania na leczenie uzdrowskie albo zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowsku.

Uzupełnieniem tej regulacji jest art. 16 ustawy uzdrowskiej w myśl którego świadczeniobiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.) korzystają z lecznictwa uzdrowskiego na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Osoby inne niż świadczeniobiorcy oraz świadczeniobiorcy, którzy nie uzyskali skierowania na leczenie uzdrowskie na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, **mogą korzystać z lecznictwa uzdrowskiego za odpłatnością w wysokości ustalonej przez zakład lecznictwa uzdrowskiego, po przedstawieniu zaświadczenia o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych w danym uzdrowsku.**

Należy jednoznacznie podkreślić, iż podstawą przyjęcia do szpitala uzdrowskiego jest nie tylko skierowanie na leczenie, ale także zaświadczenie o braku przeciwwskazań do korzystania z danego rodzaju świadczeń zdrowotnych (pobyty komercyjne). Zatem nie stoi w sprzeczności z powyższym regulacja art. 8 ustawy uzdrowskowej, bowiem ustawodawca użył tam określenia „w szczególności” co wskazuje, że jest to tylko przykładowe wskazanie, a nie zamknięty katalog zarówno podmiotowy jak i przedmiotowy. Zwrócił na to uwagę WSA we Wrocławiu, w wyroku z dnia 24 listopada 2009 r. (sygn. akt I SA/Wr 1439/09). Sąd podkreślił, iż jednocześnie w pełni aprobuje tezę wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 sierpnia 1994 r. o sygn. akt SA/GD 858/94 (LexPolonica nr 299994), że skoro zapis ustawowy odnosi się do osób przebywających w określonych placówkach (szpitalach uzdrowskowych) to nie ma znaczenia czy dana osoba przebywa w nich na podstawie skierowania służby zdrowia, czy za pełną odpłatnością. Ważne jest jedynie to czy przebywa w szpitalu i czy ten pobyt związany jest ze świadczeniami zdrowotnymi.

Legalność uchwał rady gmin w zakresie poboru opłaty miejscowej

Upoważnienie ustawowe do ustalenia przez radę gminy miejscowości, w których pobiera się opłatę miejscową zawarte jest w art. 17 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Szczegółowe warunki klimatyczne, krajobrazowe i turystyczne, jakie ma spełniać dana miejscowość, aby można w niej było pobierać opłatę miejscową, określają rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie warunków, jakie powinna spełniać miejscowość, w której można pobierać opłatę miejscową. Rady gmin podejmujące uchwały w sprawie ustalenia miejscowości, w których można pobierać opłatę miejscową, mają więc obowiązek uwzględnić te minimalne warunki klimatyczne, co do szczegółów zaś dotyczących stref oraz wielkości dopuszczalnych poziomów niektórych

substancji w powietrzu rozporządzenie odsyła do przepisów o ochronie środowiska. Kwestię stref, o których mowa w omawianym rozporządzeniu reguluje przepis art. 87 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.). Szczegóły zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52, poz. 310).

Problemy związane z legalnością uchwał gmin często wynikają z braku odpowiednich (aktualnych) danych dotyczących właśnie jakości powietrza. Podejmując stosowane uchwały gminy muszą ustalić fakt istnienia jednej z trzech podstawowych przesłanek wymaganych do podjęcia zaskarżonej uchwały, tj. stanu zanieczyszczenia powietrza. Należy pamiętać, iż w sytuacji zaskarżania uchwały, dla Sądów Administracyjnych istotne jest jedynie ustalenie czy w chwili jej podejmowania spełnione były ustalone obowiązującymi przepisami minimalne warunki klimatyczne (Wyrok z dnia 6 sierpnia 2009 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie III SA/Kr 1089/08).

Upoważnienia rad gmin do stosowania zwolnień przedmiotowych i podmiotowych w opłacie miejscowej

Przepisy art. 19 pkt 3, jak i art. 17 ust. 2 u.p.o.l. identyfikują radzie gminy możliwość stosowania zwolnień podatkowych. Rada gminy została upoważniona do ustalenia stawek w wysokościach mniejszych niż podstawowa (zwolnień) tylko co do przedmiotu, natomiast zwolnienia podmiotowe zostały uregulowane w ustawie. Rada gminy, w drodze uchwały: określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłat określonych w ustawie, z tym że stawki ograniczono do wyznaczonej granicy, może zarządzić pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso, może wprowadzać inne niż wymienione w ustawie zwolnienia przedmiotowe od opłat lokalnych. Ponadto w art. 17 ust. 2 w sposób zamknięty wymieniono osoby, od których tego rodzaju opłaty nie pobiera

się. Zatem zarówno zapis art. 19 pkt. 3, jak i art. 17 ust. 2 u.p.o.l. zakreślają radzie gminy możliwość stosowania zwolnień podatkowych (Wyrok z dnia 15 grudnia 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy I SA/Bd 581/08).

Niektóre rady gmin oprócz stawki podstawowej, uchwalają stawkę za każdy dzień pobytu dla pewnych grup podmiotów (np. od dzieci i młodzieży uczącej się oraz od emerytów i rencistów - zwolnienia o charakterze podmiotowym) w kwocie innej, mniejszej niż stawka podstawowa. Skutkiem tego wymienione podmioty są zobowiązane płacić mniej niż pozostałe podmioty. Należy pamiętać, iż takie zróżnicowanie stawek, mimo, że ich wysokość mieści się w granicach ustalonych w art. 19 pkt. 1 lit. b u.p.o.l., **wykracza poza dopuszczalne granice upoważnienia** określone przez art. 19 pkt. 3 i art. 17 ust. 2 teże ustawy. Rada gminy została upoważniona do ustalenia stawek w wysokościach mniejszych niż podstawowa (zwolnień) tylko co do przedmiotu, natomiast zwolnienia podmiotowe zostały uregulowane w ustawie.

Stanowienie aktów prawa miejscowego może nastąpić tylko na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. **Upoważnienia takiego nie można ani domniemywać, ani wyprowadzać w drodze wykładni.** Z kolei uregulowanie określonych kwestii w ustawie pozbawia organy administracji możliwości wydawania w danej materii aktów prawa wewnętrznego o charakterze normatywnym.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyraził pogląd, iż „*Gmina, ustalając stawki podatku, nie występuje jako podmiot gospodarczy, a jako organ samorządu terytorialnego, któremu na podstawie przepisów ustawowych przysługuje prawo stanowienia przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze gminy (art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym (...)). Zdaniem składu orzekającego tak określony zakres uprawnień prawotwórczych gminy oznaczać, że tylko ustawowo można uprawnienia te ograniczyć. Nie mogą nadto być one zawężone w drodze interpretacji prawa. Ograniczenia takie*

powinny w sposób jednoznaczny i wyraźny wynikać z przepisów ustaw zawierających uprawnienia do stanowienia prawa stanowionego przez gminy. Odmienne rozumienie powołanego przepisu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym prowadziłoby do ewidentnego naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego, wyrażonej zarówno w przepisach konstytucyjnych, obowiązujących w czasie podejmowania zaskarżonej uchwały, jak i w art. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. Ponadto narażałoby organy na działania o charakterze nie zawsze prawnym oraz zawężyło zakres swobody stanowienia prawa przez gminę” (wyrok z 28 listopada 1997 r., III SA 733/97).

Zatem skoro w wyniku wykładni systemowej wewnętrznej można stwierdzić, że ustawodawca określił ramy zwolnień od opłaty, to wszelkie działania samorządu, które te ramy rozszerzają, należy uznać za nieważne. Sąd również wziął pod uwagę art. 168 Konstytucji RP. W myśl tego przepisu jednostki samorządu terytorialnego mają prawo ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych w zakresie określonym w ustawie. Art. 168 upoważnia zatem wyraźnie ustawodawcę do przekazywania do normowania w drodze aktów prawa miejscowego tych elementów stosunku daninowego, które decydują o wysokości danin, pod warunkiem, że ustawa wyznaczy precyzyjnie granice kompetencji organów tych jednostek. Akty prawa miejscowego mogą w szczególności określać stawki podatków i innych opłat, ustawodawca musi jednak wyznaczyć zakres swobody regulacyjnej przysługującej upoważnionym organom (por.: wyrok z dnia 2 kwietnia 2007 r. Trybunału Konstytucyjnego, SK 19/06).

Czynnikiem różnicującym wysokość stawki opłaty miejscowej może być natomiast cel pobytu podlegającego tej opłacie. W doktrynie finansów publicznych oraz orzecznictwie administracyjnym powszechnie uznawana jest zasada, iż organy jednostek samorządu terytorialnego mogą **czynić tylko to, na co zezwalają ustawy.** Na szczególną uwagę zasługuje tu wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 stycznia 1997 r.: „Do

działalności organów samorządu terytorialnego w sferze zobowiązań publicznoprawnych nie stosuje się zasady „co nie jest zakazane jest dozwolone”, lecz regułę „dozwolone jest tylko to, co prawo wyraźnie przewiduje” (sygn. akt. III SA 534/96, Monitor Podatkowy 1997/12/374). Jednocześnie normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły. Zakazane jest dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych, co podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 czerwca 2000 r. (K 25/99, OTK 2000/5/141).

Oплата miejscowa a pobyt w celach szkoleniowych i jednoczesnego świadczenia pracy

Analiza przepisu art. 17 u.p.o.l. uzasadnia przyjęcie, że оплата miejscowa pobierana jest od osób czasowo przebywających w miejscowości, która odpowiada kryterium określonym w tym przepisie i w określonym celu, a nie np. od osób, które odbywają szkolenie i jednocześnie świadczą pracę w takiej miejscowości (Wyrok z dnia 6 października 2005 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie I SA/Sz 362/05). **Nie można uznać, iż jedynym warunkiem do powstania zobowiązania podatkowego w opłacie miejscowej jest przebywanie w celach szkoleniowych powyżej jednej doby na terenie gminy posiadającej korzystne warunki klimatyczne.** W przypadku bowiem ustalenia, że podatnik odbywał na terenie gminy szkolenie, a jednocześnie pełnił służbę na tym terenie nie stanowi podstawy do pobierania od niego przedmiotowej opłaty.

Kontrowersje związane z preferencyjną stawką podatku od nieruchomości związanych z działalnością w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych

Wprowadzenie

Od 1 stycznia 2011 r. weszły w życie zmiany w podatkach lokalnych. Zakłady opieki zdrowotnej zapłacą niższy podatek od pomieszczeń niezwiązanych ze świadczeniami zdrowotnymi. Szpitale i sanatoria mogą opodatkować niższą stawką podatku od nieruchomości nie tylko sale operacyjne, ale również stołówki, kuchnie i inne pomieszczenia pomocnicze. Zmiana korzystna dla tych placówek jest bardzo niekorzystna dla gmin i miast, na terenie których znajdują się szpitale i sanatoria. Oznacza to - niczym nie rekompensowane - mniejsze wpływy z podatku od nieruchomości. Wielokrotnie zwracał na to uwagę Zarząd Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP, apelując, aby proponowane zmiany nie dokonywały się kosztem dochodów własnych gmin uzdrawiskowych. Niestety, **wprowadzone rozwiązania mają charakter zwolnienia podatkowego**, ale wprowadzonego do systemu podatkowego w sposób nie dający żadnej rekompensaty (np. w formie części subwencji wyrównującej) gminom uzdrawiskowym.

Zarząd SGU RP udowadniał wielokrotnie, iż proponowane rozwiązania ewidentnie zmierzają do **znaczącego obniżenia dochodów gmin uzdrawiskowych** realizujących cele publiczne nie tylko dla własnych mieszkańców, ale też cele i zadania wynikające z art. 46 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach i obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych. Zadania te wiążą się z tworzeniem bardzo kosztownych infrastrukturalnych warunków zewnętrznych (infrastruktura uzdrawiskowa i komunalna) dla funkcjonowania uzdrawisk, a tym samym dla funkcjonowania obiektów sanatoryjnych prowadzących zarówno uzdrawiskową działalność leczniczą jak i działalność typu: *spa*, *wellness*, medycyna estetyczna, turystyka, a także usługi paramedyczne. Leczenie uzdrawiskowe prowadzone jest w sanatoriach zarówno na podstawie umów zawieranych z Oddziałami Narodowego Funduszu Zdrowia, jak też na podstawie indywidualnych umów zawieranych na zasadach komercyjnych z osobami korzystającymi z usług leczniczych

sanatoriów. Sanatoria - będące obiektami wielofunkcyjnymi - przyjmują znaczącą liczbę klientów komercyjnych, korzystających zarówno z leczenia uzdrowskiego jak też korzystających z innych usług np. typu *spa*, medycyna estetyczna, kosmologia, które nie wiążą się z procesem leczenia, a są jedynie jego uzupełnieniem. Nie ma racjonalnego powodu, aby sanatorium - w którym kuracjusz leczy się na zasadach komercyjnych i korzysta z innych pełnopłatnych usług (np. *spa*, *wellness*, medycyna estetyczna, kosmologia) - miało obniżone stawki podatkowe.

Dotychczas zasadniczym powodem obniżenia stawek podatkowych był fakt stosowania przez NFZ „niskich” stawek „osobodnia” za leczenie uzdrowskowe w sanatorium. Nie może to być jednak argument w polityce podatkowej dla wprowadzania nierówno prawnego uprzywilejowania podmiotów w zakresie zobowiązań podatkowych. Generalnie w potocznym rozumieniu dla wszystkich podmiotów stawki NFZ są za niskie, niezależnie od tego czy wystarczają na pokrycie kosztów, czy też nie. Zdaniem gmin uzdrowskowych stawka osobodnia na leczenie powinna zostać zestandaryzowana, tak jak zestandaryzowane są inne usługi lecznicze. Natomiast szukanie ulg w budżetach samorządów jest działaniem co najmniej chybionym, i w konsekwencji prowadzić będzie do zaniżenia standardu utrzymania uzdrowskiego.

Stan prawny przed rokiem 2010

W stanie prawnym przed rokiem 2011, budynki (ich części) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w **zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych** opodatkowane były stawką 4,16 zł od 1 m² powierzchni użytkowej budynku (por. art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d) u.p.o.l.). Zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa sądowego, dla zastosowania stawki preferencyjnej wynikającej z art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d) u.p.o.l. musiał zachodzić bezpośredni związek pomieszczenia budynku (jego części) z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Tym samym stawką preferencyjną nie mogły być opodatkowane pomieszczenia

administracyjne, gospodarcze i socjalne, jako nieprzeznaczone do udzielania świadczeń zdrowotnych, choć konieczne do prawidłowego funkcjonowania zakładu opieki zdrowotnej. Ograniczenie to dotyczyło także bazy noclegowej, jeżeli nie była ona jednocześnie zajęta na udzielanie świadczeń zdrowotnych. W tych przypadkach zakład opieki zdrowotnej zobowiązany był uiszczyć podatek od nieruchomości według stawki przewidzianej dla budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, która wynosiła maksymalnie 20,51 zł od 1 m² powierzchni użytkowej (art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b) u.p.o.l.)¹.

Wyroki Wojewódzkich Sądów Administracyjnych zwracały uwagę na to, iż zwrot użyty w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. „d” **„zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczeń zdrowotnych”** jest pojęciem węższym od zwrotu **„związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej”** użytego w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b, a to oznaczało, iż ustawodawca **świadczenie różnicował te dwa stany**. Zatem pomieszczenia w budynkach samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej prowadzącego sanatorium należało ewidentnie dzielić na **zajęte na działalność w zakresie usług zdrowotnych oraz nie zajęte na tę działalność**, nawet jeśli są z nią faktycznie związane.

Ustawodawca ewidentnie stosował to **zróznicowanie przedmiotowe**, zatem status zakładu opieki zdrowotnej w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej nie przesądzał o tym, że wszystkie pomieszczenia budynku ośrodka korzystały z preferencyjnej stawki podatku od nieruchomości. Z uwagi na treść art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d, istotna była definicja pojęcia **„świadczenie zdrowotne”**. Z wykładni językowej tego przepisu wynikało, iż **tylko faktyczne zajęcie budynku lub jego części na realizowanie świadczeń zdrowotnych** prowadziło do możliwości jego opodatkowania stawką preferencyjną, a więc uznawano za wystarczające do jej zastosowania, samo posiadanie tego budynku lub jego części przez podmiot świadczący działalność gospodarczą w zakresie świadczeń zdrowotnych, tak jak to jest w przypadku

opodatkowania budynków przedsiębiorstw związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Problem pojawiał się w interpretowaniu w praktyce czy pojęcie „*zajęcie*” należało wiązać z bezpośrednim związkiem pomieszczeń budynku z udzielaniem tego rodzaju świadczeń, czy też ze związkiem pośrednim. W praktyce orzecznictwo wyjaśniało, iż chodzi o związek bezpośredni albowiem powołany przepis należało wyklądać ściśle skoro określał on stawkę preferencyjną, a więc nie najwyższą, czy podstawową obowiązującą w podatku od nieruchomości. Ponadto, jeżeli uwzględnić to, że mamy tu do czynienia z opodatkowaniem podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą (uchwała NSA z dnia 7 grudnia 2001 r., FPK 14/01, ONSA 2002, nr 3, poz. 107) to jest niewątpliwym, że chodzi o związek bezpośredni. W związku z tym należało bezwzględnie rozróżniać pojęcia, „*zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej (art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. c i d udp)*” oraz „*związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. b upol)*”.

Przyjmowano zatem, że pojęcie „*związanych z działalnością gospodarczą*” jest pojęciem szerszym od pojęcia „*zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej*”. Ponadto, ustawa o zakładach opieki zdrowotnej odróżnia świadczenia zdrowotne (np. w art. 20 ust. 1 pkt 1) od świadczeń im towarzyszących, jakimi są m.in. zapewnianie pomieszczeń i wyżywienia odpowiedniego do stanu zdrowia (art. 20 ust. 1 pkt. 3). Zatem świadczenia w zakresie wyżywienia czy zapewnienia pomieszczenia nie są, świadczeniami zdrowotnymi, a zatem pomieszczenia zajęte na wykonywanie świadczeń **nie korzystały z preferencyjnej stawki podatku od nieruchomości**.

Wprowadzone zmiany i ich ocena

Wprowadzone od 2011 roku zmiany wydają się być **uzasadnione merytorycznie**. Zgodnie z ukształtowanym orzecznictwem sądowym, dla zastosowania stawki preferencyjnej z art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d) u.p.o..l. w stosunku do powierzchni budynków będących w użytkowaniu zakładów opieki

zdrowotnej musi zachodzić bezpośredni związek pomieszczenia budynku (jego części) z udzielaniem świadczeń zdrowotnych przez te zakłady.

Zatem skoro wolą ustawodawcy było, aby stawka preferencyjna stosowana była **nie tylko do pomieszczeń budynku związanych bezpośrednio z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, lecz również do zajętych na cele administracyjne, gospodarcze i socjalne**, to konieczna stała się zmiana tego przepisu. Zaznaczyć przy tym należy, że **określenie stawki podatkowej jest, podobnie jak przyznanie szczególnych ulg podatkowych**, wyrazem pewnej polityki państwa w dziedzinach społecznej i gospodarczej. Jak niejednokrotnie w swym orzecznictwie podkreślał Trybunał Konstytucyjny, ustawodawca jest uprawniony do stanowienia prawa odpowiadającego **założonym celom politycznym i gospodarczym**, a za wybór właściwych metod i celów działania parlament ponosi odpowiedzialność przed swoim elektoratem. Swoboda władzy ustawodawczej ograniczona jest w zasadzie jedynie zasadami i przepisami konstytucyjnymi oraz obowiązkiem poszanowania chronionych przez te zasady i przepisy wartości.

Analizując wprowadzone zmiany można stwierdzić, iż wprowadzona zmiana **nie narusza Konstytucji RP, jak i prawa wspólnotowego**, które *nota bene* nie reguluje tych zagadnień. Niewątpliwie przyjęcie niższej stawki wpłynie negatywnie na dochody gmin z podatku od nieruchomości. Według szacunków Ministerstwa Finansów opracowanych na podstawie badań ankietowych gmin na temat powierzchni i wpływów z podatku od nieruchomości od poszczególnych typów przedmiotów opodatkowania, dochody gmin uzdrowiskowych będą niższe w 2011 roku o około **250 mln zł²**.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, iż polski system podatkowy, podobnie jak większość systemów podatkowych na świecie, przewiduje **szereg preferencji podatkowych**, których celem jest stymulowanie zachowań podatników, wsparcie określonych rodzajów działalności i wybranych sektorów gospodarki, względnie zmiana progresywności systemu podatkowego.

Preferencje podatkowe w sensie prawnym przybierają różną postać - najczęściej są to odliczenia, zwolnienia, **obniżone stawki**, ale też i zaniechanie poboru podatku, czy łączne opodatkowanie dochodów podatników. Ich wspólną cechą jest to, że prowadzą one do **obniżenia zobowiązania podatkowego i tym samym obniżenia potencjalnych wpływów budżetowych** bądź dla budżetu centralnego, bądź dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to, że preferencje te mają swoją wartość, która wyraża się wielkością utraconych przez budżet dochodów.

Preferencje podatkowe, są substytutem wydatków budżetowych i w pewnych warunkach stanowią alternatywę dla transferów bezpośrednich z budżetu państwa (wprowadzenie obniżonej stawki eliminuje możliwość uzyskania finansowej rekompensaty w postaci subwencji o charakterze wyrównującym). Preferencje podatkowe trudno pogodzić z podstawowymi zasadami budżetowania. W istocie finansowane są poprzez system podatków, jednak w przeciwieństwie do wydatków budżetowych nie podlegają one tak wnikliwej analizie i kontroli. Wydatki budżetowe ujęte są w jednym dokumencie, nad którym toczy się debata budżetowa, podczas gdy preferencje podatkowe rozproszone są w różnych ustawach podatkowych, są często ukryte, trudne do zauważenia i nie jest znana ich wartość.

Taki stan rzeczy zaburza przejrzystość gospodarki finansowej państwa, jak i jednostek samorządu terytorialnego oraz stwarza **ryzyko niewłaściwej alokacji i dystrybucji środków publicznych**. Nadrzędnym celem polityki podatkowej jest kształtowanie nie zakresu opodatkowania w taki sposób, aby zapewnić wysoką efektywność, przejrzystość, racjonalność i sprawiedliwość redystrybucyjną systemu podatkowego (w przypadku uchwalonej stawki preferencyjnej trudno jest mówić o realizacji tych celów).

Kompromis pomiędzy celami fiskalnymi, gospodarczymi i społecznymi opodatkowania osiągany jest przede wszystkim poprzez zróżnicowanie przedmiotu opodatkowania (konsumpcja, dochody bądź

majątek) oraz konstrukcję samych podatków, w tym przede wszystkim przyjęcie określonych **stawek, odliczeń i zwolnień podatkowych**. Stosowanie tych rozwiązań pozwala uelastyczyć zakres opodatkowania oraz stymulować zachowania podatników w kierunku zgodnym z oczekiwaniami państwa. Rozwiązania te stanowią z jednej strony preferencję dla określonej grupy podatników, z drugiej natomiast pozbawiają gminy uzdrowiskowe części potencjalnych wpływów z opodatkowania. Innymi słowy gminy tracą określoną wartość dochodów podatkowych, bowiem państwo niejako w „w ich imieniu i nie swoim imieniu” wyrzeka się części wpływów podatkowych po to, by zrealizować określony cel (polityczny i społeczny). Być może preferencja ta jest wyrazem braku docelowej wizji funkcjonowania polskich uzdrowisk i ich miejsca w narodowym systemie ochrony zdrowia. **Tylko dlaczego dzieje się „kosztem” utraconych i nierekompensowanych wpływów podatkowych gmin uzdrowiskowych?**

W Polsce brak jest powszechnie akceptowanej definicji preferencji podatkowej w prezentowanym wyżej ujęciu. W Ordynacji podatkowej zdefiniowano pojęcie ulgi podatkowej, jako przewidziane w przepisach prawa podatkowego zwolnienia, odliczenia, obniżki lub zmniejszenia, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku. **Za normę podatkową w podatku od nieruchomości, należy przyjąć zasadę powszechności opodatkowania.** Jednocześnie jako standard podatkowy należy uznać istniejące wyłączenia w tym podatku, jako stanowiące doprecyzowanie zakresu przedmiotowego i podmiotowego opodatkowania. Dodatkowo, za normę podatkową w podatku od nieruchomości należy uznać stawki w wysokości uchwalonej przez rady gmin, a nie górne granice tych stawek określone w ustawie. Powyższe oznacza, że wszelkie zwolnienia i ulgi wynikające z ustaw podatkowych (jak i uchwał rad gmin) powinny być uznane za preferencje podatkowe. **Za preferencje podatkowe powinny zostać również uznane odrębne stawki dla budynków lub ich części zajętych na udzielanie świadczeń**

zdrowotnych, dla których górne granice stawek w podatku od nieruchomości są niższe, niż w przypadku stawki dla budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej innego rodzaju.

Wprowadzając niższą stawkę dla **budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych**, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń eksperci Sejmu i Senatu oraz projektodawcy wprowadzonych rozwiązań dowodzili, iż **ubytek dochodów z tytułu podatku od nieruchomości nie powinien być odczuwalny przez gminy uzdrowiskowe**. Przykładowo jedna z ekspertyz przygotowanych na zlecenie kancelarii senatu sugeruje, iż (...) *„należy stwierdzić, iż dotychczasowe rozwiązania w zakresie ustawowego obniżania stawek podatku od nieruchomości oznaczają tylko niewielkie ubytki w dochodach budżetów gmin, a istniejący system rekompensaty tego uszczerbku w postaci opłaty uzdrowiskowej i dotacji uzdrowiskowej ze sporym naddatkiem go rekompensuje. Z uwagi na to, iż nie należy oczekiwać dużych spadków dochodów w związku z rozszerzeniem stosowania stawki preferencyjnej (dla 32 gmin uzdrowiskowych może on wynieść łącznie około 16 mln zł) system rekompensat jest w stanie utracić dochody „odzyskać” poprzez zmniejszenie wspomnianej nadwyżki, a zatem proponowane rozwiązania nie wpłyną na stan i stabilność finansów gmin³”*.

Po pierwsze Autor ekspertyzy przedstawił błędne wyliczenia, bowiem dla 45 gmin uzdrowiskowych zmniejszone wpływy z podatku od nieruchomości są szacowane na około 250 mln zł.

Po drugie nie można „łączyć” opłaty uzdrowiskowej (miejscowej) i dotacji uzdrowiskowej z obniżoną stawką podatku od nieruchomości, bowiem zupełnie inny jest charakter opłaty uzdrowiskowej (miejscowej) i jej sens wprowadzenia do systemu podatków i opłat lokalnych. Intencją ustawodawcy nigdy nie było traktowanie tych opłat jako formy rekompensaty jakichkolwiek preferencji podatkowych. Tego typu rozumowanie jest

istotnym uproszczeniem i jest prawnie nieuzasadnione (nie wspominając o dotacji uzdrowiskowej). W systematyce podatków i opłat publicznych miejsce opłaty miejscowej i uzdrowiskowej jest wyjątkowe. Sama konstrukcja tych danin nawiązuje do zryczałtowanego podatku od osób fizycznych o charakterze konsumpcyjnym, pobieranego od osobistych dochodów w fazie ich wydatkowania. Sposób poboru wskazuje na pośredni charakter tych danin i pewnego rodzaju podobieństwo z grupą tzw. podatków turystycznych szczególnie „hotelowego”, „restauracyjnego”, „pokojuowego” itp. Odwołując się wprost do przepisów ustawy, opłatę miejscową i uzdrowiskową można postrzegać jako **daninę koncesyjną nakładaną na korzystanie z zasobów środowiska naturalnego** (traktowaną jako przypadek szczególny opłat za udzielenie praw). Zasadniczo za wprowadzeniem tego rodzaju opłaty przemawiać muszą ważne względy merytoryczne, inne niż czysto fiskalne np. ochrona ograniczonych, częściowo nieodnawialnych zasobów wodnych, leśnych itd. Twórcy koncepcji daniny koncesyjnej podkreślają, że tego rodzaju daniny istnieją obok opłat za korzystanie z urządzeń publicznych i opłat za czynności administracyjne.

Po trzecie ustawa o uzdrowiskach nałożyła na gminy uzdrowiskowe oraz gminy posiadające status obszaru ochrony uzdrowiskowej dodatkowe zadania własne związane z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska. Jednocześnie ustawodawca ustanowił instrument finansowy dla gmin, który ma umożliwiać realizację tych zadań od strony zabezpieczenia środków finansowych w postaci dotacji z budżetu państwa w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w uzdrowisku w roku poprzedzającym rok bazowy⁴. Zatem jest to instrument będący formą rekompensaty dla gmin uzdrowiskowych, za określone ograniczenia rozwoju i dodatkowe zadania, których realizację wymusza status gminy uzdrowiskowej, a nie rekompensaty za utracone wpływy z podatku od nieruchomości.

Po czwarte ograniczanie dochodów własnych gmin uzdrowiskowych jest

istotnym utrudnieniem dla realizacji projektów inwestycyjnych, w kontekście zapisów rozporządzenia ministra finansów z dnia 23 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (Dziennik Ustaw Nr 252, poz. 1692). Zgodnie z tym rozporządzeniem od 2011 roku samorządy muszą do zadłużenia wliczać nie tylko kredyty i pożyczki czy papiery dłużne, ale także zobowiązania wynikające z umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, leasingu i umów z odroczonym terminem zapłaty dłuższym niż rok. Zmiana ta niewątpliwie wpłynie na gminne wskaźniki długu. W tym roku 86 samorządów może przekroczyć 60% limit relacji zadłużenia do dochodów. Zatem ograniczanie dochodów własnych z tytułu podatku od nieruchomości może być groźne dla wielu gmin uzdrowiskowych, realizujących lub zamierzających realizować ambitne projekty inwestycyjne.

Przypisy

- 1 WOŁOWIEC T.: Kontrowersje związane z opodatkowaniem podatkiem od nieruchomości sanatoriów i innych zakładów opieki zdrowotnej. „Finanse Komunalne”, 2008, nr 3, ss. 32 - 37.
- 2 Preferencje podatkowe w Polsce, Ministerstwo Finansów 2010, załącznik B „Wartość preferencji podatkowych”, s. 27.
- 3 Odstępstwa od podstawowej stawki podatku od nieruchomości - wybrane zagadnienia, Kancelaria Senatu, Biuro Analiz i Dokumentacji, Dział Analiz i Opracowań Tematycznych, OPI-NIE I EKSPERTYZY OE-150.
- 4 Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399).

Podatek od nieruchomości sanatoriów a wyłączenie z podstawy opodatkowania z uwagi na „względy techniczne” (problemy praktyczne)

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 ze zm.), za grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej uważa się grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b) chyba, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze **względów technicznych**. W praktyce bardzo często pojawiają się problemy związane z składanymi deklaracjami przez sanatoria i inne uzdrowiskowe zakłady zdrowotne. Biorąc pod uwagę fakt, iż spora część obiektów będących własnością Jednoosobowych Spółek Skarbu Państwa jest w różnym stopniu wykorzystywana w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub jest

w złym stanie technicznym, skłania to podatników do korekt deklaracji lub składania deklaracji na rok 2011 pomniejszonych o powierzchnie nieruchomości niewykorzystywanych ze względów technicznych. **W jaki sposób powinny zachowywać się organy podatkowe?**

Jak weryfikować w praktyce wyłączenie z opodatkowania z uwagi na „względy techniczne”?

Stanowisko Ministerstwa Finansów

Niejednokrotnie przedsiębiorcy zwracają się do organów podatkowych właściwych w sprawach podatku od nieruchomości, to jest prezydentów miast, burmistrzów, albo wójtów z wnioskiem o objęcie ich nieruchomości stawkami podatku jak dla gruntów i budynków innych, niż związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Działanie to jest uzasadnione, jako że stawka podatku od nieruchomości (w tym gruntów) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania, jest

znacznie wyższa, niż w przypadku nieruchomości zakwalifikowanych jako tzw. „pozostałe”. W oczywisty sposób nakłania to przedsiębiorców do prób zakwalifikowania gruntów i budynków jako niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jednym ze sposobów wykorzystywanych przez przedsiębiorców jest wskazywanie, iż ich nieruchomość nie jest i nie może być wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej.

Pojęcie „względy techniczne” nie zostało zdefiniowane w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, jednak w art. 1a ust. 1 pkt. 1 i 2 podano definicje zarówno pojęcia budynku i budowli odwołując się bezpośrednio do przepisów prawa budowlanego. Zatem względy techniczne w odniesieniu do tych przedmiotów opodatkowania należy również interpretować na podstawie przepisów prawa budowlanego¹, jak i języka potocznego². Zatem chcąc stwierdzić, czy nieruchomość, której właścicielem jest przedsiębiorca, nadaje się ze względów technicznych do prowadzenia działalności gospodarczej, należy wziąć pod uwagę następujące kwestie: aktualny stan zagospodarowania nieruchomości, możliwość prowadzenia działalności na nieruchomości, stan prawny nieruchomości, jak i możliwość dojazdu do nieruchomości.

Prawo budowlane normuje działalność obejmującą sprawy projektowania, budowy, utrzymania i rozbioru obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Stosownie do art. 81 pkt. 1 lit. b ustawy prawo budowlane (dalej: p.b.) do podstawowych obowiązków organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego należy nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, a w szczególności warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia w rozwiązaniach przyjętych w projektach budowlanych, przy wykonywaniu robót budowlanych oraz utrzymywaniu obiektów budowlanych.

Skoro ustawodawca wskazał, że do wykonywania określonych zadań z zakresu prawa budowlanego zostały powołane organy administracji

architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, to w ramach stosunku publicznoprawnego **wykluczył możliwość dokonania oceny stanu technicznego budynku przez inny organ administracji publicznej** (np.: przez organ podatkowy).

W kompetencji organu podatkowego nie leży zatem ocena stanu technicznego budynku czy budowli, jak również zaklasyfikowanie obiektu budowlanego do odpowiedniej kategorii obiektów, o których mowa w przepisach prawa budowlanego. Brak możliwości wykorzystywania przedmiotów opodatkowania ze względów technicznych, zarówno w chwili obecnej jak i w przyszłości, **powinien zostać potwierdzony przez właściwy organ administracji budowlanej**. W związku z powyższym wyłączenie np.: budynku z kategorii budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej może nastąpić na podstawie przepisów prawa budowlanego. Sytuacja taka będzie miała miejsce w szczególności w przypadku wydania przez organ nadzoru budowlanego, na podstawie art. 68 ustawy Prawo budowlane decyzji o opróżnieniu bądź wyłączeniu z użytkowania całości lub części budynku ze względu na jego zły stan techniczny. W przypadku budynków i budowli wyłączenie ich z kategorii przedmiotów związanych z działalnością gospodarczą powinno nastąpić również w przypadku wydania przez organ nadzoru budowlanego decyzji na podstawie art. 66 ust. 2 ustawy Prawo budowlane. Zgodnie z tym przepisem w przypadku stwierdzenia, że obiekt budowlany jest w nieodpowiednim stanie technicznym albo jest użytkowany w sposób zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi, środowisku lub bezpieczeństwu mienia, właściwy organ może zakazać użytkowania obiektu budowlanego lub jego części do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Należy podkreślić, że potwierdzenie przez właściwy organ faktu braku możliwości wykorzystywania gruntu, budynku, budowli lub ich części do prowadzenia działalności gospodarczej, ze względów technicznych, powinno zawsze dotyczyć przedmiotu podlegającego opodatkowaniu. **W rozumieniu przepisów podatkowych**

należy wyraźnie odróżnić stan techniczny obiektu budowlanego (konstrukcji budynku lub budowli) od stanu instalacji, urządzeń (wyposażenia) tego obiektu, które nie podlegają opodatkowaniu i nie mają wpływu na zakwalifikowanie obiektu do kategorii przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wyłączenie, ze względów technicznych, przedmiotów opodatkowania z kategorii związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej **nie nastąpi**, gdy prowadzenie działalności nie jest możliwe z przyczyn technologicznych np.: demontażu instalacji wodno-kanalizacyjnej, zakreślenia zaworów, wyłączenia gniazd i punktów poboru prądu, odcięcia dopływu gazu albo w przypadku awarii urządzeń. Przedmioty opodatkowania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zostaną wyłączone z tej kategorii ze względów technicznych również w przypadku, gdy prowadzenie działalności nie jest możliwe z przyczyn ekonomicznych np.: braku środków. Opisywane wyłączenie nie nastąpi także w przypadku wydania, na podstawie przepisów prawa budowlanego, decyzji o rozbiórce obiektu budowlanego wybudowanego bez wymaganego pozwolenia, gdyż jest to spowodowane brakiem decyzji budowlanej (wada prawna), a nie stanem technicznym obiektu.

Ministerstwo w dwóch wcześniejszych pismach odnosiło się także **do gruntów**, jako przedmiotu opodatkowania³. W obu pismach zwrócono uwagę, iż w przypadku gruntów wyłączenie nastąpi tylko w niektórych sytuacjach, np.: chemicznego, radioaktywnego lub bakteriologicznego skażenia gruntu, które uniemożliwi jego użytkowanie. Brak możliwości wykorzystywania przedmiotów opodatkowania ze względów technicznych, zarówno w chwili obecnej jak i w przyszłości, **powinno zostać potwierdzone przez właściwy organ administracji**, np.: powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Jednocześnie Ministerstwo Finansów informuje, że zgodnie z art. 122 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.) w toku

postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy. Jeżeli organ podatkowy ma wątpliwości, może na podstawie art. 198 § 1 powołanej wyżej ustawy przeprowadzić oględziny, a jeżeli w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, to zgodnie z art. 197 § 1 Ordynacji podatkowej, organ podatkowy może powołać biegłego lub biegłych w celu wydania opinii.

Ocena stanowiska Ministerstwa Finansów - zasady postępowania samorządowych organów podatkowych

Organy podatkowe najczęściej w ocenie zasadności wyłączenia z podstawy opodatkowania ze „względów techniczny” posługują się w postępowaniach podatkowych wytycznymi sformułowanymi w pismach pismami Ministerstwa Finansów (zawierających odwołanie do przepisów prawa budowlanego). **Czy jest to właściwy sposób postępowania? Czy wytyczne Ministerstwa Finansów znajdują uzasadnienie prawne zarówno w możliwości uzyskania potwierdzenia przez jakiś „organ” nadzoru budowlanego, jak i przepisach normujących zasady postępowania podatkowego?**

Rozumowanie Ministerstwa Finansów sprowadza się do mechanizmu odesłania do przepisów prawa budowlanego. Skoro ustawodawca przy definiowaniu w u.p.o. l. budynki i budowli odsyła do prawa budowlanego, to „założono”, iż w oparciu o tę samą ustawę należy oceniać, czy dany obiekt może być wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej. Takie podejście nie znajduje uzasadnienia w treści art. 1a ust. 1 pkt. 3 u.p.o.l., bowiem przepis ten mówiąc o „względach technicznych”, nie odsyła do żadnych innych ustaw. Skoro przepis ten mówiąc o „względach technicznych, nie odsyła do żadnych innych ustaw, a jednocześnie brak jest powszechnie uznawanej i stosowanej definicji tego pojęcia w innych gałęziach prawa, to należy posłużyć się potocznym

znaczeniem tego zwrotu. Warto zaznaczyć, iż działanie takie znajduje podstawę nie tylko w powszechnie akceptowanych zasadach wykładni, ale także w praktyce orzeczniczej NSA, który na gruncie u.p.o.l. w brzmieniu sprzed nowelizacji niejednokrotnie zwracał uwagę, że np. wobec braku w ustawie definicji budowli i braku odesłania w tym zakresie do innych aktów, nieuzasadnione jest przyjmowanie jej rozumienia zawartego w prawie budowlanym, lecz należy odwołać się do potocznego znaczenia tego pojęcia⁴. Jednocześnie należy mieć świadomość **ułomności przepisów prawa budowlanego w odniesieniu do gruntów.** Nadzór budowlany uprawniony jest do kontrolowania obiektów budowlanych, a grunty w tej kategorii się nie mieszczą, zatem żadna decyzja o złym stanie technicznym nie może być wydana w stosunku do nich wydana⁵.

Tak więc jeśli stan techniczny budynku jest katastrofalny i grozi on zawaleniem, bez odwoływania się do prawa budowlanego można stwierdzić, że **nie może być w nim ze względów technicznych prowadzona działalność gospodarcza, a zatem powinien być opodatkowany nie według stawek najwyższych, lecz jako budynek pozostały⁶.** W takiej sytuacji decyzja nadzoru budowlanego będzie stanowiła istotnego argumentu do zastosowania niższych stawek podatkowych. **Decyzja taka nie wydaje się jednak konieczna,** co wynika pośrednio także z samej interpretacji Ministerstwa Finansów, w której stwierdza się, iż brak możliwości wykorzystywania obiektu budowlanego do prowadzenia działalności gospodarczej będzie miało miejsce w szczególności w przypadku wydania przez organ nadzoru budowlanego decyzji na podstawie art. 68 prawa budowlanego.

„W szczególności” oznacza, że także przy braku takiej decyzji **dopuszcza się uznanie, iż obiekt budowlany ze względów technicznych nie może być wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej⁷.** W orzeczeniu tym sąd stwierdził, że z art. 1a ust. 1 pkt. 3 u.p.o.l. nie wynika, że tylko decyzja organów nadzoru budowlanego stanowi podstawę do wykazania, iż przedmiot opodatkowania

nie może być wykorzystywany do działalności gospodarczej ze względów technicznych. Trudno także znaleźć w przepisach prawa uzasadnienie dla stwierdzenia ministerstwa, że niemożność wykorzystywania przedmiotu opodatkowania musi dotyczyć generalnie działalności gospodarczej, a nie konkretnego rodzaju tej działalności prowadzonej przez posiadacza gruntu, budynku czy budowli.

Zatem jeśli przedsiębiorca, który zakupił budynki pod przyszłe inwestycje, które bez dokonania w nich odpowiednich prac przystosowawczych nie mogłoby wykorzystywane do prowadzenia przez niego zamierzonej działalności gospodarczej, może od tych budynków opłaca podatek wg stawek pozostałych⁸.

Wnioski dla organów podatkowych:

1. Brak jest ustawowej definicji względów technicznych, co powoduje, iż interpretując pojęcie ustawowe należy sięgnąć do języka potocznego, który względy techniczne ujmuje szeroko.
2. Interpretacja organów podatkowych, w zakresie przesłanek uzasadniających niewykorzystywanie gruntu z przyczyn technicznych jest zbyt wąska, a jednocześnie nie ma przepisu prawa, który zezwalałby na takie wąskie ujęcie sprawy. Należy domniemywać, iż gdyby ustawodawca chciał w sposób, w jaki czyni to Ministerstwo, a w ślad za tym organy podatkowe ująć zagadnienie „względów technicznych”, użyłby w ustawie bardziej sprecyzowanego pojęcia, które wprost odnosiłoby się do skażeń. Skoro ustawodawca posługuje się ogólnym pojęciem „przyczyn technicznych”, to wskazuje na chęć szerokiego ujęcia możliwych zdarzeń, które uniemożliwiają wykorzystanie nieruchomości dla działalności gospodarczej.
3. Żaden przepis ustawy o podatku od nieruchomości nie wymaga, ażeby fakt niemożności wykorzystania nieruchomości na potrzeby działalności gospodarczej z przyczyn technicznych był potwierdzany przez jakiś organ. Co

więcej, nie da się wskazać takiego organu w obecnym stanie prawnym.

4. Niemożność wykorzystywania gruntu lub budynku do prowadzenia działalności gospodarczej ze względów technicznych, jako że zamieszczona jest w przepisie prawa podatkowego, adresowana jest do organów podatkowych. W tej sytuacji, organy te zobligowane są w toku prowadzonego postępowania wyjaśnić, czy rzeczywiście dany przedmiot opodatkowania będący w posiadaniu przedsiębiorcy ze względów technicznych nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej. Środkami dowodowymi, z których mogą korzystać organy podatkowe, są wszystkie dopuszczalne przepisami Ordynacji podatkowej, a w szczególności oględziny przedmiotu opodatkowania, przesłuchanie strony postępowania (za jej zgodą), przesłuchanie świadka, czy też powołanie biegłego. Pośilkowo, organy te mogą posługiwać się także przepisami prawa budowlanego, które szczegółowo regulują kwestie techniczne budynków, w tym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.).
5. Analiza treści omawianego przepisu nie wskazuje, że - aby organy podatkowe uznały zaistnienie przesłanki niemożności wykorzystywania gruntu lub budynku do prowadzenia działalności gospodarczej ze względów technicznych - konieczne jest przedłożenie przez stronę postępowania organom podatkowym dokumentów urzędowych, czy innych dowodów wskazanych w zaskarżonych decyzjach przez organ odwoławczy, tj.: stosownej decyzji organu budowlanego, ekspertyzy rzeczoznawcy budowlanego, opinii technicznej sporządzonej przez eksperta w dziedzinie budownictwa, itp. z których będzie wynikało, że dany budynek nie nadaje się do jakiegokolwiek działalności gospodarczej z racji złego stanu

technicznego. Przesłanka niemożności wykorzystywania gruntu lub budynku do prowadzenia działalności gospodarczej ze względów technicznych adresowana jest do organów podatkowych⁹.

Przypisy

- 1 Pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych i Katastru z dnia 20 października 2003 r. nr LK-1601/LP/03/PP do Urzędu Miasta w (...) w sprawie wyłączenia budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej ze względów technicznych.
- 2 Por. L. Etel, Komentarz do ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, Legalis, 2005.
- 3 Pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych i Katastru z dnia 21 sierpnia 2003 r. nr LK-795/LP/03/PP oraz pismo z dnia 13 marca 2003 r. nr LK-72/LP/03/PP.
- 4 Wyrok NSA z dnia 25 kwietnia 1995 roku, sygn. Akt S.A./Lu 1436/94.
- 5 R. Dowgier, L. Etel, B. Pahl, M. Popławski, Leksykon podatków i opłat lokalnych. 517 pytań i odpowiedzi, ABC a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010, s. 178 - 181.
- 6 R. Dowgier, L. Etel, B. Pahl, M. Popławski, Leksykon ..., op.cit., s. 178 - 181.
- 7 Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 20 maja 2008, sygn. akt I S.A./Gd 1045/07.
- 8 Por. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 14 grudnia 2010 roku, sygn. Akt I S.A./Gl 901/10.
- 9 Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 30 kwietnia 2009 r., sygn. akt I SA/Sz 622/08

(Bez)cenna woda z uzdrowisk!

Uzdrowiska to obszary szczególnej ochrony, które w zakresie działalności gospodarczej i inwestycyjnej poddane zostały daleko idącym ograniczeniom. Ustawa uzdrowiskowa z 2005 r.¹ wprowadziła szereg form ochrony obszarów uzdrowiskowych w postaci stref ochronnych „A”, „B” i „C”. Każda strefa posiada ustawowo określone rygory gospodarowania i katalog zakazów zmierzający do ochrony walorów uzdrowiskowych. Praktycznie na obszarze uzdrowisk można prowadzić tylko uzdrowiskową działalność leczniczą, turystyczną i rekreacyjno-sportową. Jedną z nielicznych działalności przemysłowych dozwolonych w uzdrowisku jest produkcja wody leczniczej, mineralnej i zwykłej. Przyznać więc trzeba, że rozwój miejscowości uzdrowiskowych podlegający ustawowym regułom jest mocno ograniczony, a sfera aktywności gospodarczej mieszkańców nie tylko ograniczona ale też mocno kontrolowana. Nie sprzyjają działalności gospodarczej w uzdrowiskach także i inne formy ochrony przyrody, które akurat w gminach uzdrowiskowych mocno zaznaczają swoją obecność w postaci: rezerwatów przyrody, stref

chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych czy obszarów sieci Natura 2000. To wszystko powoduje, że dochody gmin uzdrowiskowych z działalności gospodarczej nie dają tym gminom możliwości właściwego zaspokajania zbiorowych potrzeb własnych mieszkańców, a realizacja zadań uzdrowiskowych - o których mowa w art. 46 ustawy uzdrowiskowej - jest bardzo mocno ograniczona. Tymczasem patrząc na bogactwo wód mineralnych występujących na obszarze niektórych gmin uzdrowiskowych i liczne rozlewnie wydawać by się mogło, że gminy te powinny należeć do krezusów w zakresie dochodów budżetowych, tak jak to jest w przypadku niektórych gmin, gdzie wydobywa się różnego rodzaju kopaliny. Niestety tak nie jest. Dlaczego? Na to pytanie można odpowiedzieć analizując stawki opłat eksploatacyjnych za wydobywanie wód leczniczych i stawki opłat (opłaty za korzystanie ze środowiska) za używanie wód podziemnych dla celów konsumpcyjnych oraz globalne wpływy finansowe z tego tytułu do budżetów gmin. Należy zaznaczyć, że wpływy z tego tytułu są naprawdę niewielkie i jak

twierdzą władze gmin uzdrowiskowych nie pokrywają one nawet w części potrzeb remontowych dróg, które należy naprawiać w wyniku eksploatacji i obciążenia ciężkimi TIR-ami wywożącymi wody. Dochody z opłaty eksploatacyjnej stanowią w 60% dochód gminy na terenie której jest prowadzona działalność, a w 40% dochód Narodowego funduszu Ochrony Środowiska. O ile stawki opłat eksploatacyjnych z tytułu wydobywania wód leczniczych nie budzą większych kontrowersji - choć na pewno nie są za wysokie - to wielkie kontrowersje wzbudzają stawki opłat za wydobywanie wody zwykłej w uzdrowiskach. Stawki opłat eksploatacyjnych ustalane są Rozporządzeniem Rady Ministrów² wydawanym na podstawie ustawowej delegacji zawartej w ustawie prawo geologiczne i górnicze³. **Opłata eksploatacyjna za wydobycie 1m³ wody leczniczej wynosi 1,32 zł.** Dla porównania opłata eksploatacyjna od tony ropy wynosi 34,89 zł, rudy miedzi - 3,10 zł, piasku i żwiru - 0,51 zł, węgla kamiennego 2,13 zł, węgla brunatnego 1,66 zł. Eksploatacja wody zwykłej nie podlega przepisom ustawy prawo geologiczne i górnicze, - a tym samym i opłatom eksploatacyjnym - lecz przepisom ustawy prawo wodne⁴, a **stawka opłaty środowiskowej (za wodę użytą do celów konsumpcyjnych) wynosi 0,084 zł⁵.**

W ostatnich latach wyraźnie maleje wydobywanie wód leczniczych na korzyść wód zwykłych, które są nie tylko konfekcjonowane w postaci zwykłej wody do spożycia, ale które służą do produkcji: coca-coli, pepsi-coli i napojów kolorowych. Konfekcjonowaniu wody zwykłej nie towarzyszy niestety przestrzeganie zasad fair-play podczas jej produkcji, bowiem ogromna ilość wód zwykłych, - wydobywanych poza obszarami uzdrowisk - jest oznaczona jako woda sugerująca jej pochodzenie z uzdrowisk. Są liczne przypadki dodawania do nazwy wody wydobywanej poza obszarem uzdrowiska słowa „źródło” lub wręcz nazywania wody nazwą miasta uzdrowiskowego np. Krynica, Muszyna itd. Ma to sugerować, że woda ta jest doskonałej jakości, bo pochodzi z obszaru gdzie obowiązuje szczególnie reżim ochrony środowiska naturalnego, a tym samym jakość i czystość wód

jest wyższa niż na innych obszarach. Ponieważ kultura spożycia wód w Polsce bardzo szybko się zmienia, - na korzyść wód niegazowanych (nienasyconych CO₂) - liczba rozlewni wód zwykłych systematycznie wzrasta powodując u samorządowców zaniepokojenie związane nie tylko z niekontrolowanym wydobyciem ale też z bardzo niskimi wpływami dochodów do budżetu gminy z tytułu ich eksploatacji. Tymczasem woda zwykła jest z punktu widzenia samorządu takim samym produktem jak wody lecznicze czy mineralne, które trzeba eksploatować w szczególnych warunkach i wywieźć ciężkim transportem z obszaru gminy. Dlaczego zatem nie objąć wody zwykłej takimi samymi opłatami eksploatacyjnymi jakimi są objęte wody lecznicze? Niestety z punktu widzenia prawa geologicznego i górniczego zagadnienie jest bardziej skomplikowane niż się nam wydaje, bo woda zwykła nie jest uznawana za kopalinę. Co prawda z punktu widzenia nauk geologicznych woda jest rodzajem skały, a zatem powinna mieścić się w pojęciu kopaliny, w zasadzie będąc kopaliną pospolitą. Tradycyjnie jednak większość wód nie jest poddawana reżimom ustawodawstw górniczych.⁶ Tym samym w świetle podziału kopalin na podstawowe i pospolite niestety niejasno przedstawia się sytuacja wód, zwłaszcza wód podziemnych.

Większość wód w rozumieniu ustawy prawo geologiczne i górnicze nie jest uznana za kopaliny. Ustawodawca zalicza do kopalin wyłącznie niektóre podziemne złoża solanek, wód leczniczych i termalnych.

Ustawa „Prawo Geologiczne i Górnicze” w dzisiejszym brzmieniu mówi wyraźnie: „w rozumieniu ustawy nie są kopalinami wody podziemne, z wyjątkiem solanek, wód leczniczych i termalnych”. Jest to oczywiście sprzeczne z nauką geologiczną która wodę określa jako skałę, a zatem powinna być uznana za kopalinę. Sprawy związane z zaliczeniem wód podziemnych do solanek, wód leczniczych i termalnych szczegółowo reguluje rozporządzenie Rady Ministrów⁷ w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia

kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych.

Na pewno bardziej powszechne jest korzystanie z wód zwykłych niż wydobywanie solanek, wód leczniczych lub termalnych. Jednocześnie należy podkreślić, że opłaty za korzystanie ze środowiska związane z prowadzeniem działalności rozlewniczej są zaledwie niewielką częścią opłat i podatków pochodzących z tej branży, zasilających budżet gmin. Nasuwa się zatem wniosek, że opłaty związane z komercyjną sprzedażą wód powinny być objęte taką samą stawką opłat eksploatacyjnych jak wody lecznicze.

Zgodnie z ustawą prawo wodne pobór wód podziemnych w ilości większej niż 5 m³/dobę lub korzystanie z wód podziemnych w celu prowadzenia działalności gospodarczej (polegającej np. na produkcji wód mineralnych) stanowi szczególnie korzystanie z wód, które wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Za pobór tych wód jest ponoszona opłata za korzystanie ze środowiska, określona w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Wysokość tej opłaty zależy od ilości, jakości i przeznaczenia pobranej wody, przy czym jeżeli naliczona w półroczu wysokość należnej opłaty nie przekracza 400 zł, wówczas nie ma konieczności jej uiszczenia.

W 2010 r. jednostkowa stawka opłaty za pobór 1 m³ wody podziemnej wynosiła 0,099 zł, a w przypadku wody podziemnej wykorzystanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia lub na cele socjalno-bytowe - 0,058 zł, zaś dla wody podziemnej przeznaczonej na potrzeby produkcji, w której woda wchodzi w skład albo bezpośredni kontakt z produktami żywnościowymi, farmaceutycznymi lub na cele konfekcjonowania stawka opłaty wynosi **0,084 zł** (wg obwieszczenia ministra środowiska z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2010, M.P. z 2009 r. Nr 57, poz. 780). Dla zobrazowania skali opłat jakie ponoszą przedsiębior-

cy można podać, że z jednego m³ wody producent uzyskuje ok. 660 butelek wody.

Stosując obowiązujące stawki opłat eksploatacyjnych (dla wód leczniczych) do jednej butelki wody, - która kosztuje w handlu 1,50- 2,00 zł. należy doliczyć kwotę wynoszącą zaledwie **0,0018 zł**. W przypadku wody zwykłej (także coca coli, napoju kolorowego) należy doliczyć kwotę wynoszącą **0,00012 zł**. Wydaje się, że z punktu widzenia uciążliwości dla środowiska nie ma żadnego uzasadnienia do stosowania takich rozgraniczeń tym bardziej, że problemy związane z wywozem tych wód są takie same jak przy wywozie wód leczniczych, a ponadto w przypadku rozlewania napojów kolorowych działalność ta wiąże się z większym ryzykiem zanieczyszczania środowiska naturalnego ze względu na technologię produkcji. Obowiązek uiszczenia opłaty eksploatacyjnej spoczywa na podmiocie wydobywającym kopalinę lub prowadzącym inną działalność regulowaną ustawą Prawo geologiczne i górnicze. Polską opłatę eksploatacyjną należy zaliczyć do stosunkowo szerokiej grupy opłat płaconych przez przedsiębiorstwa za prawo eksploatacji zasobów mineralnych. Prawo Geologiczne i Górnicze w art. 83 ustawy wskazuje kto i na jakich zasadach podlega opłacie eksploatacyjnej;

- 1 Przedsiębiorca wydobywający kopalinę ze złoża uiszcza opłatę eksploatacyjną za wydobytą kopalinę.

- 2 Opłatę eksploatacyjną ustala się jako iloczyn stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym.

- 3 Opłatę eksploatacyjną za wydobytą kopalinę towarzyszącą ustala się jako iloczyn 50 % kwoty stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny towarzyszącej wydobytej w okresie rozliczeniowym.

- 4 Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat, o których mowa w ust. 2, dla poszczególnych rodzajów kopalin. Rada Ministrów, ustalając stawki opłat, będzie kierowała się zasadą, iż ich wysokości nie mogą być

niższe od dolnych i wyższe od górnych granic stawek opłat.

5 Górną i dolną granicę stawek opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopalin określa załącznik do ustawy, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.

6 Górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych, określone w załączniku do ustawy, podlegają corocznie zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

7 Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych na następny rok kalendarzowy, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

8 Oplatę eksploatacyjną, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorca ustala kwartalnie we własnym zakresie i wnosi ją, bez wezwania, na rachunki bankowe podmiotów określonych w art. 86.

9 Oplatę eksploatacyjną wnosi się w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału. W tym samym terminie przedsiębiorca przedstawia organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym w art. 86 kopie dowodów dokonanych wpłat, a także informację zawierającą dane dotyczące nazwy przedsiębiorcy, złoża, rodzaju, ilości wydobytej w kwartale kopaliny, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, nazwy gminy, a w przypadku gdy wydobywanie prowadzone jest na terenie więcej niż jednej gminy – ilości wydobytej kopaliny, a także wysokość opłaty przypadającej na poszczególne gminy.

10 W razie niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej lub niezłożenia informacji, o której mowa w ust. 9, albo w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia, organ koncesyjny na podstawie własnych ustaleń wydaje decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty, stosując stawkę

obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy ustalona opłata.

10a W postępowaniu w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 10, gmina może uczestniczyć na prawach strony.

11 Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory druków informacji, o której mowa w ust. 9, kierując się potrzebą przedstawienia w niej szczegółowych danych określonych w tym przepisie.⁸

Opłata eksploatacyjna jest traktowana przez ustawodawcę jako dochód własny gminy na terenie której prowadzona jest działalność objęta koncesjonowaniem. Pojęcie takie jest zrozumiałe, ze względu na zwiększone obciążenie środowiska naturalnego jak i infrastruktury publicznej spowodowane funkcjonowaniem na obszarze gminy podmiotów wydobywających kopaliny. Opłata za wodę zwykłą jest **opłatą za korzystanie ze środowiska** i stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dochody budżetów powiatów i budżetów gmin (20%). Niestety wpływy z tych opłat są bardzo znikome pomimo wzrastającej wielkości wydobywania wód zwykłych. Problem wydobywania wód zwykłych i opłat z tego tytułu został zauważony w wielu gminach i stał się przedmiotem interpelacji poselskich. Jednakże propozycje rozwiązania tego problemu w chwili obecnej nie idą w kierunku kompleksowego rozwiązania tego problemu, a jedynie w kierunku rozwiązania częściowego, które ma polegać na tym, że w prawie geologicznym i górniczym proponuje się zmiany polegające na innej definicji wód leczniczych, która pozwoli zaliczyć do tej kategorii wód wszystkie wody o mineralizacji do 1000 mg/dm³. Woda o takiej mineralizacji nie zanieczyszczona pod względem chemicznym i bakteriologicznym o naturalnej zmienności cech fizycznych i chemicznych będzie kopalina, a jej wydobywanie będzie wymagać uzyskania koncesji i uiszczenia opłaty eksploatacyjnej. Wydaje się jednak, że zmiana ta nie rozwiąże problemu opłat za gospodarce korzystanie z wód zwykłych używanych do produkcji wody stołowej, bowiem dopóki wody zwykłe

nie „staną” się kopalinami, dopóty przepisy ustawy dotyczące wydobywania kopalin nie znajdą do nich zastosowania.⁹

W tej sytuacji należałoby pilnie szukać innego rozwiązania jak choćby ustalenie opłaty za wodę zwykłą - stosowaną do celów rozlewniczych - w takiej samej wysokości jak za wodę leczniczą. Natomiast podział wpływów z opłat za wody zwykłe używane do celów rozlewniczych powinien być taki sam jak w przypadku opłat eksploatacyjnych za wody lecznicze.

Przypisy

- 1 Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych
- 2 Np. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie opłat eksploatacyjnych (Dz. U. nr 232 poz. 1523)
- 3 Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 z późn. zm.)
- 4 Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.)
- 5 (wg obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2010, M.P. z 2009 r. Nr 57, poz. 780)
- 6 A. Lipiński, R. Mikosz, Komentarz do art. 5 Ustawy- Prawo Geologiczne i Górnicze z dnia 04 lutego 1994r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489.), Dom Wydawniczy ABC, 2003, wyd. II.
- 7 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaleczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych (Dz.U. Nr 32. Poz. 220, z późn. zm.)
- 8 Ustawa Prawo Geologiczne i Górnicze z dnia 04 lutego 1994r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489.) Art. 83.
- 9 Lipiński, R. Mikosz, Komentarz do art. 5 Ustawy- Prawo Geologiczne i Górnicze z dnia 04 lutego 1994r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 76, poz. 489.), Dom Wydawniczy ABC, 2003, wyd. II

Podatek od obiektów sanatoryjnych. Czy zmiana ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest zgodna z konstytucją?

Dnia 24 września 2010 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych¹, która dokonała zmiany art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych². Dotychczasowe brzmienie art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. „d” , że stawki podatku od budynków lub ich części „*zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych (...)*” zastąpione zostało zdaniem, że stawki podatku od budynków lub ich części „*związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń (...)*” nie mogą przekroczyć stawki ustawowej wynoszącej **4,27 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej. Dla zobrazowania istoty problemu trzeba dodać, że górne stawki podatku od nieruchomości (od budynków lub ich części) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych (usługi lecznicze w sanatoriach) wynosiły dotąd **18,60 zł** za 1 m² powierzchni użytkowej. Ustawa weszła w życie dnia 1 stycznia 2011 r.

i natychmiast wywołała w środowiskach samorządowych wątpliwości czy jest zgodna z Konstytucją tym bardziej, że w toku prac legislacyjnych Senat odrzucił³ poselski projekt zmian ustawy. Senat zwrócił uwagę na fakt, że ustawa rozszerza ulgę podatkową dla podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych na wszystkie pomieszczenia niezależnie od tego czy są one przeznaczone na prowadzenie usług leczniczych czy też są w nich świadczone np. usługi gastronomiczne lub hotelarskie. Zdaniem Senatu nowy zapis art. 5 ustawy spowoduje, że preferencyjna stawka obejmie nie tylko budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności związanej z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, ale także te budynki lub ich części w których prowadzona będzie np. działalność gastronomiczna lub hotelarska. Jest to określone uprzywilejowanie i narusza to zdaniem⁴ Senatu zasady konkurencji i równowagi podatkowej podmiotów oferujących te same usługi. W takim przypadku podmioty te będą korzystały z nieuzasadnionej przewagi na rynku. Zdaniem Senatu normy prawne,

w tym normy prawa podatkowego powinny mieć powszechny charakter i odstąpienie od nich np. poprzez preferencje powinno następować wyjątkowo i w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Zagadnienie prawne stanowiące przedmiot rozważań czy zmiana ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest zgodna z Konstytucją dotyczy gospodarki finansowej gmin uzdrowiskowych w zakresie odnoszącym się do wpływów o charakterze daninowym, a szczególnie podatku od nieruchomości naliczanego od budynków lub ich części „związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń”⁷⁵. Na samym początku rozważań należy zadać pytanie czy działalność wykonywana przez zakłady opieki zdrowotnej jest działalnością gospodarczą. Pomimo istnienia przez długi okres czasu wielu wątpliwości czy działalność wykonywana przez zakłady opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy o zakładach opieki zdrowotnej posiada cechy działalności gospodarczej, należy dziś na to pytanie odpowiedzieć pozytywnie. Najbardziej pozytywny wyraz dała temu Uchwała NSA z 24 września 2001 r. OPK 13/01, w której uzasadnieniu znalazło się stwierdzenie, że wyłączenie stosowania ustawy o działalności gospodarczej z dnia 23 grudnia 1988 r. zastąpionej ustawą z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej nie oznacza, że działalność wykonywana w formie świadczeń zdrowotnych nie posiada cech działalności gospodarczej. W tej sytuacji nieruchomości związane z wykonywaniem tych świadczeń podlegają opodatkowaniu tak jak nieruchomości związane z działalnością gospodarczą. Obecnie kwestia prowadzenia działalności gospodarczej przez zakłady opieki zdrowotnej nie budzi już żadnych wątpliwości, bo w ustawie⁶ o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych mówi się *explicite* o „*prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych*”. A zatem pomimo istnienia wcześniej wielu wątpliwości w tym zakresie, zagadnienie to nie powinno już budzić żadnych wątpliwości. Obecne zmiany ustawy podyktowane zostały istniejącym zapisem art. 5 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 pkt 2

d ustawy, które nasuwały poważne problemy w ich stosowaniu. Poprzedni zapis ustawowy odnoszący się do kwestii podatku od nieruchomości wiązał się z używaniem zwrotu „zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych” oraz „związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych”. Nie ma wątpliwości, że zakres przedmiotowy drugiego z przywołanych wyrażen jest szerszy. Znalazło to wyraz w tezach wielu orzeczeń - por. wyrok WSA w Kielcach z 27 kwietnia 2006 r. I S.A./Kc51/06, wyrok NSA z 12 października 2006 r. II FSK 1242/05, wyrok NSA z 28 lutego 2007 r. II FSK 305/06.⁷

Z logicznego punktu widzenia jest oczywiste, że w budynku część pomieszczeń może być „zajęta na świadczenie usług w zakresie świadczeń zdrowotnych”, a część nie zajęta na taką działalność nawet jeżeli jest z nią „związana”. W funkcjonującej w obrocie prawnym ustawie o podatkach i opłatach lokalnych to rozróżnienie było wyraźne i oczywiste, dlatego w orzecznictwie⁸ nie było żadnych rozbieżności w zakresie orzekania o wysokości podatku od części budynków „zajętych” na prowadzenie działalności gospodarczej i „związanych” z prowadzeniem działalności gospodarczej. Sądy wychodziły z założenia, że z preferencyjnej stawki opodatkowania podatkiem od nieruchomości korzystać powinni podatnicy posiadający budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. W konsekwencji budynki lub ich części nie zajęte na prowadzenie działalności w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych np. stołówki, pokoje hotelowe, pomieszczenia kuchenne, recepcje sanatoryjne, kottownie itp. nie mieszczą się w pojęciu udzielania świadczeń zdrowotnych i nie mogą być preferencyjnie opodatkowane. Wydaje się, że pogląd ten był słuszny także z punktu widzenia powszechności norm prawa podatkowego oraz konkurencji i równowagi podmiotów na rynku. Nie istnieje bowiem żadne logiczne uzasadnienie, aby podmiot świadczący usługi zdrowotne korzystał z uprzywilejowanego opodatkowania dla pomieszczeń w których nie są świadczone usługi zdrowotne, a w których są

prowadzone usługi typu: spa, kosmetyczne, fryzjerskie, gastronomiczne, hotelowe tylko dlatego, że w części pomieszczeń są świadczone usługi zdrowotne. Dlatego za słuszne uznać należało stanowisko Ministra Finansów wyrażone w piśmie z dnia 11 lipca 2003 r. ustalające zasadę, że budynki lub ich części mogą korzystać ze stawek preferencyjnych w podatku od nieruchomości w stosunku do pomieszczeń bezpośrednio zajętych na udzielanie świadczeń zdrowotnych i takich które są niezbędne do prowadzenia tego typu działalności.

Przyjęta przez Sejm ustawa z dnia 24 września 2010 r.⁹, zupełnie zmieniła zakres stosowania preferencji podatkowych w odniesieniu do pomiotów prowadzących działalność w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Przyjęła ona zasadę, że budynki lub ich części objęte zostają stawką preferencyjną jeżeli „**związane są z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty udzielające tych świadczeń, które zajmują te budynki lub ich części**”. W praktyce oznacza to, że każdy podmiot gospodarczy, który zajmuje budynek lub jego część na działalność związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych będzie płacił podatek po stawce preferencyjnej tj. obecnie 4,27 zł za 1 m² powierzchni użytkowej. Wprowadzenie takiego rozwiązania ustawowego bezspornie **zmniejszy dochody** jednostek samorządu terytorialnego, a szczególnie gmin uzdrowiskowych, które dotychczas pobierały stawki podatkowe sięgające górnych granic ustawowych. Nie ma wątpliwości, że w odróżnieniu od gmin pozostałych gminy uzdrowiskowe realizują szczególne zadania przypisane im art. 46 ustawy uzdrowiskowej¹⁰. Czy zatem ustawa z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie naruszyła zasady adekwatności wyrażonej w art. 167 Konstytucji, który ma następujące brzmienie: „Art. 167. 1. Jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań. 2. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne oraz subwencje

ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa.

3. Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego są określone w ustawie. 4. Zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych”. Podczas prac nad zmianami w ustawie jedynie prof. Henryk Dzwonkowski w swojej opinii prawnej wyrażał swoje wątpliwości czy zasada adekwatności nie została naruszona podkreślając, że „znając tylko zmiany zakresu stosowania przepisów, które niewątpliwie obniżą dochody samorządów, nie jesteśmy w stanie zweryfikować czy następuje naruszenie zasady adekwatności, bo nie mamy możliwości konfrontacji tych wielkości z innymi elementami systemu, zmniejszenia zaś spowodowane zmianą interpretacji mogą okazać się niewielkie i zostaną skompensowane innymi wpływami”¹¹. Takich wycień utraconych dochodów dla gmin uzdrowiskowych nikt Sejmowi nie przedłożył, bo drugi ekspert wydający opinię¹² o poselskim projekcie ustawy pisze wprost: „W uzasadnieniu projektu nie podano skutków finansowych projektowanej zmiany dla finansów jednostek samorządu terytorialnego. Niewątpliwie przyjęcie proponowanych rozwiązań może wpłynąć negatywnie na dochody gmin z podatku od nieruchomości. Ubytek tych dochodów nie powinien jednak stanowić zagrożenia dla finansów tych podmiotów”. Pomijając kwestie rzetelności przygotowywanych pod obrady Sejmu dokumentów i jeden i drugi autor opinii nie mieli racji co do wielkości ubytku dochodów gmin. O ile rzeczywiście w niektórych gminach ten ubytek dochodów będzie stosunkowo niski, - bo niewielka jest liczba obiektów sanatoryjnych czy innych zajmujących się udzielaniem świadczeń zdrowotnych, - to w wielu gminach ten ubytek dochodów będzie tak duży, że zagrozi on budżetom tych gmin. Jak wynika z wycień Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych (rzeczywiste dane z gmin) ubytek ten w skali wszystkich gmin uzdrowiskowych skupionych w SGU RP wyniesie aż 23 mln zł¹³. Wśród gmin uzdrowiskowych występują przypadki, gdzie zmniejszenie dochodów z tytułu zmian ustawowych wyniesie ponad 10 % dochodów własnych

tych gmin. Generalnie w gminach uzdrowiskowych z tytułu zastosowania preferencyjnych stawek podatku od nieruchomości nastąpi zmniejszenie dochodów w granicach 3-7% dochodów własnych. Jest to więc skala znaczącego obniżenia dochodów przy której musi się mówić, że zasada adekwatności została naruszona.

Jeżeli bowiem następuje zmniejszenie dochodów gmin wprowadzone ustawami, to za tym powinno iść albo zmniejszenie ich zadań lub zakresu niektórych z nich, albo zrekompensowanie utraconych dochodów. Nie ma bowiem wątpliwości, że „udział jednostek samorządu terytorialnego w dochodach publicznych powinien być odpowiedni do przypadających im zadań”, a to oznacza, że powinien pokrywać ich realizację w zakresie koniecznym¹⁴. Przy czym sytuację finansową gmin związaną z naruszeniem zasady adekwatności na skutek zmniejszenia wpływów z tytułu zastosowania preferencyjnej stawki podatku należy rozpatrywać indywidualnie, a nie generalnie, bo sytuacja finansowa każdej gminy jest inna. Nie można się natomiast zgodzić z poglądem, że ubytek dochodów w niektórych gminach jest niewielki, bo stosowały one niższe stawki podatku od nieruchomości niż maksymalne, które przewiduje ustawa. Ta kwestia nie ma zupełnie znaczenia, bo liczą się w tym przypadku potencjalne możliwości uzyskania dochodów. Zresztą takie same zasady stosuje w tym przypadku Ministerstwo Finansów naliczając gminom subwencję wyrównawczą.

W tej sytuacji uważam, że Sejm uchwalając ustawę z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych naruszył zasadę adekwatności wyrażoną w art. 167 Konstytucji, gdyż ogół dochodów gmin uzdrowiskowych uległ zasadniczemu obniżeniu ze względu na zakres uprzywilejowania preferencyjną stawką, a zadania gmin uzdrowiskowych nie uległy żadnej redukcji. Za stanowiskiem tym przemawia szczególnie stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w wyroku z dnia 26 listopada 2001 r.¹⁵ w którym jasno zostały wyłożone kwestie naruszenia zasady adekwatności (odpowiedniości).

Odrębną kwestią, która może być podnoszona przez gminy w skargach do

Trybunału Konstytucyjnego jest problem podnoszony przez Senat, a dotyczący naruszenia zasad konkurencji i powszechności opodatkowania, a także równowagi podmiotów oferujących te same usługi. Podzielić w tym przypadku należy pogląd, że działalność w zakresie ochrony zdrowia bez wątpienia zasługuje na uprzywilejowane potraktowanie. Niedopuszczalna jest jednak sytuacja, w której na skutek interwencji ustawodawcy, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych, korzysta - niejako przy okazji - z prawnych udogodnień również w innych sferach działalności.

Przypisy

- 1 Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, Dz. U. Nr 225 poz. 1461
- 2 Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 i Nr 96, poz. 620)
- 3 Uchwała Senatu z dnia 21 października 2010 roku w sprawie zmiany ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
- 4 Tamże, uzasadnienie do uchwały
- 5 Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 1
- 6 Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych
- 7 Podaję za Markiem Zdebelem, Katowice 2008, *Opinia prawna Biuletyn SGU RP* - 2008
- 8 M.innymi wyrok NSA z dnia 28 lutego 2007 r.
- 9 Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o podatkach i opłatach lokalnych...(…)
- 10 Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych...(…)
- 11 *Opinia prawna z dnia 21 czerwca 2010 r.* - autor prof.dr hab. Henryk Dzwonkowski
- 12 *Opinia z dnia 28 maja 2010 r.* - autor Jacek Kulicki - specjalista ds. finansów publicznych w Biurze Analiz Sejmowych
- 13 *Dane SGU RP*
- 14 Boguław Banaszak. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz.* Legalis 2009, Wydawnictwo C.H.Beck
- 15 wyrok z dnia 26 listopada 2001 r., K 2/00 2001, Nr 8. Poz. 254

Ratujmy lecznictwo uzdrowiskowe dzieci

Wstęp

Lecznictwo uzdrowiskowe i sanatoryjne w opinii publicznej i relacji mediów przypisane jest głównie osobom dorosłym, których niezadowalający stan zdrowia wymaga szybkiej poprawy z wykorzystaniem leczniczych właściwości surowców naturalnych, wód mineralnych i właściwości klimatu. W niewielkim stopniu natomiast, promuje się medycynę uzdrowiskową przeznaczoną dla dzieci, co jest pośrednią przyczyną jej załamania się w ostatnim czasie. Niepokojącym zjawiskiem obserwowanym przez Narodowy Fundusz Zdrowia a zwłaszcza przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego na terenie całego kraju, jest systematyczny spadek liczby dzieci leczących się w sanatorium. Od 2004r. bez względu na liczbę zakontraktowanych skierowań na leczenie uzdrowiskowe dzieci, ich realizacja ulega systematycznemu zmniejszeniu. Problem jest wielopodmiotowy zataczający szerokie i niestety błędne koło pomiędzy pacjentem, zakładem lecznictwa uzdrowiskowego, Narodowym Funduszem Zdrowia

a lekarzem rodzinnym. I podczas gdy każdy z nich przerzuca się odpowiedzialnością za zaistniałą sytuację, znika z oczu najważniejsze dobro całej sprawy, czyli dziecko.

Lecznictwo Uzdrowiskowe

Lecznictwo uzdrowiskowe jest integralną częścią systemu ochrony zdrowia. Prowadzi się je w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego zlokalizowanych w uzdrowiskach przy wykorzystaniu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego służących do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu. Pacjent w ramach leczenia uzdrowiskowego może skorzystać z zakładów lecznictwa uzdrowiskowego takich jak: szpitale uzdrowiskowe, sanatoria uzdrowiskowe, przychodnie uzdrowiskowe oraz sanatoria uzdrowiskowe dla dzieci. Do zadań ostatniego z wymienionych należy w szczególności zapewnienie dziecku pochodzącemu ze środowiska zagrożonego rozwojem niektórych chorób, które skierowano na leczenie uzdrowiskowe w prewenterium:

- 1) udzielania całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarzkiej;
- 3) realizacji przewidzianych programem zabiegów przyrodoleczniczych z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) świadczeń opiekuńczych;
- 6) edukacji zdrowotnej.

Korzystanie z lecznictwa uzdrowiskowego oparte jest m.in. na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Oznacza to, że dzieci korzystają z tych świadczeń w większości bezpłatnie na podstawie odpowiedniego skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. Wystawiając skierowanie na leczenie uzdrowiskowe, lekarz bierze pod uwagę m.in. aktualny stan zdrowia, brak przeciwwskazań do leczenia uzdrowiskowego oraz oczekiwany wpływ leczenia uzdrowiskowego, w szczególności warunków naturalnych (surowców leczniczych, klimatu, morza, mikroklimatu), na stan zdrowia pacjenta. Może on również określić miejsce i rodzaj leczenia uzdrowiskowego, które jednak nie są wiążące dla oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, do którego trafia skierowanie.

Mali pacjenci mogą podejmować leczenie uzdrowiskowe w takich kierunkach jak m.in.: cukrzyca, otyłość, choroby ortopedyczno - urazowe, choroby układu nerwowego, górnych i dolnych dróg oddechowych, układu trawienia czy choroby skóry. Pamiętać należy przy tym, iż ustawodawca określił również szereg przeciwwskazań przy kierowaniu i kwalifikowaniu dzieci do leczenia uzdrowiskowego, zawartych szczegółowo w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie zasad kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

Prócz koszyka świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, prawodawca zapewnia również dzieciom podczas pobytu w sanatorium

warunki do prowadzenia nauczania i wychowania. Zakład lecznictwa uzdrowiskowego, w którym dziecko przebywa dłużej niż 9 dni zobowiązany jest zorganizować kształcenie i specjalne działania opiekuńczo - wychowawcze na poziomie przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły specjalnej a nawet szkoły ponadgimnazjalnej. Okres, na jaki kierowani są ubezpieczeni na leczenie uzdrowiskowe wynosi w przypadku szpitali uzdrowiskowych dla dzieci w wieku od 3 do 18i lat - 27 dni, zaś w przypadku sanatoriów dla dzieci w wieku od 7 do 18 lat oraz sanatoriów dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat pod opieką dorosłych - 21 dni. Uzdrowiskowe leczenia ambulatoryjne zarówno dla dzieci jak i dorosłych trwa natomiast od 6 do 18 dni.

Analiza zmian lecznictwa uzdrowiskowego dzieci w Polsce

Z informacji opracowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia wynika, iż liczba skierowań na leczenie uzdrowiskowe dzieci, wpływających do oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia od kilku lat wykazuje tendencję malejącą, a od 2004 roku, bez względu na liczbę zakontraktowanych skierowań na leczenie uzdrowiskowe dzieci, ich realizacja ulega systematycznemu zmniejszeniu.

Narodowy Fundusz Zdrowia, planując środki finansowe na kontraktowanie świadczeń na leczenie uzdrowiskowe dzieci analizuje najpierw stopień realizacji umów w rodzaju lecznictwa uzdrowiskowe oraz ocenę dostępności do tego leczenia. Oznacza to, iż plan na rok następny, jest sporządzany na podstawie zestawień z roku poprzedniego. Oddziały wojewódzkie NFZ podczas przygotowywania planu zabezpieczenia i planu zakupu świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju lecznictwa uzdrowiskowe, w zakresach świadczeń kierowanych do dzieci zarówno w roku 2010, jak i na lata poprzednie, kierowały się wysokością środków przeznaczonych na lecznictwo uzdrowiskowe, kolejkami oczekujących na potwierdzenie skierowania na leczenie uzdrowiskowe

Rok	Uzdrowiskowe leczenie dzieci	Uzdrowiskowe leczenie dorosłych	Uzdrowiskowe leczenie ambulatoryjne
2005	50 650 304,00 zł	301 596 091,00 zł	3 776 636,00 zł
	14,23%	84,71%	1,06%
2006	47 673 647,00 zł	299 376 431,00 zł	3 830 380,00 zł
	13,59%	85,32%	1,09%
2007	43 913 000,00 zł	308 201 954,00 zł	3 867 866,90 zł
	12,34%	86,58%	1,09%
2008	42 266 669,00 zł	410 102 440,00 zł	4 696 734,00 zł
	9,25%	89,72%	1,03%
2009	51 998 931,00 zł	609 281 280,00 zł	6 839 401,50 zł
	7,78%	91,19%	1,02%

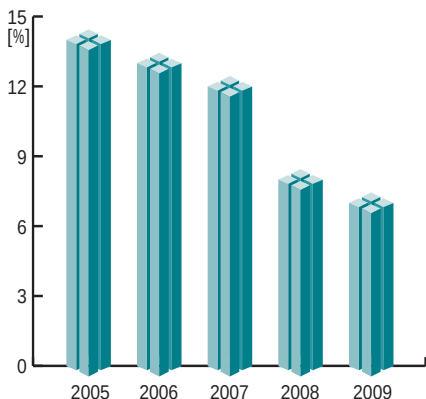
Tabela 1: wartość umów o udzielanie świadczeń na lecznictwo uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych oraz ich procentowy udział w łącznej wartości umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju lecznictwo uzdrowiskowe w latach 2005-2009.

w podziale na zakresy świadczeń. Pod uwagę brano również analizy ilościowo - wartościowe, służące do przyjęcia struktury zakupu, obejmujące m.in.: ilość skierowań, które wpłynęły do NFZ i ilość skierowań zrealizowanych, wartość umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju lecznictwo uzdrowiskowe oraz ich procentowy udział w środkach finansowych przeznaczonych na ten rodzaj świadczeń, a także strukturę wiekową dzieci korzystających z lecznictwa uzdrowiskowego.

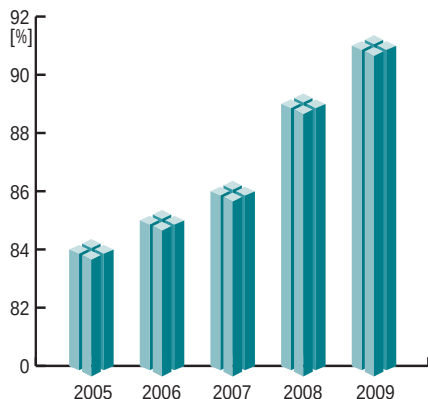
W jaki sposób kształtuje się wielkość umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju lecznictwo

uzdrowiskowe dla dzieci i dorosłych oraz ich udział procentowy w łącznej wartości umów o udzielanie świadczeń na lecznictwo uzdrowiskowe w latach 2005-2009 przedstawia poniższa tabela 1 oraz wykresy 1 i 2:

Tendencja spadkowa w przypadku świadczeń na leczenie uzdrowiskowe dzieci oraz w tym samym czasie rosnąca w przypadku dorosłych, może mieć swą przyczynę m.in. w wyższym koszcie przebywania sanatoriach dzieci niż dorosłych. Tym pierwszym potrzeba bowiem zapewnić także szkołę, a co za tym idzie zatrudnić wykwalifikowanych nauczycieli i wychowawców, a to pociąga dodatkowe koszty.

Wykres 1: Procentowy udział umów na leczenie uzdrowiskowe dzieci w łącznej wartości umów w poszczególnych latach

Wykres 2: Procentowy udział umów na leczenie uzdrowiskowe dorosłych w łącznej wartości umów w poszczególnych latach

Rok	Uzdrowskowiec leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 3-6 lat pod opieką dorosłych		Uzdrowskowiec leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 7-18lat		Uzdrowskowiec leczenie szpitalne dzieci w wieku 3-18lat		Razem w latach 2005-2010	
	Liczba skierowań które wpłynęły w roku	Liczba zakontraktowanych skierowań	Liczba skierowań które wpłynęły w roku	Liczba zakontraktowanych skierowań	Liczba skierowań które wpłynęły w roku	Liczba zakontraktowanych skierowań	Liczba skierowań które wpłynęły w roku	Liczba zakontraktowanych skierowań
2005	9 065	6 758	4 913	4 915	24 445	23 475	38 423	35 148
2006	8 682	7 114	1 668	1 643	25 527	23 746	35 877	32 503
2007	9 587	7 212	1 439	1 486	22 755	21 252	33 781	29 950
2008	10 066	8 999	981	949	19 176	17 959	30 223	27 907
2009	9920	10 329	880	867	17 901	17 223	28 629	28 419
2010	7 535	7 966	544	568	11 788	13 771	19 867	22 305
Razem	54 855	48 378	10353	10 428	121 592	117 426	186 800	176 232

Tabela2. Ilość skierowań które wpłynęły do wojewódzkich oddziałów NFZ o udzielanie świadczeń na lecnictwo uzdrowskowiec w latach 2005-2010 w zakresach kierowanych do dzieci.

Narodowy Fundusz Zdrowia kontraktuje świadczenia z zakresu lecnictwoa uzdrowskowiec dla dzieci w trzech zakresach:

- 1) Uzdrowskowiec leczenie sanatoryjne dzieci w wieku od 3 do 6 lat pod opieką osoby dorosłej,
- 2) Uzdrowskowiec leczenie sanatoryjne dzieci w wieku od 7 do 18 lat,
- 3) Uzdrowskowiec leczenie szpitalne dzieci w wieku od 3 do 18 lat.

W jaki sposób kształtuje się liczba zakontraktowanych przez NFZ skierowań na lecnictwo uzdrowskowiec dla dzieci w stosunku do liczby skierowań, które wpłynęły w latach 2005-2010, przedstawia powyższa tabela 2.

Z przedstawionych danych wynika coroczny spadek zarówno liczby skierowań które wpłynęły do wojewódzkich oddziałów NFZ jak również liczba

zakontraktowanych skierowań na lecnictwo uzdrowskowiec dla dzieci. Od roku 2005 zmniejsza się nie tylko liczba wpływających skierowań, ale przede wszystkim wartość udzielanych kontraktów, co przedstawia poniższa tabela 3:

Zaskakującym jest fakt, iż niezależnie od zakontraktowanych skierowań, ich realizacja ulega systematycznemu zmniejszeniu. Ogółem w latach 2005-2009 z uzdrowskowiec leczenia dzieci skorzystały 142 563 osoby, podczas gdy liczba zakontraktowanych skierowań wyniosła 153 927. Oznacza to, że aż 11 364 zakontraktowanych miejsc nie zostało skutecznie wykorzystanych, i chociaż NFZ umożliwia podjęcie leczenia uzdrowskowiec w terminie niezwłocznym od daty potwierdzenia celowości skierowania, to bez względu na liczbę zakontraktowanych skierowań na leczenie

Rok	Wartość skierowań			
	Uzdrowskowiec leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 3-6 lat pod opieką dorosłych	Uzdrowskowiec leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 7-18lat	Uzdrowskowiec leczenie szpitalne dzieci w wieku 3-18lat	SUMA
2005	6 464 787,00 zł	5 831 679,00 zł	38 353 837,50 zł	50650303,50 zł
2006	6 832 581,00 zł	1 949 388,00 zł	38 891 677,50 zł	47673646,50 zł
2007	6 946 496,00 zł	1 766 982,00 zł	35 199 522,00 zł	46912730,00 zł
2008	9 564 188,00 zł	1 190 322,00 zł	31 512 159,00 zł	42266669,00 zł
2009	13 590 571,00 zł	1 256 355,00 zł	37 154 932,00 zł	52001858,00 zł
2010	10 370 493,00 zł	814 611,00 zł	29 511 715,00 zł	40696819,00 zł
Razem	53 769 116,00 zł	11 994 726,00 zł	210 623 843,00 zł	276 387 685,00 zł

Tabela 3. Wartość zawartych umów na lecnictwo uzdrowskowiec dzieci w latach 2005-2010.

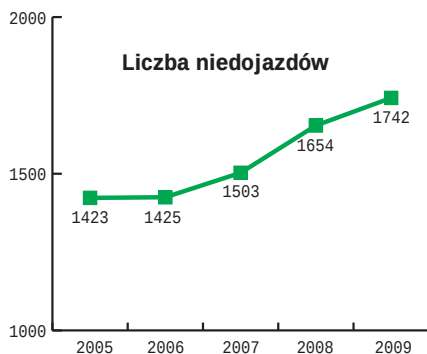
Zakres świadczeń	2005	2006	2007	2008	2009	RAZEM
Uzdrowskowie leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 3-6 lat pod opieką dorosłych	6 218	6 645	6 701	8 065	8 721	36 350
Uzdrowskowie leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 3-6 lat pod opieką dorosłych	4 679	1 540	1 329	810	662	9 020
Uzdrowskowie leczenie sanatoryjne dzieci w wieku 3-6 lat pod opieką dorosłych	22 176	22 292	19 700	17 024	16 001	97 193
RAZEM	33 073	30 477	27 730	25 899	25 384	142 563

Tabela 4. Liczba zrealizowanych skierowań na leczenie uzdrowskowie dzieci w poszczególnych zakresach w latach 2005-2009.

uzdrowskowie dzieci, ich realizacja stale ulega zmniejszeniu. Obrazuje to powyższa tabela 4.

Malejąca liczba zrealizowanych skierowań na leczenie uzdrowskowie dzieci niezależnie od wielkości zakontraktowanych skierowań, może mieć swą przyczynę w tzw. „niedojazdach”. Termin ten rozumie się jako potwierdzone skierowanie na leczenie uzdrowskowie z terminem i miejscem leczenia, które zostało dostarczone pacjentowi, a ten z nieznanых powodów nie zgłosił się na leczenie do zakładu lecznictwa uzdrowskowiego, nie informując o tym fakcie oddziału wojewódzkiego NFZ, powodując tym samym brak możliwości przydzielenia tego miejsca kolejnemu ubezpieczonemu, oczekującemu w kolejce na potwierdzenie skierowania.

W jaki sposób na przestrzeni lat 2005-2009 kształtowała się ilość „niedojazdów” na leczenie uzdrowskowie dzieci, przedstawia poniższy wykres:

Wykres 3. Ilość niedojazdów na leczenie uzdrowskowie dzieci w latach 2005-2009

Tendencją obserwowaną od kilku lat, jest systematyczne, coroczne zmniejszanie środków finansowych przeznaczonych przez NFZ na leczenie uzdrowskowie. Wystarczy porównać plan finansowy z roku 2010, który w porównaniu do roku 2009 został znacznie zmniejszony i wynosi 564 146 000 zł. Zmniejszenie środków finansowych przeznaczonych na leczenie uzdrowskowie - w tym również leczenie uzdrowskowie dzieci - ma związek ze zmniejszonymi wpływami z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne które trafiają do NFZ. Pomimo spadku środków finansowych przeznaczonych na leczenie uzdrowskowie dzieci, nie ma żadnych trudności z dostępnością do tej formy leczenia. NFZ w pełni zabezpiecza bowiem zapotrzebowanie na leczenie uzdrowskowie dzieci wynikające z ilości wpływających skierowań wystawianych przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego. Jest to również jedna z przyczyn systematycznego zmniejszania środków finansowych przeznaczonych na leczenie uzdrowskowie dzieci jako podstawy ich obliczania. W ocenie NFZ dodatkowym powodem tego zjawiska, wpływającym na zmniejszenie się realizacji świadczeń uzdrowskowie kierowanych do dzieci, są tzw. niedojazdy, powtarzające się systematycznie w każdym roku. Jak wynika z analizy, ich przyczyną są corocznie te same powody, wynikające z zainteresowania rodziców (opiekunów prawnych) leczeniem dzieci tylko w okresach wolnych od obowiązku szkolnego, w szczególności w okresach wakacyjnych, o czym świadczy liczba rezygnacji z potwierdzonych skierowań

w turnusach zimowych i późnojesiennych. Powodem takich postaw, jest często niechęć rodziców do przerywania pełnopłatnych zajęć pozaszkolnych, w których dzieci uczestniczą podczas roku szkolnego, takich jak nauka języków obcych, zajęcia sportowe, kulturalne, plastyczne czy muzyczne. Równie częstym powodem rezygnacji z leczenia uzdrowiskowego dzieci pod opieką opiekuna są względy czysto ekonomiczne, będące konsekwencją ponoszenia przez opiekuna całkowitego kosztu pobytu własnego w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego. Istotnym problemem rezygnacji z przyznanego leczenia jest fakt, iż większość z nich dokonywana jest na kilka dni przed rozpoczęciem turnusu, co utrudnia ich szybkie, ponowne zagospodarowanie przez NFZ.

Leczenie uzdrowiskowe dzieci ma nieoceniony aspekt zdrowotny, zwłaszcza w obliczu zmiany trybu życia młodych ludzi ukierunkowanych na niezdrowe odżywianie często w fast foodach lub chipsami przed komputerem. Mała aktywność ruchowa również utrudnia prawidłowy rozwój dzieci, co prowadzi do coraz częstszych chorób cywilizacyjnych już w młodym wieku. Jak wynika z badań przeprowadzonych przez lekarzy w latach 2007-2009 w ramach programu "OLAF", z próby 18 tys. dzieci w wieku 7-18 lat wszystkich województw, aż 18 procent chłopców w Polsce cierpi na nadwagę lub otyłość a wśród dziewcząt te odsetek wynosi 14 procent. Wzrasta również liczba dzieci u których stwierdza się występowanie schorzeń alergicznych. Dlatego tak ważna wśród dzieci jest profilaktyka żywieniowa, propagowanie właściwego stylu życia oraz minimalizacja chorób cywilizacyjnych już we wczesnym wieku.

Leczenie uzdrowiskowe dzieci pozostaje sprawą wysokiej wagi. Zwiększenie zainteresowania i możliwości korzystania małych pacjentów z tej formy leczenia leży nie tylko po stronie Narodowego Funduszu Zdrowia i Ministerstwa Zdrowia ale również, w szczególności, zależy od lekarzy sprawujących opiekę medyczną nad dziećmi oraz postawy samych ubezpieczonych a zwłaszcza ich opiekunów,

od których w najwyższym stopniu zależy chęć korzystania z przedmiotowych świadczeń.¹

Sanatoria dziecięce do zamknięcia - analiza przypadku

Śląskie Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowe im. dr. Adama Szebesty w Rabce Zdroju to jedno z najbardziej znanych sanatoriów dziecięcych w Polsce. Działająca od ponad 80 lat placówka do stycznia ubiegłego roku istniała pod nazwą Górnośląskiego Ośrodka Rehabilitacji Dzieci. Zmiana nazwy nie jest przypadkowa, gdyż dzieci leczących się w tym sanatorium z roku na rok ubywa. Zamykane są kolejne dziecięce oddziały, a w ich miejsce tworzone są oddziały dla dorosłych. Podobnie dzieje się w innych tego typu placówkach w Polsce. Coraz mniej jest miejsc, w których mogą być leczone dzieci dotknięte chorobami przewlekłymi.

Jak zauważa dyrektor Śląskiego Centrum Rehabilitacyjno - Uzdrowiskowego w Rabce Jan Pyka, w zaskakującym tempie zmniejsza się liczba dzieci przyjeżdżających do sanatorium. W ostatnich pięciu latach liczba zakontraktowanych skierowań zmniejszyła się o 48 procent z 5000 do 1800. Przyczyną tego zjawiska nie jest z pewnością gwałtowna poprawa stanu zdrowia dzieci w Polsce, gdyż w tym przypadku jest całkowicie odwrotnie. Powodem, jak przekonuje małopolskie NFZ, jest niewielkie zapotrzebowanie na leczenie uzdrowiskowe dzieci bez opiekuna, szczególnie w okresie jesienno-zimowym. Prawda jest taka, że NFZ rzeczywiście nie ma skierowań, ponieważ nie są one wypisywane przez lekarzy rodzinnych. Zdaniem dyrektora Pyki, lekarze nie mają również motywacji do wydawania odpowiednich skierowań, ponieważ Fundusz nie egzekwuje od zakładów podstawowej opieki zdrowotnej jakichkolwiek programów uświadamiających i profilaktycznych.

W ŚCRU obecnie funkcjonują już tylko trzy oddziały dziecięce, podczas gdy kiedyś było ich dwanaście. Większość budynku została przeznaczona na miejsca

dla matek z dziećmi i osób dorosłych. Sanatorium przyjmuje dzieci i młodzież na 27-dniowe, nieodpłatne turnusy leczniczo-sanatoryjne. Ograniczanie liczby oddziałów dziecięcych prowadzi z kolei do stopniowego zamykania istniejących przy sanatoriach szkół, w których uczą się młodzi kuracjusze, takich jak Zespół Szkół przy Śląskim Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowym w Rabce Zdroju. Szkoła zapewnia nauczanie na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum oraz organizację czasu wolnego po lekcjach. Dzięki świetnie wykwalifikowanej kadrze nauczycieli i wychowawców oraz nowoczesnemu wyposażeniu szkoły zapewnia się jak najlepsze warunki małym pacjentom. Niestety, wygląda na to, że to wszystko zmierza do likwidacji - uważa Marek Szarawarski, dyrektor Zespołu Szkół przy ŚCRU. Jego zdaniem, główną przyczyną kryzysu lecznictwa sanatoryjnego dla dzieci w Polsce jest to, iż wciąż jest ono zbyt słabo rozpropagowane. Przypuszcza, że gdyby ludzie wiedzieli, iż to leczenie jest całkowicie bezpłatne, a oprócz usługi medycznej dzieciom zapewnia się również usługę edukacyjną na bardzo wysokim poziomie, to nie byłoby najmniejszych problemów ze znalezieniem chętnych rodziców, którzy przywieźliby swoje dzieci do Centrum w Rabce. Sanatorium właśnie przeszło generalny remont, podczas którego większość miejsc przeznaczonych do tej pory dla dzieci została przystosowana na przyjęcie dorosłych. Skutkiem tego będzie utrata pracy przez nauczycieli. W sytuacji, gdy panuje niż demograficzny i zamykane są kolejne szkoły, nauczyciele pracujący w szkołach przy sanatoriach od wielu lat, nie mają szansy na znalezienie pracy gdzie indziej. Dyrektor przypomina, że kiedy przed dwudziestoma laty obejmował funkcję kierownika szkoły, jego zespół liczył ponad 180 nauczycieli i wychowawców, a sanatorium przyjmowało wtedy około 500-600 młodych kuracjuszy w jednym turnusie. W chwili obecnej pracuje tylko 53 pedagogów, i tak zbyt wielu, jeśli wziąć pod uwagę liczbę dzieci obecnie leczących się w sanatorium.

Marek Szarawarski przytacza dane, według których w ubiegłym roku, w okresie od września do października, w sanatorium leczęło się prawie 200 dzieci w turnusie, ale już w grudniu, a więc po wyborach samorządowych, tylko 56 dzieci, w styczniu br. powyżej 70, a w lutym i marcu mniej więcej 100 dzieci. Dyrektor opisuje możliwości, jakie stwarza małym kuracjom szkoła. Dziecko ma szansę uczęszczania na zajęcia indywidualne, może nadrobić zaległości i nabrać wiary we własne możliwości. Szkoła wyposażona jest w nowoczesne laboratorium językowe, dwie pracownie komputerowe, pracownię przedmiotową oraz bogato wyposażoną bibliotekę szkolną. Dzieci mogą korzystać również z opieki psychologa i pedagoga szkolnego. Po lekcjach opiekę nad nimi sprawują wychowawcy. Jest to czas przeznaczony na aktywny wypoczynek: wycieczki, zabawy, rozgrywki sportowe.

Pracownicy szkoły podejmują wiele inicjatyw, które zwróciłyby uwagę polityków i społeczeństwa na problem sanatoriów dziecięcych nie tylko w Rabce Zdroju, ale również w skali całego kraju. Jedną z nich jest akcja „Ratujmy Sanatoria dla Dzieci”. Zaczęto się od listu rzecznika praw dziecka Marka Michalaka do przewodniczących sejmowych komisji: Polityki Społecznej i Rodziny - Sławomira Piechoty, i Zdrowia - Bolesława Piechy, w którym wyraził zaniepokojenie stanem lecznictwa sanatoryjnego dla dzieci i wskazał jego najważniejsze problemy. W maju br. planowana jest konferencja z okazji piętnastolecia nadania Rabce tytułu Miasta Dzieci Świata, która ma być zwieńczeniem tej akcji. Dyrektor Szarawarski liczy na to, że przez nagłośnienie problemu lecznictwa sanatoryjnego dzieci w Polsce ta niekorzystna i mogąca mieć zgubne skutki tendencja się odwróci. Twierdzi, że to ostatni moment, kiedy jeszcze można pomóc sanatorium i znajdującej się na jego terenie szkole. Jako dyrektor szkoły boi się, że kiedy sanatorium zostanie przekształcone w spółkę, najważniejsze będą słupki finansowe, a nie dobro dzieci.²

Piśmiennictwo:

- 1) Ustawa z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.
- 2) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- 3) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009r. w sprawie kierowania na leczenie uzdrowiskowe.
- 4) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 lutego 2003r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo - wychowawczych w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej i jednostkach pomocy społecznej.
- 5) Rapała B., „Nasz Dziennik”, 2011, nr 55 (3986)
- 6) Kosowski A., Jabłońska B., Teter Z., „Acta Balneologica”, nr 4/2010, s.291-295
- 7) Zasoby informatyczne Narodowego Funduszu Zdrowia www.nfz.gov.pl

Przypisy

- 1 Kosowski A., Jabłońska B., Teter Z., „Acta Balneologica”, nr 4/2010, s.291-295
- 2 Rapała B., „Nasz Dziennik”, 2011, nr 55 (3986)

